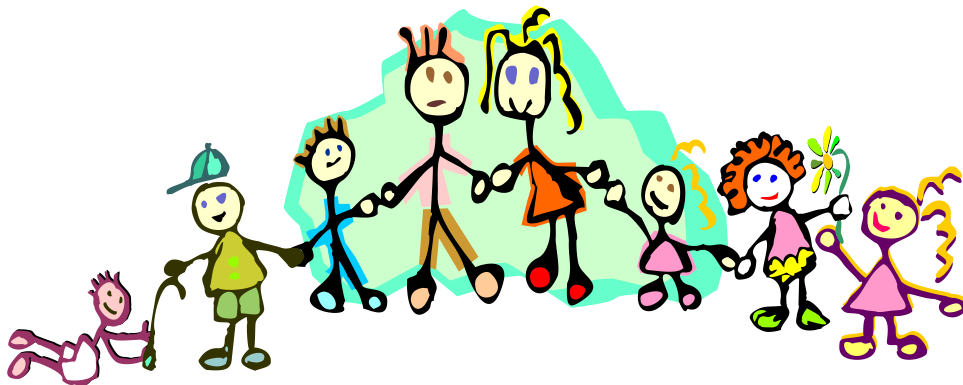

**PROJEKT- OG PROCESBESKRIVELSE AF:
LINDEGÅRDEN FAMILIEPROJEKTET ALFA
&
FAMILIEGRUPPE**

Skrevet af : Leder Eva Schmidt

Sparring og feedback: Stue - og familiepædagog: Lan Gundelach
Familiepædagog Marie Hoff

1 del

Projekt- og procesbeskrivelse fra periode:1.10.11 – 1.6.12

ALFA= ALBERTSLUND FAMLIEPROJEKT

Indholdsbeskrivelse

Indholdsbeskrivelse	2
Indledning.....	4
Opbygning af projekt og procesbeskrivelsen af Familieprojektet.	5
AFSNIT I	7
FAMILIEPROJEKTETS BAGGRUND, FORMÅL OG MÅLGRUPPE.....	7
Baggrund og mål / formål	7
Familiegruppens målgruppe – Lovgrundlag og Børnepolitikken.....	8
Kort sammenfatning af Familieprojektet ALFA.....	11
AFSNIT II	12
SAMARBEJDSPARTNERE I FAMILIEPROJEKTET OG FAMILIEGRUPPEN.....	12
Lindegårdens personale i familiegruppen.	12
Eksterne samarbejdspartnere (indtil 1.6.12)	12
AFSNIT III	13
ANSVARSORGANISERING FOR FAMILIEPROJEKTET	13
AFSNIT IV.....	14
LINDEGÅRDENS BØRNE – OG LÆRINGSSYN & VÆRDIGRUNDLAG.....	14
Børnesyn:.....	14
Læringssyn - hverdagslæring	15
Lindegårdens værdigrundlag i arbejdsfællesskabet.....	15
Den inkluderende, systemiske og narrative pædagogik og tænkning.	15
AFSNIT V.....	16
FAMILIEGRUPPEN	16
BU/KB beslutning, Lovgivning, Børnepolitikken, Udviklingsstrategien	17
Mål / formål , tildeling, målgruppe, visitation, og personaleressourcer	18
Igangsættelse af Familiegruppen	20
Maries opstart og introduktion af Familiegruppen til de første familier.	21
Trianglerings modellen, Familiegruppen og møder.....	21
Narrativ, eksternaliserede tilgang og begrebsafklaring	23
1. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.	25
2. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.	29
3. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.	31
4. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.	34
Visitationsgrundlaget og samarbejdet om visitering til Familiegruppen.	37
Udfordringer og dilemmaer i de nuværende visitationsskemaer	38
Forslag til nyt visitationsskema, med PPR indstilling og handleplaner	39
Femgangsmåde og møder i forbindelse med visitationsskemaer	39
Forældresamtaler og Praksisfortællinger.	40
Rammesætning og afklaring af møder/samtaler i familieprojektet.....	41
Familierne i Familiegruppen.	42
Rekruttering af nye børn og søskendebørn.	42
Møder i Familieprojekt ansvarsgruppe i Lindegården	43
Pædagogiske dage og møder i forbindelse med familieprojektet.....	44
Aftaler om supervision og sparring	45
Lan og Maries rolle som familierådgivere og pædagoger.	45
Evalueringsspørgsmål til forældre og personale:.....	45
Afslutningsvis: Lan og Maries ”interne” kompetenceudvikling	46
Evaluering af Familieprojekt, med fokus på Familiegruppen 1.10.11 – 1.6.12	47

AFSNIT VI.....	55
FORÆLDRESAMARBEJDE.....	55
Forældrekaffe med rådgivning og orientering om familieprojektet.....	56
Nyhedsbrev til om forældrekaffe med rådgivning og familieprojektet	56
Midlertidig evaluering og nye handlingsalternativer og udviklingsmål	59
Forældremøder om: forældreværdier, samarbejde og hverdagslæring.....	60
Første forældremøde 27.10. 2011	60
Metode til valg af forældreværdier	60
Forældreværdierne i temaer:.....	61
Andet forældremøde - det videre arbejde med forældreværdierne 18. 4.12.....	61
Forældresamarbejdets grundvilkår– udfordringer og dilemmaer.....	62
Evaluering, handlingsalternativer & udviklingsmål i forældresamarbejdet.....	64
AFSNIT VII.....	66
LINDEGÅRDENS.....	66
SYSTEMATISKE KOMPETENCEUDVIKLINGSMETODER & MODELLER	66
KOMPETENCEUDVIKLING OG EKSTERNE KONSULENTER	66
Praksisfortællinger/ Narrativer	67
Praksisfelter / fokusområder	68
Praksisfortællinger - Refleksionsprocesser.....	68
Tolknings- og analyseguide	69
Systematiske faglig læringsproces i det pædagogiske arbejde.....	70
Eksterne konsulenter i kompetenceudviklingsprocesser.....	71
AFSNIT VIII.....	72
FÆLLES KOMPETENCEUDVIKLING I PERSONALEGRUPPEN.....	72
Kompetenceudvikling i personalegruppen	73
Pædagogiske dage fredag-lørdag 4 og 5 november 2011	73
Lørdagstema: Børn i udsatte positioner, fællesskaber & magtanvendelse.....	74
Personalemøde 21 november 2011.....	76
Tema: Syn på projektet & ønsker for kompetenceudvikling	76
Pædagogisk dag d. 10 marts 2012.....	78
Tema: Læringstyper, narrativ tilgang, eksternalisering og fortællinger	78
Opsamling, evaluering og nye udviklingsmål og handlingsalternativer.....	80
Evaluering af kompetenceudviklingsforløbene.....	81
AFSNIT IX.....	82
SAMLET FAMILIEPROJEKTEVALUERING FOR PERIODEN.....	82
1.10.11 – 1.6.12	82
Evaluering af Familieprojekt, med fokus på Familiegruppen	82
Forældresamarbejde	90
Fælles kompetenceudvikling i personalegruppen	93
BILAG I	94
Sammenfatning af det forældrene skrev var deres værdier for - fra forældremøde 27.10.12.....	94
BILAG II.....	96
Sammenfattende forældreevaluering fra forældremøde 18. 4.12.....	96
Bilag III	97
Forslag til nyt visitationsskema til familiepladser i Børnehuset Lindegården.	97

Indledning

I maj - juni måned 2011 blev der truffet politisk beslutning om etablering af et familieprojekt i Børnehuset Lindegården. Opstart 1.8.11 – eller når Børnehusene Blokland og Lyngen var fysisk sammenlagt til Børnehuset Lindegården. Sammenlægningen blev op til flere gange udskudt – var planlagt til 1.5.11, men den endelige fysiske sammenlægning blev 19.9.11.

I sammenlægningen har vi valgt, at fralægge os vores kulturer fra vores gamle Børnehuse – og kort sagt starte forfra. Vi har valgt, at mikse både personale- og børnegrupperne. Vi er klar over, at denne rejse til Lindegårdens kultur, vil tage flere år at "nå hele vejen rundt" om alt hvad en institutions kultur indebærer.

Familieprojektet er et kompetenceudviklingsprojekt for alle ansatte i Lindegården

Familieprojektet er en tidlig og en særlig inkluderende indsats for:

- lille på 4 børn og deres forældre familiegruppen
- en generel indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården

Afklaring: Familieprojektet, omhandler den generel indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården, samt kompetenceudvikling for alle ansatte.

Familiegruppe, omhandler Familieprojektets tilbud til 4 børn og deres forældre. Flere steder beskrives tilbuddet både som familietilbud og familiegruppe. Efterfølgende bruger vi benævnelsen: Familiegruppe, sådan omtaler vi tilbuddet.

Opstarten af familieprojektet har været præget af sammenlægningen, da personalets og ledelsens vigtigste opgave var at lære nye børn, forældre og kollegaer at kende, men familieprojekter har samtidig været brugt som en del af sammenlægningsprocessen.

Som vi oplever det, så har opstarten af familieprojektet ydermere ikke været optimal, bl.a. valgte Familie- og Institutionsafdelingen, med 14 dages varsel, at Lindegårdens støttepædagoger skulle ophøre og vi 1.9.11 skulle bruge familieprojektets personaleressourcer til støttebørnene. Det betød, at der stort set ikke var ressourcer til opstart, metodeudvikling og formulering af familieprojektet. Først 1.5.12 er Familieprojektets personaleressourcer intakte. Derudover stødte vi ind i udfordringer og misforståelser i visitationsproceduren og i samarbejdet med det centrale visitationsudvalg.

Lindegården er et stort Børnehus, med 3 vuggestuegrupper og 4 børnehavegrupper – i alt 150 enheder (omkring 120 børn). Vi er 1 leder, 1 souschef, 12 pædagoger og 6 pædagogmedhjælpere (de fleste på nedsat tid), 1 studerende stilling, 1 økonom og 1 deltidskøkkenmedhjælper og et passende antal vikarer, når der er økonomi til det.

I Lindegården (tidligere Blokland og Lyngen) har vi gennem mange år arbejdet med børn i udsatte positioner med udfordringer inden for det socio- og emotionelle felt. Derudover har vi stor erfaring med arbejdet inden for familier med risikoadfærd, samt hele spektret af sociologiske faktorer. Igennem mange år, har vi arbejdet med anerkendelse, rummelighed og inklusion – i vores pædagogiske hverdag, på efteruddannelseskurser og kompetenceudviklingsprocesser. Dette arbejde blev yderligere intensiveret med Udviklingsstrategien.

I årenes løb har vi udtænkt mange projekter om at arbejde tættere og mere sammen med forældrene til børnene i vores institution, - især med børn i udsatte positioner, da det er for os og er nu også bevist forskningsmæssigt, at et godt samarbejde med forældrene, hvor fokus bl.a. er på forældreinddragelse - jo bedre bliver resultaterne for at fremme børns livschancer – øge deres trivsel og læring.

Vi var med i den tværfaglige arbejdsgruppe, som arbejdede med at de overordnede rammer og formål for Lindegårdens familieprojekt.

Familieprojektet

Familieprojektets personaleressourcer (de 2 Familiepædagoger) bruges ikke udelukkende til familiegruppen, men til pædagogiske aktiviteter, pædagogisk udvikling, forældresamarbejde mv og i nært samarbejde med pædagogerne i hele huset.

Når vi f.eks. har planlagt eller planlægger kompetenceudviklingsforløb for personale eller temaer til forældremøder, så har vi planlagt ud fra mål/formål med projektet. (I hvert fald dem vi ref. til i denne projektbeskrivelse, for naturligvis har vi haft andre møder.) Vi er på forskellige forståelsesniveauer og vi tager viden til os i forskellige tempi, og sådan er det også med vores kompetenceudviklingsforløb, men alle arbejder ihærdigt med at tilegne sig ny viden.

Derudover tager vores udviklings – og forandringsprocesser altid udgangspunkt i den praksis vi ønsker at udvikle, forankre eller forandre. Dette gøres blandt andet ved systematisk at arbejde med refleksionsprocesser via praksisfortællinger (narrativer), hvor den daglige praksis er omdrejningspunktet, hvor vi er medforskere af egen praksis.

Der arbejdes i hele huset ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt, som også fremgår af Lindegårdens Børne- og læringssyn og værdigrundlag i arbejdsfællesskabet,

Familieprojektet og Udviklingsstrategiens tema for år 2011-2012: ”Forældresamarbejde – dialog og partnerskab” er nøje forbundet med hinanden.

Opbygning af projekt og procesbeskrivelsen af Familieprojektet.

Vi har inddelt denne Projekt- og procesbeskrivelsen i afsnit, for at ”holde lidt styr på det” i vores beskrivelser af Familieprojektet. I hverdagen supplerer og griber ”afsnittene” ind i hinanden og er en samlet proces i vores praksis og pædagogiske læringsmiljø.

Projekt – og procesbeskrivelsen er opdelt i følgende afsnit:

- Afsnit I : Familieprojektets baggrund, formål og målgruppe
- Afsnit II : Familiegruppen og Familieprojektets samarbejdspartnere
- Afsnit III : Ansvarsorganisering for familieprojektet
- Afsnit IV : Lindegårdens Børne- og læringssyn, samt værdigrundlag i arbejdsfællesskabet
Ultra kort om: Den inkluderende, systemiske og narrative tilgang
- Afsnit V : Familiegruppen
- Afsnit VI : Forældresamarbejde (alle forældre)
- Afsnit VII : Lindegårdens systematiske kompetenceudviklingsmetoder og modeller.
Eksterne konsulenter og kompetenceudviklingsprocesser
- Afsnit VIII: Fælles kompetenceudviklingsprocesser i personalegruppen.
- Afsnit IX : Samlet Familieprojektevaluering for perioden 1.10.11 – 1.6.12

- Vi evaluerer opstiller nye udviklingsmål og handlingsalternativer_i forhold til mål og formål for Familieprojektet, efter Afsnittene VI, V og VIII.
- I afsnit IX, skriver vi vores samlede Familieprojektevaluering for perioden 1.10.11 -1.6.12
- ” Egne” refleksioner, evalueringer, udviklingsmål og handlingsalternativer, skriver vi undervejs.

Det virker måske omstændeligt, at vi beskriver detaljeret og omfangsrigt i forhold til f.eks. Lindegårdens systematiske (systemiske) kompetenceudviklingsmetoder og modeller, kompetenceudviklingsprocesser eller forældresamarbejde, men det er der 5 grunde til:

For det første, så er det meningen, at vores projekt skal være rollemodel for lignende udviklingstiltag i Albertslund kommune og for det andet, skal løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser og for det tredje, så er denne projektbeskrivelse et internt arbejdsredskab. De 3 grunde gøres efter min (skribenten) mening bedst ved at beskrive / gengive indhold, - programmer, slides, metoder, refleksioner, praksisfortællinger, evalueringer, nye handlingsalternativer og udviklingsmål fra de forskellige kompetenceudviklingsforløb eller møder.

Den fjerde grund. Det er et meget omfattende udviklingsprojekt, som ikke kun handler om en lille udvalgt grp. – men hele børnegruppen, forældregruppen og personalegruppen og skal skribenten (som er den ansvarshavende for projektet i Lindegården) holde styr på "det" og styre det efter målene/formålene for projektet, så skal det detaljeret ned på skrift.

Den femte grund, - det er skribentens personlige skrivestil. ☺

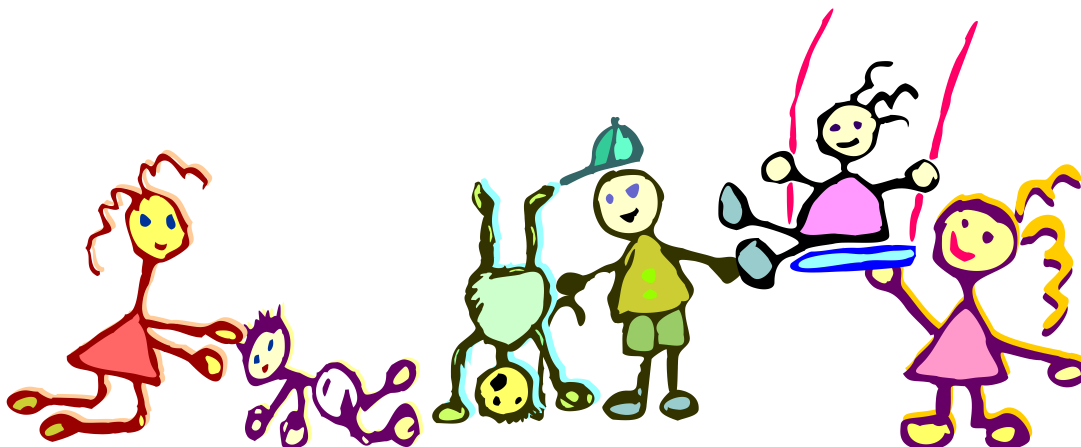
Beskrivelse af Familiegruppen.

Familiepædagog Marie Hoff har løbende (i udviklingsforløbet) skrevet en intern projekt og praksisbeskrivelse af arbejdet i familiegruppen. Den er internt af hensyn til tavshedspligt og anonymitet, men et fremragende internt arbejdsredskab.

De teoretiske overvejelser, beskrivelserne, fortællingerne, refleksionerne i forbindelse med Familiegruppen, er i denne projekt - og procesbeskrivelse, overvejende hentet og kopieret fra Maries interne projekt og praksisbeskrivelse.

I beskrivelserne af kompetenceudviklingsforløbene, er der teorier – om f.eks. inklusion, eksternaliserende holdning – i tanke og sprog, de gode spørgsmål, narrativer, om at kikke på mønstre, den problemmættende eller de foretrukne fortællinger/ "alternative historier" etc. I beskrivelsen af arbejdet i Familiegruppen er der yderligere teoretiske overvejelser, uddybning og praksisbeskrivelser/fortællinger af det vi "lærte" og blev udfordret med fra kompetenceudviklingsforløbene.

Derfor kan afsnittene i denne projektbeskrivelse ikke "stå alene" – der er en sammenhæng og mening med den pædagogiske og teoretiske tænkning, tilgange og metoder i familiegruppen og kompetenceudviklingsforløbene og vores forældresamarbejde.

AFSNIT I

FAMILIEPROJEKTETS BAGGRUND, FORMÅL OG MÅLGRUPPE.

Baggrund og mål / formål

Forskningen og nyere undersøgelser dokumenterer entydigt:

- at fælles kompetenceudvikling i personalegruppen er afgørende for kvaliteten i dagtilbuddet.
- at høj faglighed og i dagtilbud specifikt fremmer udsatte børns livschancer via øget trivsel og læring.
- at et godt samarbejde med forældrene, hvor fokus bl.a. er på forældreinddragelse - jo bedre bliver resultaterne for at fremme børns livschancer – øge deres trivsel og læring.

I Familieprojektet skal der arbejdes inkluderende, hvor der er fokus på barnets og familiens ressourcer, den pædagogiske praksis, samt fællesskabet.

Efterfølgende er Citater fra de mål / formål der står skrevet i : Kommissorium for projekt ALFA (ALbertslund FAmiliepladser) i Børnehuset Lindegården. Skrevet af Udviklingskonsulent Trine Sonne 23.9.11

Citat :

Projektets gennemføres for at:

- Iværksætte en forebyggende og inkluderende indsats rettet mod 0-6 årige børns læring og trivsel. Det tætte samarbejde mellem forældre og dagtilbud anlægger et positivt ressourcesyn. Det bygger på dét, som lykkes frem for at omhandle barnets eller forældrenes eventuelle fejl og mangler. Interventioner, der styrker forældrenes egne forudsætninger og kompetencer er en vigtig forudsætning for børnenes læring og trivsel; det er en bagvedliggende antagelse. Der udover bygger indsatsen på en opfattelse af, at det sociale fællesskab har afgørende betydning for børnenes læring i et socialt anerkendende miljø
- afprøve familiepladser som en mellemform (mindst indgribende forebyggende indsats)
- etablere stabile organisatoriske strukturer for tilbuddet, herunder den pædagogiske praksis, visitation, samarbejde med tværfaglige samarbejdsparter, kommunikation såvel internt som eksternt om tilbuddet
- metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde mhp målrettet, systematisk og metodisk indsats
- konkretisere udviklingsstrategiens og den sammenhængende børnepolitikks målsætninger
- skabe organisatorisk læring om især inklusion og forældresamarbejde ved at tilegne sig og bruge ny (kollektiv) viden i den pædagogiske praksis

Effekt på lang sigt

- den organisatoriske læring i Børnehuset Lindegården forventes på længere sigt at danne model for lignende udviklingstiltag i kommunens øvrige dagtilbud
- organiseringen af familiepladser i Børnehuset Lindegården skal indgå i den samlede vifte af kommunens eksisterende tilbud til børn og familier i udsatte positioner. Familietilbuddets særlige kendetegn skal fremstå og beskrives klart og tydeligt ved projektperiodens udløb
- tilbuddet i Børnehuset Lindegården skal være kommunikeret og kendt for alle relevante parter i Albertslund Kommune, herunder være synligt for borgerne
- kvalitetssikring af tilbuddet skal være tilrettelagt, så det tilgodeser forventning om innovation, fremdrift, helhedssyn, hurtig sagsgang, vedligeholdelse af personalets

kompetencer for at understøtte arbejdet med familierne

- forældre og børn skal have udbytte af tilbuddet i form af børnenes øgede trivsel og læring i børnefællesskabet.

Projektmål (leverancer)

Projektets formål realiseres ved at levere:

- en velafgrænset målgruppebeskrivelse med udgangspunkt i kommunens skematiske opstilling af indsatser jfr. den sammenhængende børnepolitik – se figur 1.
- visitationsgrundlag og procedurer. I opstartfasen gives tilbud efter nærhedsprincippet, dvs. til familier med børn i institutionen. Efterfølgende afprøves visitation gennem kommunens centrale visitationsudvalg
- klart defineret samarbejdsgrundlag med Familiehuset, PPR, støttepædagogkorpset og De Tværfaglige Råd
- metodeudvikling baseret på Aktionslæringsforløb. Børnehuset eksisterende pædagogiske metoder lægges til grund for at søge ny viden og udvikling
- et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- brugernes og personalets løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser. Der udarbejdes løbende i statusbeskrivelser, som samler op på og beskriver procesresultaterne
- en samlet rapport ved afslutning af udviklingsprocessen, der kan tjene som beslutningsgrundlag for eventuel udbredelse af familiepladsordningen til øvrige dagtilbud
- en publikation, der synliggør tilbuddet for forældre, professionelle udenfor Børnehuset Lindegården samt på kommunens hjemmeside
- principper for tildeling af familiepladser på kort og på lang sigt

Familiegruppens målgruppe – Lovgrundlag og Børnepolitikken

Målgruppen jfr. Lovgrundlaget og Den Sammenhængende Børnepolitik.

Citater fra: Målgruppebeskrivelse for familiepladser i Børnehuset Lindegården. Skrevet af Udviklingskonsulent Trine Sonne 1.11.11

Citat :

Familiepladstilbuddet er en praksisform, der placerer sig mellem "den generelle indsats" og "den specifikke indsats" jfr. børnepolitikken. Desuden placerer tilbuddet sig mellem "dagtilbudslovens" og "servicelovens" bestemmelser. Derfor defineres tilbuddet som en **melleform**.

Dagtilbudsloven

Citat:

§ 4. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet

Nedenstående opsummeres hensigten med loven jfr. vejledningen på området:

Støtten kan f.eks. tildeles børn med motoriske vanskeligheder, langsomt udviklede børn, børn med adfærdsproblemer, børn med fysisk og psykisk nedsat funktionsevne og børn med sociale og følelsesmæssige vanskeligheder.

Med bestemmelsen i § 4 tænkes der på en støtte, som *går ud over den daglige understøttelse* af børn i dagtilbud som også er en integreret del af dagtilbuddenes hverdag og funktion. Støtten gives, så den er til gavn for den samlede gruppe i tilbuddet

Tildeling

Støtte tildeles børn, som har behov for støtte for at *trives og udvikle sig*. Støtten skal medvirke til, at børn kan rummes i de almene tilbud, så den pædagogiske indsats i vid udstrækning bygger på de almene tilbud.

Støtte skal tildeles efter en *konkret faglig vurdering* af det enkelte barns behov for støtte. Ved vurderingen skal begrebet *til barnets bedste* være bærende.

Tildeling kræver ikke en forudgående § 50 undersøgelse efter serviceloven.

Støtten skal ydes *så tidligt som muligt*, så barnets vilkår for at lære, trives og udvikles i tilbuddet sikres, og der bliver dermed tale om en *forebyggende indsats*.

Personalet er i kraft af *deres kendskab til barnet centrale ressourcepersoner* i forhold til at opdage et behov for støtte efter dagtilbudsloven så tidligt som muligt. Derfor skal personalet være bevidste om, at børn sikres den nødvendige støtte i tilbuddet.

Forpligtelsen

Støtten kan antage flere former:

I relation til familiepladstilbuddet ses der bort fra ekstern støtte, dvs. eksperter/støttepædagoger udefra, der er tilknyttet barnet i et antal timer pr. uge.

Støtte skal derfor etableres i form af særlige ressourcepersoner med særlig efteruddannelse i dagtilbuddet.

Samarbejde med forældrene – i relation til familiepladser

Indsatsen skal ske i samarbejde med barnets forældre, og må afstemmes i forhold til den indsats, forældrene yder over for deres barn.

Indsatsen må intensiveres over for børn, hvor man kan konstatere en *svag forældreindsats*.

Dagtilbuddet skal indgå i en *dialog med forældrene om den indsats, der iværksættes over for deres barn*.

ServiceLOVEN

Citat :

ServiceLOVENS afsnit II **Rådgivning og vidensudvikling** omhandler kommunens rådgivning.

Af sagsfremstillingen til BU fremgår det, at lovgrundlaget i denne sammenhæng er § 11.stk. 3. Det omhandler familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien.

§ 11. stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.....

Albertslund Kommune anvender en bred vifte af tilbud, som yder den form for rådgivning, som loven omhandler.

Familiepladser i Børnehuset Lindegården er tiltænkt at supplere rækken af § 11.stk.3.tilbud i kommunen.

Den sammenhængende Børnepolitik

Citat

Kommunens Sammenhængende Børnepolitik opstiller 4 målgruppedefinitioner:

- Børn i trivsel
- Risikobørn
- Truede børn
- Børn med svære problemer

I denne kategorisering er hver af de 4 målgrupper beskrevet i børnepolitikken.

Betegnelsen Risikobørn synes er den kategori, som i videst mulig udstrækning dækker de børn og familier, som familietilbuddet i Lindegården retter sig imod. Det er en særligt forebyggende indsats.

Risikobørn.

Sammenhængende Børnepolitik 3.2.

Risikobørn er børn og unge, der på grund af særlige forhold relateret til dem selv eller deres nærmeste familie vurderes at være i risiko for at komme/er i en situation, der ikke kan klares uden hjælp fra anden side..... Barnet eller den unge er udsat for lette men konstante belastninger. Det kan være fravær af stabile eller troværdige voksne, mangel på venskaber og/eller dårlig sundhedstilstand. Barnet eller den unge kan også være udsat for en alvorlig men forbigående belastning, som f.eks. skilsmisse, dødsfald, sygdom i familien, trafikuheld eller andre voldsomme hændelser. Typiske tegn på at noget er galt, er f.eks. psykiske eller adfærdsmæssige reaktioner. Når belastningerne er forbigående, skyldes det ofte, at der er et godt netværk at støtte sig til, at barnet eller den unge selv besidder en vis robusthed, eller at der er iværksat forebyggende foranstaltninger for barnet...

I denne gruppe indgår f.eks. for tidligt fødte børn..... børn med vækstproblemer, tegn på manglende sociale kompetencer, motoriske vanskeligheder, sprogvanskeligheder, svag begavelse, lettere fysiske handicap, lettere udviklings-, kontakt- eller opmærksomhedsforstyrrelser.

Målgruppen jfr. Lovgrundlaget og Den sammenhængende Børnepolitik

Citat :

I Familiepladsprojektet bruges begrebet "Børn i udsatte positioner". Begrebet er formålstjenligt set i relation til, at familiepladserne bygger på det inkluderende værdisæt. Derfor er begrebet mere præcist og mindre stigmatiserende. Barnets vanskeligheder ses ikke som noget "iboende barnet", men relateres til barnets omgivelser dvs. i dagtilbud og hjem.

Målgruppen er børn, der:

- hører til inden for almenområdet
- er i trivselsrelaterede vanskeligheder, og derfor har brug for særlig opmærksomhed og støtte i kortere eller længere tid
- hyppigt befinder sig i en marginaliseret position i dagtilbuddet set i forhold til jævnaldrende legerelationer, venskaber og/eller andre børnefællesskaber
- ikke umiddelbart har opnået bedre trivsel, udvikling og læring på trods af, at der har været arbejdet målrettet og systematisk med at inkludere barnet i børnefællesskabet
- oplever vanskeligheder og manglende overskud til at indgå i samspil med andre, trækker sig fra kontakt med andre børn og voksne eller udviser en pågående kontaktform
- kommer fra kriseramte familier, der reagerer på belastninger, som er udsprunget af en social begivenhed som skilsmisse, sygdom eller dødsfald i nær familie
- reagerer på en række socialt belastende baggrundsfaktorer såsom forældrene med lav indkomst, lav eller ingen uddannelse, arbejdsløshed og eneforsørgerstatus
- er i risiko for at komme i en situation, der ikke kan klares uden hjælp fra anden side

Den bagvedliggende antagelse er, at børn i ovennævnte problemstillinger støttes og hjælpes i deres trivsel, udvikling og læring når forældrene indgår aktivt i samarbejde med dagtilbuddet i bestræbelserne på at udvikle barnets kompetencer.

Forældre-målgruppen er forældre, der:

- ser et grundlag for at indgå i samarbejde med dagtilbuddets professionelle og øvrige samarbejdspartner i forsøg på at bedre barnets trivsel og udvikling
- ikke er massivt tyngt af psykiske og/eller misbrugsbetingede belastninger
- er interesserede i at den kontinuerlige kommunikation og samarbejde om barnet, foregår på dansk eller med mulighed for tolkebistand
- er motiveret for at indgå i et ligeværdigt samarbejde med de professionelle i bestræbelse på at forstå barnets intentioner og handlinger
- ved behov ønsker at indgå i samtaler knyttet til den enkelte familie, jfr. servicelovens § 11.stk.3. (Samtaleforløb tilrettelægges i et samarbejde mellem Familiehuset og Lindegården)

Kort sammenfatning af Familieprojektet ALFA**Familieprojektet ALFA er en tidlig og en særlig inkluderende indsats for:**

- lille gruppe på 4 børn og deres forældre, altså familiegruppen,
- familieprojektet er også en generel indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården.

Politisk beslutning

I BU/KB er følgende målgruppebeskrivelse for familietilbuddet besluttet:

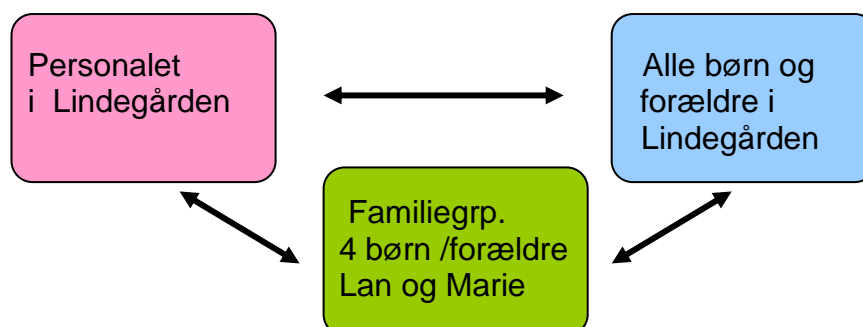
Citat fra Målgruppebeskrivelsen

Målgruppen er børn og familier, som har brug for ekstra støtte til en positiv udvikling i hele familien, hvor andre pædagogiske tiltag ikke har haft en positiv virkning. Der er tale om børn, der ikke er aktive deltagere i fht fællesskab i deres nuværende tilbud, og hvor der er arbejdet målrettet og systematisk med at inkludere barnet. Det skal være børn, der kan profitere af at skifte miljø, struktur og guidning. Målgruppen af forældrene skal være forældre, der har udfordringer i at se deres barns intentioner, og familien skal kunne motiveres til et tæt samarbejde med institutionen.

Børne- og Undervisningsudvalget, den 16. marts 2011.

For personalet betyder det:

- at familieprojektet Alfa er et kompetenceudviklingsprojekt for pædagogerne (Lan og Marie) i familiegruppen,
- projektet har også som formål, at kompetenceudvikle alle i personalegruppen
- Familieprojektet er fælles ansvar

Vi har i projektgruppen kaldt det for en 3`angulær (vinklet) udviklingsprojekt for:

Efterfølgende afsnit handler kort om Familiegruppen og samarbejdspartnere for familiegruppen og kompetenceudvikling, samt ansvarsorganisering af projektet.

AFSNIT II

SAMARBEJDSPARTNERE I FAMILIEPROJEKTET OG FAMILIEGRUPPEN

Lindegårdens personale i familiegruppen.

4 af de eksisterende børnehavepladser i Lindegården er konverteret til familiepladser. Støtten gives efter dagtilbudslovens § 4 som en integreret del i daginstitutionen. En familieplads kan tilbydes, hvis barnet befinder sig i en marginaliseret position i børne-fællesskabet. Familiepladserne defineres som en "mellemløst" indenfor almenområdet.

1.10.11 er Marie ansat som familiepædagog. Marie er uddannet pædagog, har Diplomuddannelse i vejledning, supervision og konflikthåndtering og er uddannet familierådgiver i Børns vilkår.

Lan – er ansat pædagog i Lindegården og er den anden pædagog i familiegruppen. Lan er stuepædagog og opstartet på efteruddannelse som familieterapeut (på opfordring og bevilget af Albertslund kommune). Familieprojektet, er et supplement til uddannelsen og i uddannelsen er der krav om praksisøvelser, som Lan får i Familiehuset og Lindegården

Endvidere er der bevilget 6 ekstra ledelsestimer til Eva

Familiepædagogerne arbejder tæt sammen med Lindegårdens personale. Familieprojektet er fælles ansvar og et fælles udviklingsprojekt.

Eksterne samarbejdspartnere (indtil 1.6.12)

Vores nærmeste eksterne samarbejdspartnere er:

Trine, udviklingskonsulent og Forvaltningens ansvarlig for familieprojektet.
Helle, Psykolog i PPR

Sparring, supervision og praktik (Lan),

Kimie og Berit. Familieterapeuter fra Familiehuset
Lone Johansen, Børnefaglig konsulent i Børns Vilkår

Visitation:

Charlotte Djuraas, PPR og Det centrale visitationsudvalg.

Evt. Samarbejdspartnere i fremtiden/ Udviklingsmål:

Tværfaglig råd
Sundhedsplejen
Fysioterapeut

AFSNIT III

ANSVARSORGANISERING FOR FAMILIEPROJEKTET

Projekterer:

- Daginstitutionschef: Ulla Schmidt Nielsen

Ansvar:

- ressourcer og overordnede beslutninger

Projektleder:

- Pædagogisk udviklingskonsulent: Trine Sonne

Ansvar:

- at projektet leverer de overordnede (Albertslund Kommune) mål, beskrevet i kommissorium for familieprojektet Alfa.
- Projektleder for projektgruppen (se efterfølgende), skabe overblik over projektets indhold og fremdrift.
- Udarbejde og fremlægge afsluttende rapport, med henblik på beslutningsforslag til institutionschef m.fl.

Projektgruppe:

- Pædagogisk udviklingskonsulent: Trine Sonne
- Familiegruppens pædagoger i Lindegården: Lan Tuyet Gundelach og Marie Hoff
- Familiehusets familieterapeuter: Kimmie Hüttel og Berit Lorenzen
- Psykolog PPR Albertslund: Helle Thybo Nielsen
- Lindegårdens leder: Eva Schmidt

Ansvar:

- Skabe overblik over projektets indhold
- Sikre fremdrift, holde fokus på udfordringer, så der kan handles proaktivt – fremadvirkende- eller fremadrettede nye handlinger/aktiviteter
- Læringsfasen- og opsamling
- Tilrettelægge overgange til handlingsalternativer og værdier i forældresamarbejdet

Praksis-gruppe i Lindegården:

- Lindegårdens -Familiegruppens pædagoger: Lan og Marie
- Leder: Eva Schmidt ansvarshaver og tovholder for gruppen Pædagogisk gruppe i Lindegården (én pæd. fra hver stue):

Fra vuggestueafd.: Jette fra Tusindfryd

Astrid fra Tulipanerne

Signe fra Solsikkerne

Fra børnehaveafd.: Pia fra Sværdliljerne

Lonnie fra Smørblomsterne

Henriette eller Tilde fra Mælkebøtterne

Bente fra Hyldeblomsterne

Ansvar:

- Arbejde med de konkrete (på stuerne) processer og opgaver i familietilbuddet
- Planlægge personalemøder/pædagogiske dage:
Evt.hente (ekstern) viden og / eller assistance, f.eks. besøge lignende tilbud, eksperter / konsulenter, som kan give input til gruppen.
- Familieprojekt og tema: forældresamarbejde – praksis og læringsdokument

Vi kan ikke beskrive vores pædagogiske læringsmiljø og Familieprojektet, uden at inddrage og henvise til vores Børne- og lærings syn og værdigrundlag i arbejdsfællesskabet. Beskrives i efterfølgende afsnit IV.

AFSNIT IV

LINDEGÅRDENS BØRNE – OG LÆRINGSSYN & VÆRDIGRUNDLAG

Vi har et inkluderende og ressourceorienteret helhedssyn på børn, med fokus på hverdagslæring i børnefællesskaber og i det fællesskab, hvor voksne deltager.

Efterfølgende opdeling i et Børnesyn og et Læringssyn, skal ikke forstås som 2 adskilte ”syn”, de er gensidigt forbundet med hinanden. Opdelingen er udtryk for, at vi har fokus på hvor der finder læring sted i vores Børnehus.

Børnesyn:

Det er voksnes ansvar at børn trives – børn er afhængige af voksne.

Det er de voksnes / vores opgave og ansvar at:

- Se barnets ressourcer og potentialer og hjælpe børnefællesskabet / det sociale fællesskab til at se og opleve dem.
- Alle børn tilbydes flere forskellige fællesskaber, på forskellige arenaer.
- Være barnets advokat. Vi skal varetage og formidle vores professionelle viden om børns udvikling, trivsel og barnets perspektiv, hvis vi oplever et barn er i en udsat position.
- Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller for børnene.
- Vi forstår at sætte grænser og være tydelig i vores kommunikation med børnene.
- Børnene møder synlige, engagerede og nærværende voksne.
- Vi er bevidste om, at vores kommunikationsform i forhold til hinanden og i vores samvær med børnene, er rammesættende for dialogen og omgangstonen.

Hvert enkelt barn er et unikt menneske med ligeværdige rettigheder

- Vi prøver at forstå barnet ud fra deres egen oplevelse og forståelse af sig selv. Børn er eksperter på egne følelser.
- Vi har fokus på, at handle ud fra barnets udvikling, potentialer, styrker og ressourcer – og hvad barnet lykkedes med. Det er vores (voksnes) opgave og ansvar, at hjælpe fællesskabet til at se og opleve barnets ressourcer og potentialer.
- Vi taler ikke om, at barnet er eller har et problem, men om at barnet er i vanskeligheder eller i en udsat position.
- Ser vi bort fra vores professionelle viden om et barns udvikling og trivsel og om almen dannelse, så kender vi ikke sandheden om nogen eller noget, om bevæggrunde for handlinger og om hvad der er rigtigt eller forkert – der er mange perspektiver (sandheder).

Børn udvikler sig og lærer i hverdagslivets relationer, børnefællesskaber og i det fællesskab, hvor voksne deltager.

- Vi har fokus på, at børns handlinger, reaktioner og forståelser kan være forskellige i forskellige sammenhæng (kontekst)
- Vi har fokus og er opmærksomme på, hvad der giver adgang til fællesskab og giver den barnet vanskeligheder, skal vi enten ændre på sammensætningen af børnegruppen / eller deltage i fællesskabet. Vi skal være rammesættende for de sociale spilleregler i fællesskabet og guide og medforhandle i legene.

Læringssyn - hverdagslæring

Vores læringsforståelse er, at børns læring er forbundet med fællesskaber, sprog og social inkluderende praksis. Læring er noget der foregår i det enkelte barn og noget der foregår ved deltagelse i fællesskaber i hverdagslivet.

Barnets læring skal forstås som et bredt hverdagsbegreb og ses i et hverdagslæringsperspektiv. Dvs. barnets læring er mere end barnets udbytte af planlagte aktiviteter, men der er meget vigtige læreprocesser forbundet med deltagelse i hverdagslivet, i leg og samvær med andre og deltagelse i hverdagens rutiner og gøremål.

Ved deltagelse og samvær i hverdagslivet, pædagogiske aktiviteter og ved at handle i fællesskaber, opnår barnet nye erkendelser og samværet, legen og aktiviteterne ændres.

Lindegårdens værdigrundlag i arbejdsfællesskabet

Vores værdigrundlag i forhold til børnene står skrevet i vores Børne- og læringssyn.

I vores arbejdsfællesskab har vi indtil videre aftalt nedenstående værdier for vores samarbejde og fællesskab i vores nye Børnehus Lindegården. Den opmærksomme læser vil sikkert kunne se, at der er visse lighedstegn med vores Børne- og læringssyn:

- Vi skal være lyttende, nysgerrige, fokuseret på at fortælle de gode historier til hinanden, om hinanden og om vores Børnehus.
- Det er en styrke for fællesskabet, og vi anerkender forskellighed, mangfoldighed og de mange perspektiver (sandheder),
- Vi fokuserer på vores styrker, kompetencer og potentialer og alle er ligeværdige i vores arbejdsfællesskab.
- Der er legalt, at usikkerhed kan komme til alle og på forskellige tidspunkter.
- Det er legalt, at vi kommer til at begå fejl.

Udviklingsmål:

- Efteråret 2012, skal vi formulere værdigrundlaget i forældresamarbejdet.
- Værdigrundlaget i arbejdsfællesskabet skal genoptages – ovenstående grundlag blev formuleret længe før vi blev fysisk sammenlagt. Nu har vi haft en fælles hverdag i lidt over ½ år og værdigrundlaget skal udfordres og udvikles

.....

Omdrejningspunktet for vores pædagogiske / teoretiske tænkning og tilgang er den inkluderende, systemiske og narrative tænkning.

Den inkluderende, systemiske og narrative pædagogik og tænkning.

Vil blive uddybet og eksemplificeret undervejs i Familieprojektbeskrivelsen og i beskrivelsen af kompetenceudviklingsforløbene, men meget kort betyder det, at vi inddrager mange perspektiver, ser på konteksten, vi er ressource - kompetence tænkende og arbejdende, at problemet er problemet – ikke barnet/familien, samt at processerne er rettet mod fremtidig handlingsalternativer eller udviklingsmål.

Derudover tager vores udviklings – og forandringsprocesser altid udgangspunkt i den praksis vi ønsker at udvikle, forankre eller forandre. Dette gøres blandt andet ved systematisk at arbejde med refleksionsprocesser via praksisfortællinger (narrativer), hvor den daglige praksis er omdrejningspunktet, hvor vi er medforskere af egen praksis.

AFSNIT V

FAMILIEGRUPPEN

Vildbassen med de mange arme og fingre der fanger og trykker på Mikes knapper

BU/KB beslutning, Lovgivning, Børnepolitikken, Udviklingsstrategien .

Familieprojektet i Lindegårdens mål og formål er en tidlig, forebyggende og en særlig inkluderende indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården. Samtidig og sideløbende er der etableret en lille familiegruppen, hvor der ydes en særlig støtte til 4 børn og deres forældre. Det er Familiegruppen på 4 familier dette afsnit handler om.

Familiegruppebeskrivelsen skal ses i sammenhæng med vores øvrige afsnit om Børne- og læringssyn, Forældresamarbejde og Fælles kompetenceudvikling i personalegruppen, da Familiegruppen er en "del af" Familieprojektet og fungerer sideløbende, som en samlet praksis- og udviklings/læringsforløb for alle børn og voksne i Lindegården.

Efterfølgende 2 afsnit, er en opsummering af mål / formål, leverancer, beslutninger, lovgivning, målgruppedefinitioner, visitation, personalerssourcer mv.

Udviklingsstrategien for dagtilbud i Albertslund Kommune 2010-2014

Et af tiltagene i Udviklingsstrategien er Citat: *Igangsættelse af udviklingsprojekter i udvalgte institutioner, hvor der arbejdes med familiegrupper i dagtilbud, som det eksempelvis foregår på skoleområdet (familie -klasser).*

Omdrejningspunktet i Familieprojektet er de pædagogiske værdisæt som er beskrevet i Udviklingsstrategien – det er Familieprojektets pædagogiske fundament.

Børne- og Ungeudvalgets og Kommunalbestyrelsens beslutning

I maj og juni måned 2011 blev der politisk besluttet, at etablere et familietilbud (Familieprojekt og Familiegruppe) i Børnehuset Lindegården.

Tilbuddet etableres som et udviklingsprojekt 1.8.11 og vil blive revurderet om 2 år.

BU's målgruppebeskrivelse for familiegruppen er:

Målgruppen er børn og familier, som har brug for ekstra støtte til en positiv udvikling i hele familien, hvor andre pædagogiske tiltag ikke har haft en positiv virkning. Der er tale om børn, der ikke er aktive deltagere i fht fællesskab i deres nuværende tilbud, og hvor der er arbejdet målrettet og systematisk med at inkludere barnet. Det skal være børn, der kan profitere af at skifte miljø, struktur og guidning. Målgruppen af forældrene skal være forældre, der har udfordringer i at se deres barns intentioner, og familien skal kunne motiveres til et tæt samarbejde med institutionen.

Dagtilbudsloven

Støtten gives efter dagtilbudslovens § 4 som en integreret del i daginstitutionen.

§ 4, stk.2.: " Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet

Med bestemmelsen i § 4, stk tænkes der på en støtte, som *går ud over den daglige understøttelse* af børn i dagtilbud som også er en integreret del af dagtilbuddenes hverdag og funktion. Støtten gives, så den er til gavn for den samlede gruppe i tilbuddet.

Serviceoven

Serviceovens afsnit II: *Rådgivning og vidensudvikling*, omhandler kommunens rådgivning.

Efter Serviceoven, er familiegruppens lovgrundlag § 11.stk. 3.

§ 11. stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.....

Bevilling eller tildeling kræver ikke en forudgående § 50 undersøgelse efter serviceloven.

Den sammenhængende Børnepolitik

Kommunens Sammenhængende Børnepolitik opstiller 4 målgruppedefinitioner, hvoraf den ene er Risikobørn og det er den kategori, som i videst mulig udstrækning dækker de børn og familier, som familiegruppe tilbuddet i Lindegården retter sig imod.

Citat: Sammenhængende Børnepolitik 3.2.

Risikobørn er børn og unge, der på grund af særlige forhold relateret til dem selv eller deres nærmeste familie vurderes at være i risiko for at komme/er i en situation, der ikke kan klares uden hjælp fra anden side..... Barnet eller den unge er udsat for lette men konstante belastninger. Det kan være fravær af stabile eller troværdige voksne, mangel på venskaber og/eller dårlig sundhedstilstand. Barnet eller den unge kan også være udsat for en alvorlig men forbigående belastning, som f.eks. skilsmisse, dødsfald, sygdom i familien, trafikuheld eller andre voldsomme hændelser. Typiske tegn på at noget er galt, er f.eks. psykiske eller adfærdsmæssige reaktioner

Mål / formål , tildeling, målgruppe, visitation, og personaleressourcer

I forhold til børn og familier. Citat fra: Mål, formål og leverancer for Familieprojektet og Familiegruppen, jf. Kommissoriet

Iværksætte en forebyggende og inkluderende indsats rettet mod 0-6 årige børns læring og trivsel. Det tætte samarbejde mellem forældre og dagtilbud anlægger et positivt ressourcensyn. Det bygger på dét, som lykkes frem for at omhandle barnets eller forældrenes eventuelle fejl og mangler. Interventioner, der styrker forældrenes egne forudsætninger og kompetencer er en vigtig forudsætning for børnenes læring og trivsel; det er en bagvedliggende antagelse. Der udover bygger indsatsen på en opfattelse af, at det sociale fællesskab har afgørende betydning for børnenes læring i et socialt anerkendende miljø

I forhold til Familieprojektets mål /leverancer (løbende og ved afslutningen af projektet)

- Brugernes og personalets løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser. Der udarbejdes løbende i statusbeskrivelser af Familieprojektet, som samler op på og beskriver procesresultaterne
- En samlet rapport ved afslutning af udviklingsprocessen, der kan tjene som beslutningsgrundlag for eventuel udbredelse af familiepladsordningen (Familiegruppe) til øvrige dagtilbud.
- Den organisatoriske læring forventes på længere sigt at danne model for lignende udviklingstiltag i kommunens øvrige dagtilbud
- Familietilbuddets (Familiegruppens)særlige kendetegn skal fremstå og beskrives klart og tydeligt ved projektperiodens udløb. Skal være kommunikeret og kendt for alle relevante parter i Albertslund Kommune, herunder være synligt for borgerne
- En publikation, der synliggør tilbuddet (Familiegruppen) for forældre, professionelle udenfor Børnhuset Lindegården, samt på kommunens hjemmeside

Tildeling

Støtte tildeles børn, som har behov for støtte for at *trives og udvikle sig*. Støtten skal medvirke til, at børn kan rummes i de almene tilbud, så den pædagogiske indsats i vid udstrækning bygger på de almene tilbud.

Støtte skal tildeles efter en konkret faglig vurdering af det enkelte barns behov for støtte. Ved vurderingen skal begrebet til barnets bedste være bærende.

Støtten skal ydes så tidligt som muligt, så barnets vilkår for at lære, trives og udvikles i tilbuddet sikres, og der bliver dermed tale om en tidlig og forebyggende indsats.

Målgruppedefinition, jf. Kommissoriet

I Familiegruppen bruges begrebet "Børn i udsatte positioner". Begrebet er formålstjenligt set i relation til, at familiepladserne bygger på det inkluderende værdisæt. Derfor er begrebet mere præcist og mindre stigmatiserende. Barnets vanskeligheder ses ikke som noget "iboende barnet", men relateres til barnets omgivelser dvs. i dagtilbud og hjem og de sociale relationer som eksisterer /opstår for barnet begge steder.

En familieplads kan tilbydes, jf. Kommissoriet:

Hvis barnet befinder sig i en marginaliseret position i børnefællesskabet. Familiepladserne defineres som en "melleform" indenfor almenområdet.

En melleform placerer sig i almenområdet med snitflade til specialområdet og socialområdet. Pladserne placerer sig som den mindst indgribende forebyggende indsats, og forsøger at undgå stigmatisering på alle niveauer såvel organisatorisk som pædagogisk.

Visitation

Det er det centrale visitationsudvalg der træffer den endelige afgørelse / visiterer familien til familiegruppen på baggrund af skriftlig ansøgning/indstilling fra Lindegården.

Et barn opfylder visitationskriterierne til en familieplads, når forældrene i eller ved optagelse i Børnehuset Lindegården, siger ja til at indgå i et samarbejdsforløb. Det er de professionelle rundt omkring barnet og familien - eksempelvis vejleder, dagtilbuddets leder, pædagogisk sundhedsplejersken, psykologen eller sagsbehandler, som indstiller til visitation.

Familieprojektets – Familiegruppens personaleressourcer:

6 ledelsestimer : Eva.

74 pædagogtimer: 37 timer til nyansættelse. Marie er ansat som familiepædagog 1.10.11.

Timerne frigives af støttepædagogkorpset.

37 timer fra Lindegårdens pædagognormering. Lan er stuepædagog, familiepædagog og under familieterapeutuddannelse.

(Vedtaget: 4 børn af Lindegårdens børnenormering er konverteret til Familiegruppepladser = 37 pædagogtimer)

Familiepædagog Maries Projekt- og praksisbeskrivelse.

Marie har løbende (i udviklingsforløbet) skrevet en intern projekt og praksisbeskrivelse af arbejdet i familiegruppen. Den er internt af hensyn til tavshedspligt og anonymitet, men et fremragende internt arbejdsredskab.

De teoretiske overvejelser, beskrivelserne, fortællingerne, refleksionerne i forbindelse med Familiegruppen, er i denne projekt - og procesbeskrivelse, overvejende hentet, kopieret og sammenflettet fra Maries projekt og praksisbeskrivelse.

Marie skriver Projekt- og praksisbeskrivelse.

Igangsættelse af Familiegruppen

Som vi indledningsvis nævnte, så skulle Familiegruppen (Familieprojektet) igangsættes, samtidig med vores fysiske sammenlægning og midt i en sammenlægningsproces.

Igangsættelsen af familieprojektet har været præget af sammenlægningen, da personalets og ledelsens vigtigste opgave var at lære nye børn, forældre og kollegaer at kende og skabe en fælles hverdag. Familieprojekter har samtidig været brugt som en del af sammenlægningsprocessen.

Som vi oplever det, så har opstarten af familieprojektet ydermere ikke været optimal, bl.a. valgte Familie- og Institutionsafdelingen, med 14 dages varsel, at Lindegårdens støttepædagoger til 1.9.11 skulle ophøre og vi skulle bruge familieprojektets personaleressourcer til 4 støttebørnene. Familieprojektet børn og støttebørnene, har aldrig været formuleret eller tænkt som samme gruppe.

Dvs. pædagogerne skulle være støttepædagog for 4 støttebørn, samtidig med at de brugte ressourcer på sammenlægningsprocessens mange udfordringer bl.a. at lære nye børn, forældre og kollegaer at kende og skabe en fælles hverdagsrytme og læringsmiljø. Ingen faglige argumenter peger i retning af, at vi kan bruge ufaglærte vikarer til støttebørnene eller erstatte stuepædagogens arbejde. Det betød, at der stort set ikke var personaleressourcer til at opstarte, metodeudvikling og formulering af familieprojektet og familiegruppen.

Først 1.5.12 er personaleressourcer til Familieprojektet intakte.

Endvidere:

Lan, som er den ene af familieprojektets pædagoger, er også stuepædagog og var i startet på efteruddannelse som familierapeut (bevilget af kommunen, som en del af projekt), var meget fraværende pga. uddannelsen og Marie, den anden familiepædagog, blev først ansat 1.10. 11 og var ikke ansat som, eller introduceret til at hun skulle være støttepædagog .

De 4 familiepladser i Familiegruppen, indgår i Lindegårdens børnenormering. Det blev derfor besluttet, at den ene af familiepædagogerne skulle findes i egne rækker (i Lindegården). Hvad 4 børn budgetmæssigt koster, svarer efter udregningen til én pædagog. Imidlertid er det en økonomiudregning – 4 pladser = 4 enheder i ”vores normeringsgrundlag” (f.eks. 1 vuggestuebarn og 3 børnehavebørn), kan på ingen måde fritage den udvalgte familiepædagog (Lan) for sine stuepædagogansvar og opgaver – de 4 enheder/børn, kommer ikke alle fra samme stue.

Evaluering ift. beslutninger om personaleressourcer og efteruddannelse

- Beslut ikke at opstarte et udviklingsprojekt, med forholdsvis mange mål og formål i begyndelsen af en sammenlægningsproces og samtidig beslutte, at de bevilgede personaleressourcer til projektet, skal bruges til noget andet.
- Lans efteruddannelse er godt tænkt i forhold til Familieprojektet og vi var alle med til at sige ”ja”, men Lan er for meget fraværende fra Lindegården, Familieprojektet/ Familiegruppen. pga. uddannelsen. Efterfølgende har vi funderet over, om det er en god ide at bevilge så omfattende efteruddannelse til et udviklingsprojekt, samtidig med at projektet skal opstarte, metodeudvikle og formulere projektet?
- Familiepædagogerne i Familiegruppen skal ikke være stuepædagoger eller støttepædagoger.

Nyt udviklingsmål ift. Familieprojektet:

- Pga. ovenstående er vi ”langt bagud” hvad vi ellers kunne være nået, hvis vi havde haft de bevilgede personaleressourcer til Familieprojektet. Imidlertid, så syntes vi Familieprojektet er udfordrende, spændende og med så mange muligheder bl.a. ift. tidlig og forebyggende inkluderende indsats – rettet mod børns trivsel og læring, at der er god grund til at søge om 1 års forlængelse, så vi får den fornødne tid til at metodeudvikle og formulere projektet, også med henblik på at vores erfaringer, metodeudvikling, læring mv. kan tjene som beslutningsgrundlag for eventuel udbredelse af familiepladsordningen til øvrige dagtilbud.
- Den politiske beslutning er et 2 årigt udviklingsprojekt, men det starter reelt ikke 1.8.11, men 1.5.12 – hvor vi havde de personaleressourcer der er bevilget til Familieprojektet. Derfor vil vi søger vi om forlængelse af vores Familieprojekt.

Maries opstart og introduktion af Familiegruppen til de første familier.

Marie Hoff begyndte i Lindegården 1 oktober 2012. Som et led i at lære børn, forældre og kollegaer at kende valgte ledelsen at introducere Marie for huset ved at være tilknyttet hver enkel børnehavegruppe en til to uger. Vuggestuen blev introduceret sammenlagt en uge, da det primært i første omgang var familier med børnehavebørn, som vi fokuserede på til Familiegruppen.

Ud over at få indblik og lære kollegaer, børn og forældre at kende lå der også en mulighed for at screene børnegruppen med henblik på at finde familier til gruppen.

Jf. Kommissorium, "*skal vi i opstartfasen gives tilbud efter nærhedsprincippet, dvs. til familier med børn i institutionen. Efterfølgende afprøves visitation gennem kommunens centrale visitationsudvalg*"

I Kommissoriet, målgruppebeskrivelsen og visitationsskemaet ligger der en bestemmelse om, at forældrene skal ønske at indgå i et samarbejde og ud fra en række opstillede kriterier. Frivillighed (selv ønske) falder fint i tråd med vores egen tilgang og i vores møder og præsentation til forældrene. Det har betydet, at vi også har et par erfaringer med afslag fra et par forældre.

Refleksionsspørgsmål og ny udviklingsmål:

- Det kan give god mening på længere sigt også at målrette projektet på en tidligere indsat allerede i vuggestuealderen.

Introduktion af Familiegruppen til de "udvalgte" forældrene.

Udover at frivillighed er et godt udgangspunkt for forældresamarbejde generelt, har det også været vigtigt for os, da familiegruppen stadig ikke har(havde) et fast fundament. Vi udvikler og afprøver undervejs, for nogle familier kunne det have givet stor utryghed, men vi har for at skabe tryghed og medinddragelse, inviteret forældrene med til at komme med deres idéer og refleksioner undervejs i forløbet.

I samarbejdet med familierne – herunder også den første samtale om Familiegruppen, tager vi afsæt i den anerkende og en ressource tænkende tanke. Det betyder, at vi i forhold til barnet har fokus på alt det deres barn kan og alt det barnet kan lære mere af. På samme måde italesætter vi også barnets ressourcer i mødet med forældrene. I vores tilgang til barnet, har vi valgt at arbejde narrativt og øver os i det eksternaliserende tilgang til problemet.

Udover at tage en narrativ tilgang, er vi helhedsorienteret og undersøger cirkulært i forhold til barnet og de (udsatte positioner) udfordringer barnet er i institutionen, i hjemmet og de sociale relationer (Fællesskaber) barnet indgår i. Vi fokuserer tillige på "hvad giver adgang til fællesskab". Altså ud fra "Den inkluderende pædagogik – en treleddet systematisk"

Denne tilgang, forsøger vi at introducere for forældrene.

Refleksionsspørgsmål og evt. nyt Udviklingsmål:

- Skal frivillighed også have stor betydning fremover, hvis institutionen skønner at der er et bydende behov for barnet i at familien indgår i det udvidet samarbejde i familiegruppen? I så fald på hvilken måde skal familien motiveres?

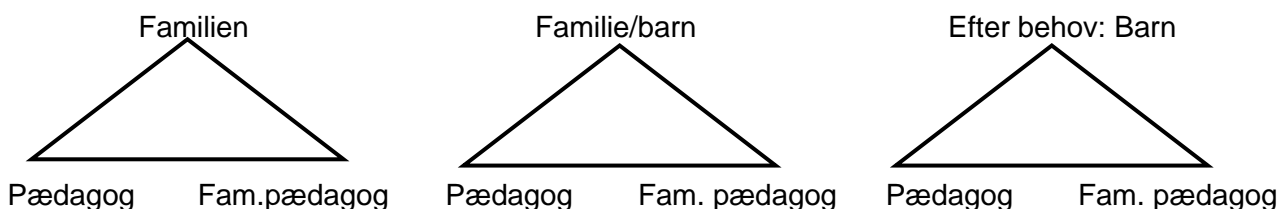
Trianglerings modellen, Familiegruppen og møder

Vi besluttede os for at samarbejdet skulle tage udgangspunkt i *trianglerings tanken*, inspireret ud fra Haldor Øvreeide arbejder med udsatte børn og familier. Når vi her tænker Triangulering ind i vores kontekst, er det fordi vi finder sammenfald i behovet for tryghed i samtalen, kendskab til konkrete aftaler og bevidning, som vigtige elementer i et kommende familiesamarbejde.

Bevidning, betyder for os, at vi oversætter og genfortæller og genfortæller barnets ressourcer og forældrenes betydning i forhold til barnet. Dette gør vi i samarbejde mellem pædagog, forældre og familiepædagog.

Derved forstærker vi værdien og betydningen i forældresamarbejdet og ved triangulering forstår vi, at der i mødet med forældrene ud over Marie eller Lan også er den pædagog tilstede, som har det tætteste samarbejde med barnet og forældrene.

Vi ser tre former for triangulerings modellen, hvor den kan have betydning og som skal være vores styrings redskab.

Ved at arbejde ud fra den model opnår vi tryghed, bevidning og gennemsigtighed i arbejdet omkring barnet og vi styrker forældresamarbejdet i forhold til at pædagogen, forældrene og Lan og Marie, som familierådgivere. Derved fremmer vi forståelsen af barnet og den kontekst barnet befinder sig i.

Alle er vel informeret og alle har haft indflydelse på de aftaler der bliver indgået for handleplan og mål. Vi arbejder i forståelsen af at ud over barnet selv og forældrene, kender pædagogen barnet bedst.

I den model hvor trianguleringen finder sted mellem barn, pædagog og familierådgiver, kan det have relevans hvis barnet er utrygt eller arbejdet er lettere at udføre, med pædagogen som oversætter.

Triangulerings møderne har vi tænkt skal finde sted i de første fire – fem møder og ved første hjemme besøg, derefter vil det ske efter relevans og ved det afsluttende møde, hvor der også lægges op til evaluering. Hjemmebesøgene kan også foregå med barnets venner i Lindegården.

Triangulerings møder kan være dilemmafyldt – ”modellen” er god, men det kan være svært at finde den fornødne tid for pædagogerne, til at afholde møderne i det tempo og omfang som kan være relevant. Så tids og resurse faktor kan spille en rolle op mod intentionen.

Vi finder det vigtig, at vi forud for hvert møde er sat et mål med samtalen og vi har endvidere valgt at afslutte hvert møde med at kort ridse op hvad der er på dagsorden for næste møde.

Vi arbejder også i en kontekst, hvor vi begynder mødet med at rammesætte. Med rammesættelse mener vi, at tid, indhold og formål er afklaret.

Vi har lært og erfaret, at korte møder i opstarts fasen er svære at overholde, da der ofte dukker flere emner op eller at forældrene har noget på hjertet, som kræver tid at få talt om. Derfor bør der afsættes en til halvanden time pr gang.

Af hensyn til tavshedspligt og anonymitet, kan vi ikke gengive (fra Maries intern projekt- og praksisbeskrivelse) en konkret praksisfortælling, men vi har oplevet fra hjemmebesøg, at det var pædagogen der hurtigt kunne skabe en god stemning og den nære kontakt til forældre.

I vores tilgang til barnet / børnene, - udover de alm. ressourceorienterede og inkluderende praksisser og værdisæt, så har vi i vores arbejde valgt at øve os i, udfordre og udforske den narrative- og eksternaliserende tilgang til problemet. Dette har vi arbejdet med i fælles kompetenceudviklingsforløb for alle i personalegruppen og er en øvelse, udfordring og udforskning som foregår i hele personalegruppen.

Naturligvis i fælles anerkendelse af, at vi er på forskellige forståelsesniveauer og vi tager viden til os i forskellige tempi, og sådan er det også med vores Familieprojekt, men alle i personalegruppen arbejder ihærdigt med at tilegne sig og praktisere den ny viden i hverdagen. Dvs. det er ikke kun et tiltag og udviklingsforløb i Familiegruppen.

Narrativ, eksternaliserede tilgang og begrebsafklaring

Vi er inspireret af den narrative tilgang ud fra Mikael White

I den narrative tilgang, arbejder vi med børneperspektivet og børneinddragelse. I den narrative tilgang er fokus på at problemet er problemet og at det ikke er barnet/ familien som udgangspunkt som er problembærer. Vi oplever, at vi med familiegruppen i mødet med forældrene, får lejlighed til at sætte en stor streg under forældresamarbejde omkring barnet, med netop denne tilgang.

Et andet vigtigt udgangspunkt er, at have fokus på at arbejde på at styrke den åbne og trygge samtale, hvor vi lægger vægt på at det forældrene fortæller og oplever med deres barn, er lige så gyldigt som det vi ser og oplever. Vi oplever ud fra den kontekst vi befinder os i og sammen kan vi i dialog udveksle erfaringer og forsøge at lægge en strategi for barnets trivsel.

Vi har i de første fire til fem møder med familien haft fokus på ressourcebillede og hvor det lykkes for barnet at klare sig godt i forhold til aktiviteter og relationer til kammerater, og mindre fokus i samtalerne med forældrene på de udfordringer barnet mødte i der i børnehaven. Tilgangen til barnet i børnehaven har også handlet om, at skabe hyggelige situationer, gode venskabsrelationer og sætte mindre fokus på de vanskeligheder, der kan opstå for barnet uden vi dog har ladet barnet i stikken.

I forhold til familierne har den generelle og umiddelbare reaktion fra mødrene på samtalerne og på vores praksisfortællinger været " ja jeg genkender mit barn" og så har der været et smil på læben.

Dilemma, refleksion og nyt udviklingsmål ift. Familieprojektet

- Undervejs stødte vi dog ind i et dilemma: "hvilken betydning kan det have, hvis vi har for meget fokus på barnets resurser og for lidt på barnets udfordringer og de problemer som opstår i det felt? Vi skal retter blikket på "at man ikke skal se sig blind på det positive, fordi det negative fortæller noget vigtig" .
- Vi har været inde i nogle overvejelser om i hvilket forhold vi skulle have de resurse stærke (orienterede) fortællinger frem , i forhold til de situationer hvor det tydelig viser de udfordringer barnet også færdes i. Vi har valgt at bruge forholdet 3- 1. (3 resurse stærke fortællinger – 1 udfordrings fortælling).

I den Narrative tilgang, øver vi os i og vi tilstræber, at være med til at skabe den "alternative historie" om barnet, hvilket betyder at vi i projektet sammen med familien skal lede efter den historie om barnet og familien, som også (ikke kun udfordringerne barnet er i) eksisterer. Eks. " Dit barn er omsorgsfuld over for små, er god til at tegne, er en fantastisk klatre eller god til at være med til at bage" . På samme måde forsøger vi at få forældrene selv til at - og vi supplerer med den alternative historie i forælderrollen – fortællinger om forælderressourcer i forhold til sit barn og tydeliggøre dem. Det kaldes i den narrative tilgang at " fortykke den alternative historie". Altså den historie som ikke er problemfyldt.

Vores intensioner er at mindske "skyld og skam" og fjerne eventuelle forsvars barrikader, som kan opstå hos forældre, når deres børn ikke trives. Vi vil styrke dem i forælderrollen og det er også et forsøg på tydeliggøre for forældrene, hvilken stor betydning de har for deres barn, barnets trivsel og læring - de kan være med til at ændre på de betingelser barnet lever under. Dette i et samarbejde med pædagogerne i institutionen.

I den narrative og systemiske tilgang er det også vigtig at vi kikker efter mønstre, hvornår er problemet tilstede og i hvilke situationer opstår det. Og så er det meget vigtig at se efter undtagelser - hvornår er problemet ikke tilstede, for det er de situationer vi skal dyrke og lære af.

Vi har i vores "nye" læring øvet os, øver stadig og vi har fokus på, at se på problemet som et fælles tredje, altså selvstændigt og tage problemet væk fra barnets og familiens skuldre. Vi vil se på problemet som problemet og med et narrativt begreb "eksternalisere problemet", altså gøre det selvstændigt.

Vi vil tillige krydre dette med hvordan vi har arbejdet og arbejder ud fra ressourceorienteret og inkluderende værdisæt , som vi her benævner som "Den inkluderende pædagogik – en treleddet systematisk", hvor vi "cirkulerer" mellem individ, kontekst og fællesskaber.

Det betyder meget kort, at når vi vælger at arbejde med gruppen (børnefællesskabet) og mindre med barnet, er det dels for at "frede" barnet, dels for at arbejde med de uhensigtsmæssige mønstre og dermed den indflydelse gruppen har på barnets udfordringer. Vi har fokus på, at børns handlinger, reaktioner og forståelser kan være forskellige i forskellige sammenhæng (kontekst)

Vi har fokus på, hvad der giver adgang til fællesskab og giver den barnet vanskeligheder, skal vi enten ændre på sammensætningen af børnegruppen / eller deltage i fællesskabet. Vi skal være rammesættende for de sociale spilleregler i fællesskabet og guide og medforhandle i legene. Når vi vælger også at arbejde alene med barnet er det dels for at udfordre den eksternaliserende tilgang og udforske barnets eget perspektiv på problemet. Men også for at give barnet tryghed og styrke dets selvværd

Vores beskrivelser, erfaring og læring (kort)

Vi har sorteret meget i vores interne projektbeskrivelse og beskrivelser af vores konkrete børnearbejde ift. denne projektbeskrivelse. Vi har tavshedspligt og krav om anonymitet og genkendeligheden vil måske blive for tydelig, hvis vi skriver for mange praksisfortællinger fra vores konkrete arbejde. Vi har dog valgt et par, for at eksemplificere vores arbejde.

Vi har i vores konkrete beskrivelser fokus på de udfordringer og vanskeligheder barnet er i. Familieprojektet mål/ formål er, at udvikle metoder til at barnet kommer i bedre trivsel og læring

Vores erfaringer og læring er, at vi med den (systemiske) eksternaliserende tanke og sprog og den narrative tilgang, har "fundet" en sjov, fantasifuld, anderledes, spændende, udbytterig metode - vi har oplevet at børnenes "vildbasser", trolde, "positivæsker" mv., har været at tage udgangspunkt i barnets eget perspektiv og barnets ressourcer, for barnet og børnene har mange ressourcer til – med vores guidning og hjælp, at finde redskaber (f.eks. narrativer) til selv, sammen med vennerne og voksne, at tale om og til at arbejde med de vanskeligheder de er i.

I langt de fleste tilfælde, ved børnene godt, at det er forkert at slå, skubbe, rive, tage de andre børns legetøj, mobbe, drille etc. – i den narrative og eksternaliserende metode, tager vi ofte udgangspunkt i, at det ved barnet godt, hvor vi måske i vores tidligere metoder (meget forenklet og unuanceret) prøvede at lære barnet "hvor forkert det er".

Vi fundet en metode, hvor der er muligt for barnet på en interessant, kreativ sjov måde at snakke om problemet (problemet er f.eks. en trolde, løve, vildbasse, drillepind, etc.– ikke barnet), hvad det / den gør ved barnet og hvad kan barnet selv gøre, - med grundig guidning og hjælp fra os, så det får helet eller delvist "magten" og styringen over det problem, som forstyrrer deres trivsel og udvikling. Det fremmer forståelsen for barnet fra de andre børn "det er lettere at forstå, at det er en Vildbasse der forstyrrer Mike og det er Vildbassen der får Mike til at gøre "dumme ting".

Vi kendte lidt til metoden i Lindegården – vi kaldte det "fælles tredje", men med Familieprojektet har vi haft (har) mulighed for og vi har udviklet metoden.

Vi har erfaret, at vores arbejde har medført gode og alternative voksenfortællinger (ikke problemmættende) om barnet, men også ændret barnets fortælling om sig selv og de andre børns fortællinger om barnet. Måske ligefrem skabt status – i hvert fald stor interesse i børnefællesskabet.

Vi er opmærksom på, at vi i de beskrivelser vi har med i denne Projektbeskrivelse, har vi fokus på (erfarer vi ved gennemlæsning) pige - eller drengegrupper, måske fordi børnenes udfordringer træder oftest frem, når de er sammen med grupper af deres eget køn. I vores daglige planlægning ift. f.eks. ture, aktiviteter, spisegrupper etc., er grupperne blandet.

Det er også meget vigtigt for os at formidle, at selvom børnebeskrivelserne "står alene", så har forældrene sideløbende og samtidigt været medinddraget – de har f.eks. til møderne fået rigtig mange af vores praksisfortællinger – de er blevet gennemgået, reflekteret over og er blevet brugt både til at beskrive barnets ressourcer og de vanskeligheder og udfordringer barnet har i Børnehaven. Forældrenes oplevelser af de udfordringer de har i forælderrollen, er medinddraget i vores arbejde.

Vi har valgt ikke konkret at beskrive via praksisfortællinger og eksempler fra vores samtaler, hjemmebesøg og arbejde i Børnehaven med forældre. Vi har tavshedspligt og anonymitetshensyn, og genkendeligheden vil måske blive for tydelig, hvis vi skriver praksisfortællinger fra vores konkrete samarbejde med de enkelte familier. Det beslutningen i denne 1 del af vores Projektbeskrivelse

Udviklingsmål ift. Familieprojektet

- Finde en metode, hvor det er muligt i en offentlig Projektbeskrivelse at beskrive vores konkrete arbejde i Familiegruppen - hvor vi bl.a. bruger praksisfortællinger som intern læringsmetode?

1. Narrativ tilgang, eksternalisering og "jagten" på et navn til problemet.

Følgende er nogle af Maries (familiepædagog) beskrivelser af hvordan vi har arbejdet narrativt og eksternalistende med de udfordringer og vanskeligheder Mike er i.

Vi beskriver ikke i denne skrivelse, de mange ressourcer og potentialer Mike har og som vi i det daglige, i planlægning af handleplaner og aktiviteter, arbejder ud fra.

Vi vil gerne med denne proces- og projektbeskrivelse vise, hvordan vi har arbejdet med børneperspektivet, børneinddragelse - narrativt og eksternaliserende med de udfordringer børnene er i. Derfor kun beskrivelsen af Mike ud fra de udfordringer og vanskeligheder han er i. Dog kommer vi med et par praksis eks. på hvordan vi arbejder ressourceorienteret og ud fra inklusionens værdisæt – bla. børnefællesskaber og kontekst.

Beskrivelse af de vanskeligheder Mike er i.

Februar og marts 2012

Mike bliver tit fjollet og når uroen kommer over ham og så bliver det svært for ham at komme ud af det. Når de situationer opstår, kommer han også let til at drille både børn og voksne. Det kan som reglen ses fysisk, ved at han begynder at vrikke med sin numse, han får et skælms blik og han begynder at grine.

Det overtager fuldstændig ham og hans personlighed. Det kan være svært både at styre det i forhold til voksne, men også i forhold til de andre børn. Det forstyrrer relationerne. Mike tager af de andres mad, han bliver ved med at drille og grine, han lukker et barn ude på legepladsen, låser døren, han lader ubemærket af at det andet barn græder, men griner bare videre. Pludselig ved frokost bordet viser han numse eller smøre ost ud på vinduet, alt i mens han griner og er svært at stoppe.

Ud fra den narrative tilgang har vi besluttet at forsøge at arbejde med eksternalisering af den adfærd som nogle gange overtager Mike.

Praksisfortælling hvor fjolleriet og drilleri og fuldstændig overtager Mike (fortalt over en periode)

En dag ved frokostbordet er Mike særlig fjollet, det taler vi om. Han siger selv det er en Vildbasse og vi taler videre om Vildbassen og hvad vi kan gøre for at styre ham. Mike forslår vi sætter ham uden for døren, det prøver vi så at gøre, det hjælper ikke, så prøver vi at sætte ham ind i depotet – det hjælper heller ikke, Mike fortæller at det er fordi han er usynlig og kan gå gennem vægge. Han griner men er optaget af vores fantasi.

Vi har nu arbejdet med Vildbassen i et stykke tid og talt om ham fra tid til anden. Mike er optaget af at han er usynlig og ikke kan lukkes inde/ude. Men som vi (voksne) oplever det, overtager og styre den vildbasse temmelig meget - i perioder mere en andre gange.

Mike har i en periode været mindre forstyrret af Vildbassen og Mike har været mere rolig, men nu er Vildbassen og uroen vendt tilbage. Derfor taler vi igen meget om Vildbassen. Efter en konflikt med Mikes tættest pædagog opfordre hun Mike til at sætte sig ind i sofaen og lige slappe lidt af. Det er en opfordring som pædagogen nogle gange tilbyder Mike når han har været i en konflikt og den opfordring accepterer Mike som regelen. Da jeg kommer ind på stuen aftaler jeg derfor med den pædagogen at jeg sætter mig ind til han. Jeg tager ham på skødet og vi sidder bare stille sammen. Efter et godt stykke tid begynder vi at tale sammen og vi taler om Vildbassen, jeg spørger om vi kan tegne den. Mike siger at det kan han ikke. Jeg spørger, om jeg skal prøve at tegne den, det vil Mike

gerne have. Jeg tegner på han anvisninger, ”brunt hår, brune øjne og lige streg til mund, og grå cardigan”, lige som Mike har på den dag. Der kommer et par børn til, det forstyrre og det hele går over i hvilket navn det skal stå ved den dreng jeg har tegnet.

Ugen efter har jeg besluttet at vi må udforske lidt mere hvordan den Vildbasse ser ud med Mike øjne. Mike taler stadig om at han er usynlig og derfor kan vi ikke se ham. Jeg spørger til om Mike måske har en idé om hvordan den ser ud hvis han ser den? En formiddag inviterer Jeg Mike og en kammerat fra en anden stue, som han nogen gange leger med på tur. Min tanke er at vi måske kan finde en som ligner Vildbassen i BR eller måske kan vi blive inspireret og selv lave en Vildbassedukke!

Mike og hans kammerat er opstemte da vi går mod Centret. På Vej den bliver de meget optaget af at lege i krattet. De finder pinde – store pinde, som de leger er bazookaer de kan skyde med. De vender også nogle store stykker træ og det vrimler frem med bænkebidere. Kammeraten tør godt tage dem op i hånden men det skal Mike ikke nyde noget af. Det er kammeraten som finder på legen og styre, Mike følger med og hygger sig, de taler sammen og udvikler også på legen sammen. På et tidspunkt er jeg nød til at fortælle dem at hvis vi skal nå i BR, er vi nød til at fortsætte men de kan også bare vælge at lege videre. De vil gerne i centret men de forsætter med at gå inde i krattet, Mike beslutter sig dog på et tidspunkt til at komme ud og gå på fortovet.

Længere fremme er der pludseligt et stort hul i hegnet ind mod togskinnerne, Mike kravler nysgerrigt gennem hullet men jeg får ham hurtig tilbage og fortæller ham at lige der hvor han var på vej ind, køre der faktisk tog. Kort efter kommer toget bragende forbi, det forskrækker ham lidt kan jeg se. I BR kikker vi lidt efter Vildbassen men det er mere mit projekt end drengenes, de er optaget af at kikke på legetøj. Hver gang de ser noget nyt fortæller Mike kammeraten at han det har han der hjemme, de griner lidt.

Da vi kommer ud er Mike blevet meget opstemt og det ender med at han løber af sted og ikke er til at stoppe da jeg indhenter ham tager jeg hans hånd og slipper ham ikke. Det er han meget utilfreds med, han er gal, sur og græder. Han kan slet ikke forstå hvorfor jeg holder hans hånd, når jeg ikke holder kammeratens. Kammeraten kommer frivilligt hen og tager min hånd. Vi holder alle tre i hånd hele vejen hjem. Mike falder til ro og vi kikker efter de ”bazookaer” (pinde de efterlod på udvejen). Da vi kommer hjem er de andre begyndt at spise. Mike kommer ind i sin spise gruppe. Men mod slutningen overtager uroen igen Mike og han begynder at spise af de andre drenges mad. Han får en konflikt og pædagogen vælger igen at tilbyde ham at slappe lidt af på sofaen for sig selv. Jeg aftaler igen med pædagogen, at jeg sætter mig ind til ham, da jeg kommer hen til ham, ligger han med begge arme over sine øjne. Jeg sætter mig og vi er stille, jeg nusser hans fødder og ben, Mike ender næsten med at falde i søvn.

Da han kommer til sig selv begynder vi at tale om at Lan og jeg skal besøge ham dagen efter og vi taler om hans lejlighed. Jeg spørger om han vil tegne den, Mike begynder og tegner en masse døre ind til hans lejlighed, en lang gang og en dør ind til køkkenet, en dør til stuen, hvor han også tegner sin mors seng. Sengen kan klappes ud, han viser mig den med hænderne hvordan, så tegner han en dør til sit værelse, men nu begynder det at blive svært, han tegner døre til sin søsters værelse og til toilettet. Vi taler om hans værelse og han tegner sin seng og et skab. Han begynder at miste interessen.

Vi skifter emne og jeg taler med ham om han kan huske at vi (jeg) tegnede vildbassen med brune øjne, og strithår. Jeg spørger om Mike kan tegne den nu og ja det kan han da godt prøve, vi vender papiret. Mike begynder at tegne og han vælger farver. Han tegner hoved først, så nogle lange ben, vi taler om brune øjne og strithår, så han tegner to øjne og en glad mund, jeg spørger til munden for sidst vi tegnede(jeg tegnede) skulle jeg lave en lige mund. Men Mikes Vildbasse er glad. Den får også to streger til arme, da jeg spørger til fingrene, tegner han møjsommeligt fem fingre på hver arm. Han tegner flere arme og flere fingre, mange fingre og han siger det er dem Vildbassen fanger med. ”arme og fingre som fanger” og trykker på Mikes knapper. Mike har også tegnet en mave, jeg spørger til hvad der er i Vildbassens mave. Mike siger ”børn - jeg er i vildbassens mave, nej vildbassen er i mig”. Jeg spørger om Mike kan tegne sig selv og han tegner en lille figur under maven, det er ham selv. Om Mike er inden i Vildbassen eller om det er omvendt, er ikke helt til at blive klog på, måske er den bare over det hele.

Mikes Vildbasse er afbilledet på forsiden til dette afsnit.

I den følgende uge taler jeg på et tidspunkt med Mike om at vi skal på detektiv jagt og prøve at finde ud af hvornår Vildbassen ikke fylder så meget og hvornår den ikke er der.

Praksisfortællinger Børnene skal klippe sig selv ud, (de har malet sig selv i fuld størrelse.)

Tirsdag i storegruppen. Jeg hjælper Mike, Mike tror ikke på sig selv, han har rigtig svært ved at holde på saksen, han klipper med to hænder. Jeg opfordrer ham til at tage saksen i en hånd og holde rigtig på saksen, vi aftaler at jeg laver nogle hjælpestreger. Det interessante er at når Mike klipper efter hjælpestregerne går det rigtig godt, Mike klipper selv hele maleriet ud på nær den ene hånd og fingere. Han holder mange pauser, men klare det, han er glad undervejs og også bagefter.

Pædagogen følger op på at vi har talt om at styrke Mike selvtillid og tro på at han kan klippe, hun har fundet nogle motorcykelblade.

Fredag d. 10 /3

Mike sidder og klipper med pædagogen da jeg kommer ind på stuen, der sidder flere og klipper. Mike og jeg fortsætter og han får et stykke pap som han klistrer udklippene af sine motorcykler op på. Jeg laver hjælpe streger og han skriver sit navn, to gange, anden gang skriver han med ryste skrift og jeg siger det er sørøver skrift, det synes han er sjovt, han fik lavet en flot collage hjem til sit værelse.

Senere på formiddagen går han og jeg i sprogrummet og jeg har taget en skotøjsæske med. I skotøjsæsken har jeg en kasket – en detektiv kasket. Tre poser, en æske farver og nogle små pap kort. Jeg fortæller ham at vi skal være detektiver prøve at finde ud af hvad Vildbassen ikke kan lide og hvornår den ikke er hos ham. Mike introducere selv begrebet "at Vildbassen skrumper".

Vi begynder at undersøge og taler om hvornår Vildbassen ikke styre med sine arme, jeg skriver på kortene hver gang vi kommer i tanke om noget. Ind i mellem siger jeg f.eks. til Mike " jeg har lagt mærke at når du klipper er Vildbassen der ikke, er det rigtig?" og så siger Mike ja eller nej, sådan fortsætter vi et stykke tid.

Jeg foreslår at vi kan finde på 100 ting, Mike siger "hvor meget er 100", jeg viser mine hænder og vi tæller 10-20 –30..., Mike siger "ja nu ved jeg godt hvor mange det er". Ind imellem med at vi finder på ting som får Vildbassen til at skrumpes eller ikke være tilstede, skal Mike lige over på madrassen og rulle lidt, vi holder små pauser. Han siger også på et tidspunkt når Vildbassen er blevet lille nok, kan vi fange den i de poser jeg har med. Senere siger Mike også, "den findes jo ikke i virkeligheden", nej siger jeg "for den er jo usynlig". Vi laver også en bog som vi kalder " Historien om hvordan vi fik Mikes Vildbasse til at skrumpes". Igen har jeg lavet hjælpestreger og Mike skriver over og laver kreative bogstaver. Jeg spørger Mike at vi kan tape kassen til med gaffetape så vi kan holde Vildbassen inde, vi taler om at gaffetape kan man reparere biler med og hængte billeder op på væggen med. Jeg spørger om vi skal få fat i noget gaffetape nu, men det mener Mike ikke er nødvendigt.

Senere den dag viser jeg Mike hvordan han kan skrive sit navn. Ud fra at han kan øve sig i at lave firkanter, trekkanter, boller og rektangler. Han forsøger sig og øver et par gange og han finder også på at "A" et kan tages som en raket.

Nu er fortællingen / den nye historie om Mike - i børnegruppen og hos ham selv, at han er god til at klippe.

April 2012

Vi (Marie) har ikke arbejdet så koncentreret med vildbassen i et stykke tid men Mike og hans pædagog har arbejdet med Vildbassens betydning og pædagogen har haft samtaler med Mike om hvordan han kan tage styringen over sin "vildbasse" og hvad styring betyder. Hun har også arbejdet med at Mike får overblik og hjælp til forstå hvad der nogle gange sker i relationen mellem ham og to af de andre drenge på stuen. Samme tider kan det godt være svært for Mike at overskue det spil der kan opstå når der er tre i en leg. Det at pædagogen nu har sat ord på for ham og aftalt at han kan hente hjælp har haft positiv indvirkning på ham

Det er også i en samtale mellem Mike og pædagogen at Mike fortæller at vildbassen nu var skrumpet så den nu er ca. 10 cm, hvor den før fyldte det hele. Mike var ved at overtage styringen over vildbassen

Mike skal snart i skole og vi skal på et par ture med ham og de øvrige drenge, hans pædagog vil gerne have ham med en tur i svømmehallen. Vi vil også gerne nå at gøre ham klar til at turde tegne mere og skrive sit navn fuld ud. Han ved hvordan bogstaverne ser ud, men pjatter stadig en del når han skriver.

En anden praksisfortælling om hvordan vi har arbejdet med børnegruppen "adgang eller klare sig i til fællesskab", kontekst og forberedelse til at børnene snart skulle i SFO.

Vi valgte at intensivere ture ud af huset de sidste to måneder for drengene skulle i SFO. Det gjorde vi for at styrke dem i at færdes uden for børnehavens trygge rammer, lærer dem at gå i række, indordne sig og lytte til kollektive beskeder.

Turene var dels arrangeret af Lan og Marie, eller Pia og Lene som var tovholdere for storgruppen. Vi var bl.a. på biblioteket, på SFO besøg, på hjemmebesøg hos en af drengene fra projektet og så skulle vi have været på heldagstur til Valby parken, men det måtte aflyses og erstattes af en lidt længere tur i gå afstand fra Lindegården til en større legeplads. (Der var sygdom i personalet)

Disse ture var meget lærerige for dem og nogle af dem var virkelig på hårdt arbejde med at lytte efter og ikke hele tiden lade sig impulsstyre, samtidig blev det også tydeligt i gruppen, hvem som var helt parat til overgangen mellem børnehaven og SFO. Dette bevirkede, at vi kunne sætte ekstra ind i børnehaven med at forberede dem og blandt andet træne deres koncentration. Turene virkede til at styrke drenge og give dem mod på alt det nye som ventede dem, - fordi flere af dem skulle følges ad videre i SFO.

Ugen før Mike skulle stoppe arbejdede han og Marie igen med Mikes æske og Vildbassen Mike tegnede løs, han fik tegnet fem tegninger meget hurtig de sidste to handlede om hvordan Vildbassen kørte på en motor cykel (se tegning) og den sidste tegning, som ikke er afbillede her da den er svær at aflæse, men den handlede om at **Vildbassen rejste væk med en løve.**

Mikes Vildbasse som er på vej til at rejse bort med Løven.

2. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.

Følgende er Maries (familiepædagog) beskrivelse af hvordan vi har arbejdet narrativt og eksternaliserende med de udfordringer og vanskeligheder Billy er i.

Vi beskriver ikke i denne skrivelse, de mange ressourcer og potentialer Billy har og som vi i det daglige, i planlægning af handleplaner og aktiviteter, arbejder ud fra.

Vi vil gerne med denne proces- og projektbeskrivelse vise, hvordan vi har arbejdet med børneperspektivet, børneinddragelse - narrativt og eksternaliserende med de udfordringer børnene er i. Derfor kun beskrivelsen af Billy ud fra de udfordringer og vanskeligheder han er i. Dog kommer vi med et par praksis eks. på hvordan vi arbejder ressourceorienteret og ud fra inklusionens værdisæt – bla. børnefællesskaber og kontekst.

Billys udfordringer og de vanskeligheder han er i. Billys vrede og temperament løber ofte af med ham og han kommer til at slå og bide både børn og voksne. Sprogligt er Billy tilbageholdende. Pædagogen på stuen har en særdeles fin kontakt til Billy. Billy er meget reserveret over for ” fremmede voksne” - voksne som ikke kontinuerligt er på stuen. Billy har det svært, når det ikke er de faste voksne som er på stuen.

Mønstre (kontekst) for hvornår der opstår situationer, hvor Billy bliver overmandet af vrede og vreden (temperamentet) får ham til at slå og bide.

Der tegner sig et mønster af at det sker i overgange til og fra legepladsen, overgange til måltider og overgange i garderoben. Det sker også når børnegruppe samles i en mindre flok og der er høj snak og uro. Endelig er nogle af børnene begyndt at provokere, de slår og skubbe til Billy. Det voldsomme temperament overmander Billy, når voksne enten bliver for konsekvente i deres handlinger eller skælder Billy ud.

Undtagelserne (kontekst) for hvornår Billy ikke bliver overmandet af vreden og temperament, er især når Billy har fået en rolig start på dagen, når pædagogen er tilstede og når der ikke er så mange børn i en aktivitet. Billy er meget observerende på de andre børns handlinger.

Praksisfortælling med 2 eksempler. Begge eksempler er med for at tydeliggøre det temperament både Billy og de voksne er op mod og for at illustrere, hvor vigtig den kendte pædagog er for Billy og hans relationer og trivsel.

Pædagogen, som for Billy er ”fremmed” insistere på at Billy skal have tøj på og med ud på legepladsen skønt Billy giver udtryk for at ville blive inde på stuen med sine kendte voksne. pædagogen gennemfører konflikten - fastholder Billy i at få tøj på, til sidst bliver Billy så desperat at han bider gennem pædagogens tøj. En lignende episode havde Marie haft med Billy et par uger inden, alle børnene skulle i tøjjet, men Billy kæmpede imod og stak af. Til sidst forsøgte Marie at give Billy tøj på mod hans vilje men det lykkedes igen Billy at sno sig ud af tøjjet. Marie vurderer her, at i denne konflikt ville hverken hun eller Billy vinde kampen hvis den fortsatte og i stedet henter Marie den kendte pædagog som stille får Billy i tøjjet uden yderligere kamp.

Refleksion og handlingsalternativ

Billy behøver kendte voksne i konfliktsituationer og fungerer ikke ved for konsekvente handlinger/krav. I mere rolige stunder, kan Billy godt rumme – for ham mindre kendte voksne. Vi inddrager en ny læresætning som handlingsalternativ, som er en mere løsningsfokuserede tilgang ” **Hvis det du gør ikke fungerer, så gør noget andet i stedet**”

Marie og pædagogen udarbejder en handleplan for den næste periode, som går ud på at arbejde med **børnegruppen (fællesskabet) på stuen** og fjerne fokus fra Billy(Individ)

Fortælling om at arbejde med børnefællesskabet og kontekst – handleplan.

December 2011/Januar 2012.

Marie arbejder især på de sociale relationer i børnegruppen - understøttet af pædagog og medhjælpere på stuen. Det står på de næste to måneder. Pædagogen og medhjælperne arbejder også på at tydeliggøre strukturen på stuen (Børnene er jo lige blevet sammenlagt i ultimo september). Der arbejdes på struktur når børnene skal til og fra legepladsen og der arbejdes på struktur på børnemøder, hvor der bl.a. forsat arbejdes med sociale relationer via leg, historier og rollespil. Fokus er fjernet fra Billy og i stedet flyttet over på hele børnegruppen.

I de situationer hvor et andet barn kommer i konflikt med Billy arbejder der først og fremmest på at have fokus på det barn, der er involveret eller forurettet, mens Billy (ofte bliver i nærheden) står ved siden af og lytter. Nogle gange er det nok, for Billy ved godt at det er forkert, andre gange tager den kendte pædagog en snak med Billy. Det er af yderste vigtighed, at den voksne i de situationer har kendskab til hvad der er gået forud, for at Billy føler sig forstået, har vi erfaret.

Refleksion og evaluering af handleplan.

Stuens personale kan mærke en forskel på børnegruppen og på hvordan Billy fungerer efter at fokus i en periode har været fjernet fra ham. Han er blevet mere rolig. Dog har der været problemer for Billy på legepladsen (der mangler udfordrende legeredskaber på legepladsen og Mooncar er ikke ude om vinteren) og der har været problemer i forhold til de andre børn og voksne. Især er det svært for Billy at komme ud af konflikten, hvis den voksne har været for konsekvent, skældt ud, taget væk, holdt i hånd etc.

Ny handlingsalternativer / handleplaner

- Der er derfor lagt en strategi (vedtaget på et personalemøde) om, at der i videst omfang altid er en kendt voksen på legepladsen og at Billy inden han sendes på legepladsen, er bekendt med hvem der er på legepladsen..
- Derudover skal personalet prøve at følge strategien, om i første omgang at tale med det andet, mens Billy lytter (han går meget sjældent væk, men bliver stående) og i det hele taget flytte fokus lidt væk fra Billy. Selvfølgelig skal en voksen træde til og stoppe Billy i at slå, hvis når den voksne observerer det.
- En anden ting, som vi allerede kan se har hjulpet er, at der med forårets komme, er kommet mooncar på legepladsen som virker beroligende og afgrænsende på Billy og det gør det sjovere, for der er noget han kan lide at lege med. Derfor er det ønskeligt at der fremadrettet ses på de legetilbud på legepladsens, også er udfordrende for børnene på om vinteren?

Forår 2012. Handleplan ud fra Billys ressourcer.

Arbejde med børnegruppen/ børnefællesskab – adgang til fællesskab. Vi har igangsat en rytmik - bevægelsesforløb med en gruppe børn. Vi har en uddannet Gøssel pædagog, som er super god til at planlægge og styre sådanne forløb. Forløbet er ikke alene planlagt med fokus på Billy, men også på andre børn med udfordringer i deres liv. Bl.a har vi også Billy lille bror med i forløbet. Vi er tre voksne på en gruppe på 6 børn. Fokus er på rytmik, bevægelse og børnefællesskab. Billy er "lidt spændt" i sine muskler, og han er særlig glad og god til musik og bevægelse, så derfor har vores tanker har været at se på hans ressourcer og mange kompetencer i hvad dels giver ham glæde men også hvad han kan "tilbyde" fællesskabet i sådanne aktiviteter. Vi har ingen praksisfortællinger endnu, for forløbet er lige startet.

"Jagten" på et navn (narrativ) til problemet.

Ikke alle børn kan reflektere, som eksemplet med vildbassen, måske er de ikke "der" i deres kreative forståelse/ udvikling, de er for små og eller mangler sprog. Her må man tænke alternative metoder – kun fantasien sætter grænser.

Pædagoger og Marie har i flere omgange prøvet at finde et navn til det temperament der overmander Billy.

Praksisfortællinger.

Slut februar 2012

Marie har spurgt om det var en løve, men han rystede bare på hoved. Marie prøvede så at spørge ham en dag i garderoben, ” hvis du var et dyr hvilket dyr var du så, var du en løve, en tiger eller et helt andet dyr, det responderede han ikke på. Han ignorerede spørgsmålet. Så prøvede Marie at sige hvis nu din far, mor lillebror var et dyr hvilket dyr var de så. Han svare stadig ikke og rystede bare på hoved. Hans kropssprog fortalte at han ikke kunne forholde sig til spørgsmålet. Det var for svært.

Torsdag formiddag (8.3.2012)

Da jeg kommer ind på stuen er nogle af børnene i gang med at høre MGP. Billy er der og danser. Sammen med Anne bestemmer de hvilket nr. de vil høre. Ida kommer til og skruer op Billy bliver meget ophidset og siger skru ned, hun siger at det ikke er hende de har skruet op, og hun slår ham i hoved. Billy går ind ved siden af og begynder at tegne. Jeg går ind til ham og han siger han er sur på Ida. Det taler vi lidt om. Anne kommer ind til bordet og de tegner videre så kommer Ida. Jeg spørger dem om hvordan de kan mærke når de bliver gale, hvordan det føles, jeg fortæller at når jeg bliver gal begynder det i maven og så går det op i hoved og pigerne begynder at tale med og for tælle om hvordan deres vrede føles. Ida siger hendes starter i tæerne og vi taler om at det er ligesom det eksplodere ud af hoved. Jeg spørger Billy et par gange undervejs om han kan mærke hvor hans vrede begynder. Pludselig skubber han til mig og peger på sine arme og sit hoved. Jeg spørger om vreden sidder i armene og i hoved og han nikker.

Slut marts. 2012

Marie fik så den idé at prøve at præsentere en trold for Billy. Marie lånte en trold i vuggestuen og fandt en på stuen. En dag præsenterede Marie de nøgne trolde til samling. Da vi talte om hvad der skulle til for at de to trolde blev glade for at gå i børnehaven og ikke længere sloges havde børnene flere forslag. Pludseligt rakte Billy hånden op, det gør han ellers aldrig, han foreslog de fik tøj på. Det har Marie nu syet til dem og den dag legede Billy og en anden dreng lidt med dem.

Handleplan:

- Det skal vi arbejde videre med. Men da Billy mest har forstået bud skabet med hvad trolden ikke må (slå, drille), derfor skal vi have mere fokus på hvad trolden kan gøre i stedet /eller gerne må.

3. Narrativ tilgang, eksternalisering og ”jagten” på et navn til problemet.

Følgende er Maries (familiepædagog) beskrivelse af hvordan vi har arbejdet narrativt og eksternalistende med de udfordringer og vanskeligheder Adam er i.

Vi beskriver ikke i denne skrivelse, de mange ressourcer og potentialer Adam har og som vi i det daglige, i planlægning af handleplaner og aktiviteter, arbejder ud fra.

Vi vil gerne med denne proces- og projektbeskrivelse vise, hvordan vi har arbejdet med børneperspektivet, børneinddragelse - narrativt og eksternaliserende med de udfordringer børnene er i. Derfor kun beskrivelsen af Adam ud fra de udfordringer og vanskeligheder han er i. Dog kommer vi med et par praksis eks. på hvordan vi arbejder ressourceorienteret og ud fra inklusionens værdisæt – bla. børnefællesskaber og kontekst.

Adams udfordringer og de vanskeligheder han er i. Usikkerhed og følsomhed får nogle gange Adam til at tage sine hænder frem og true. Han slår aldrig og er ikke i slåskamp. Kun i tumlerrummet for sjov.

Usikkerheden kommer også til udtryk ved et meget lavt selvværd og meget lidt (selv)tillid til at de andre børn kan lide ham og vil lege/ være sammen med ham. Manglende tro på sig selv, får ofte Adam til at sige "jeg kan ikke". F.eks. tegne, klippe, lege m.v.

Usikkerhed træder også tydeligt frem ved at han er bange for spøgelse, mørke og tsunamier skal ramme børnehaven. Han opfanger f.eks. at et af børnene (et mindre barn) taler om spøgelse og i op til to uger spurgte han flere gange om dagen de voksne, om der fandtes spøgelse. Han hørte det skulle regne meget, han kæder det sammen med andre ting han har hørt og er bange for at der skal komme en tsunami i børnehaven.

Han er bange for mørke han tør ikke gå ud om aften, eller gå på toilettet hjemme.

Disse fantasier har stor magt over Adam. Rastløsheden kommer ofte til Adam og han giver udtryk for at han keder sig. Han ofte er han ikke længe i en legerelation eller aktivitet.

Praksisfortælling fra onsdag d.25.4 (Adam og Marie)

Da jeg mødte onsdag morgen var han i dårlig humør, det var skiftedag fra far til mor. kan nogle gange være lidt svære for børn. Jeg satte mig med Adam og en anden dreng, ville gerne lave en perlekæde til sin søster men han mistede hurtigt tålmodigheden han sagde " jeg kan ikke, du skal hjælpe mig". Jeg fandt på at tage tid/ sekunder hvor hurtig han var til at tage en 10-12 perler af gangen. Han var hurtig færdig med perlekæden og nu ville han gerne lave et armbånd til sin mor. Det var det samme igen "jeg kan ikke, du skal hjælpe mig" . Vi tog tid igen og denne gang var han endnu hurtigere. Ind i mellem gav han udtryk for at han gerne ville hjem.

Vi gik ind til tegnebordet, der sad en flok børn. Jeg begyndte at lære dem at tegne firkanter, cirkler og trekkanter. Adam gav hurtig op. En af pigerne sad og grinede, hun grinede af flere af børnenes tegninger, jeg bad hende stoppe. Pludselig rejste Adam sig op og gik ud på gangen. Lidt efter kom der en pædagog ind til mig og fortalte at Adam sad og græd. Jeg gik ud til ham og tog ham på skødet. Han græd heftigt mens han sagde at pigen grinede af ham og hans tegning, han kunne ikke tegne. Jeg sagde at de var rigtig at pigen grinede men det var ikke kun af ham og om han ikke havde hørt hvad jeg sagde til pigen. Han græd stadig og ville hjem.

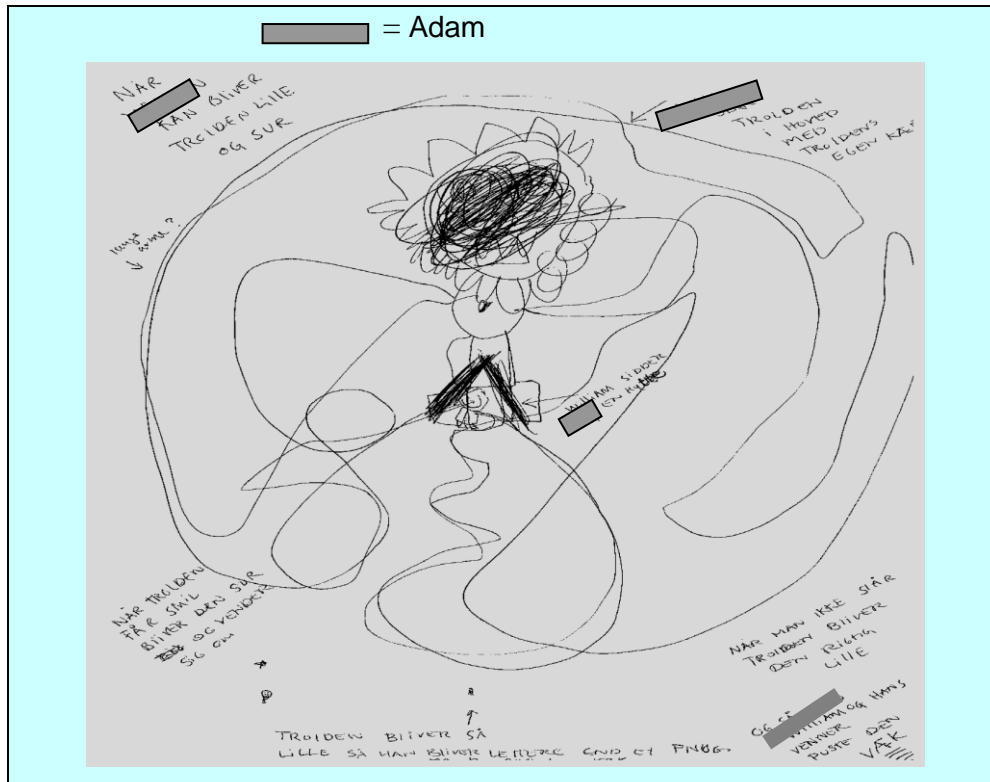
Jeg sagde til ham " gud ved hvad det er for en trolde der sidder og banker dig i hoved med at du ikke kan", sådan en trolde kan også godt finde på at viske mig i øret når jeg tegner og så fortalte jeg ham om en anden dreng der har tegnet en " vildbasse" i børnehaven. Den gik vi sammen ind på personalekontoret og kikkede på. Jeg tegnede hvordan min trolde så ud, den der havde fortalt mig, at jeg ikke kunne, men som nu var meget lille. Adam begyndte at tegne sin trolde og han begyndte at tegne sine venner, mange venner mens han smilede. Vi brugte resten af formiddagen sammen på kontoret og vi tog frokosten med ind mens Adam spiste to portioner tegnede han ind i mellem.

Da jeg på et tidspunkt skulle til møde i rummet ved siden af ville Adam gerne fortsætte med at tegne. Han tegnede de flotteste is med isvafle i flotte farver. På bagsiden af den tegning var der en sort tegning som var overkradset. Da jeg spurgte til det, sagde han " sådan ser det ud når jeg ikke kan"

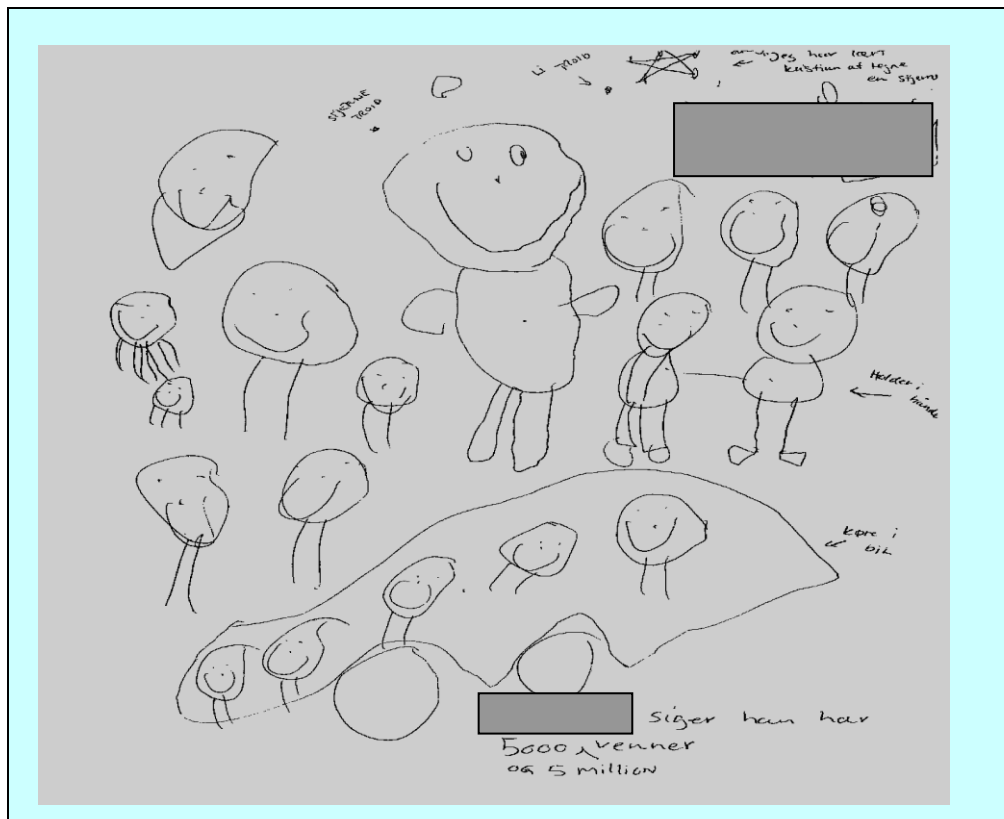
(Adams trolde – se næste side)

.

Adams trolld

Adam tegnede bl.a. også en tegning af alle hans venner. Der er lige så mange venner på bagsiden af denne tegning.

Adam siger også at "Trolden kan blive så lille, at den er lettere end et fnug, og så kan han puste den væk.

Adams fik lavet en hel serie tegninger om trolden og historier omkring den. Og vi fik set hvordan det ser ud for Adam når han kan tegne og når han ikke kan tegne. Adam fik alle tegningerne kopieret, hvilket han var meget optaget af, og han fik dem med hjem.

Praksisfortælling fra uge 16 (Adam og Marie)

Adam og jeg sidder sammen i den lille sofa på stuen, vi skal lave en skotøjsæske til ham som er hans private som han kan putte problemer og bekymringer væk i. Vi taper den med bredt tape hvor der står "Det er for vildt" Adam beslutter selv hvad der skal stå på låget af kassen. Jeg skriver det på et stykke papir så han kan skrive det efter. Til hver bogstav kaster han sig tilbage i sofaen og siger "jeg kan ikke" hvor på jeg opmuntre ham og han tager kuglepennen og hurtigt skriver bogstavet på min seddel. "er det sådan" spørger han" hvor på jeg siger ja og han kaster sig tilbage i sofaen og siger "jeg kan ikke" før han endelig skriver det på det røde pap han har valgt til sin forside. Dette gentager sig med alle bogstaverne, før han endelig har skrevet "Adams kasse ingen adgang"

Ud fra følgende praksishistorie og det kendskab vi fik til Adam perspektiv på verden satte vi bl.a. følgende handleplaner op.

Refleksioner og handlingsalternativ

- Vi vil i en periode helt at ignorere hver gang han siger "Jeg kan ikke" og at vi kun har fokus på det han kan og ikke har bedt om anerkendelse. Det er som om Adams Trold (hvis vi lige bliver i den metafor) får næring, når Adam siger "jeg kan ikke", "jeg dur ikke", "jeg er ond", og det udsagn får så automatisk os til at prøve at overbevise ham om at det modsatte. Ved at ignorere han negative udsagn, får vi lettere stoppet det og i stedet kan vi give ham anerkendelse i nogle andre situationer.
- Ud fra de to fortællinger og over Adams udsagn med "jeg kan ikke" og hvor vi nu har været inde og undersøge hvornår opstår "Jeg kan ikke" og hvad kan Adam selv gøre ved det når "Trolden" dukker op. Han kan sige bl.a. han kan få alle sine venner til at smile, jeg har forslået en megafon der kan råbe "Adam kan godt" og Adam tænkte selv over, om alle hans venner kunne få en megafon og råbe.

April 2012. Adam skal snart videre til SFO, og vi arbejdede videre med børnefællesskabet, forskellige kontekst – især væk fra børnehavens trygge rammer.

Lan og Marie og pædagogerne på stuen intensiverede turene ud af huset op til at drengene skulle stoppe det havde en gavnlig effekt på drengene og på deres kammeratskabs relationer. Derudover fik øvet sig i at være væk fra børnehavens trygge rammer. Det gav drengene selvværdfølelse og stolthed - især Adam havde god gavn af det og Mike havde gavn af at have sine kammerater på besøg.

Maj 2012.

Adam er startet i SFO og stortrives. Han har 9 halve rundnummer rugbrød med og spiser som en tærsker, fortæller han mor, hun fortæller også at de i et godt stykke tid har brugt tegningerne og historien om trolden derhjemme også efter han er startet i SFO.

Pædagogen fra Adams stue fortæller "Det har været dejligt at kunne sende Adam og ja, hans mor, så glade af sted, projektet har virkelig givet dem noget" .

4. Narrativ tilgang, eksternalisering og "jagten" på et navn til problemet.

Følgende er Maries (familiepædagog) beskrivelse af hvordan vi har arbejdet narrativt og eksternalistende med de udfordringer og vanskeligheder Signe er i.

I denne beskriver vi kort de mange ressourcer og potentialer Signe har og lidt om de udfordringer og vanskeligheder Signe er i.

Vi vil gerne med denne proces- og projektbeskrivelse vise, hvordan vi har arbejdet med børneperspektivet, børneinddragelse inklusionens værdisæt, narrativt og eksternaliserende med de udfordringer børnene er i. Kun fantasien sætter grænser mht. det narrative og eksternaliserende arbejde med børnene. Fortællingen om Signe er endnu et eks.

Kort beskrivelse af Signes kompetencer og udfordringer og vanskeligheder hun er i.

Signe er kvik og kan rigtig mange ting. Hun kan skrive bogstaver og ved hvilket bogstav hun skal skrive, hvis den voksne siger det højt. Hun er hurtig til at opfatte og meget videns begærlig. Signe kan godt lide når de voksne leger med hende, men hun leger også ofte væk fra de voksne. Signe har en bedste veninde, Mary i børnehaven de to har det som var de søstre. De skændes meget og lukker hinanden ude, men de vil gerne lege videre hele tiden, også selv om de sårer hinanden. Se ude fra er det mest positive i det venskab er de er trofaste overfor hinanden.

Ofte når Signe f.eks. sidder ved et bord med de andre børn, sker der det for Signe, at hun kommer til at krølle sidemandens tegning sammen, eller tegne på deres tegning eller på dem. Det afstedkommer ofte en konflikt. Enten bliver sidemanden sur eller ulykkelig. Det ser ud til at Signe ikke altid kan forstå hvorfor de andres reaktion kommer, hun føler sig forurettet og kan f.eks. sige "de kan ikke lide mig" eller "I er ikke søde ved mig". De kræver at der er en voksen der kan hjælpe begge parter. Nogle af de andre piger siger de ikke vil lege med Signe, fordi hun tager deres legetøj og river dem. Signe har meget vrede i sig og det overtager og styre for ofte den sjove, opfindsomme og kvikke piges relationer til andre børn og voksne.

Praksisfortælling

Første gang Marie møder Signe sidder Signe og tre andre piger omkring et bord og leger med dukker. Den ene pige siger Signe må ikke være med i vores leg, nej siger den anden hun driller og niver og hun stjæler vores ting. Den tredje siger ikke noget og Signe ser rigtig trist ud. På et tidspunkt prøver Marie at lege en katte leg med pigerne. Signe er også med. Men pludselig lægger Signe sig på tværs og vil ikke længere være med i legen. De andre leger uanfægtet videre.

Vi tænker at vi skal lave noget rart og give dem nogle gode oplevelser så pigerne ikke har så de ikke har så negativ tilgang til hinanden.

Praksisfortælling om arbejdet med pigegruppen.

Fordi der er opstået de historie om Signe, om at hende bider, kradser og tager deres ting. Vil de ikke altid legen med hende, derfor tager Marie en snak med pigerne hvor vi taler hvordan de kan begynder at lege med Signe igen, en af pigerne forslår at vi skal give Signe noget sødt så hun kunne blive sødere.

Vi har hen vinteren arbejdet på at give hele pigegruppen nogle anderledes, hyggelige og glade oplevelser. Vi har bagt muffins i flotte forme med flot glasur, men desværre var Signe der ikke den dag. Men pigegruppen taler stadig om den dag og vi har aftalt vi skal gentage den. Efterfølgende en dag Signe var der, bagte vi fastelavnsboller som skulle bruges til fastelavnsfesten. Vi har også været på ture og danset.

I løbet af foråret har vi haft et lille program i gang med to biblioteksbesøg hvor pigerne leger med bibliotekets "madlegetøj" og hvor de kan lege uforstyrret. Derefter er det meningen at vi skal prøve at skaffe den samme ro til deres leg i børnehaven. Da vi har set det fungerer rigtig godt når de leger med madlegetøj så det er det det vi også vil give mulighed med børnehavens madlegetøj. Måske kan det give os nogle ideer til hvordan vi også fremover kan arbejde med pigegruppen. at de andre piger langt hen af vejen accepterer at Signe styre legen. En kontrol som hun har brug for, men som pigerne har svært ved at accepterer i de vante opgivelser i børnehaven.

Vi erfarede at pigerne på biblioteket i langt højere grad accepterede at Signe styrede legen, hun fik lov at være mor og styrede legen. Det gik også op for os at det måske er en copingstrategi for Signes måde at møde verden på, hun har behov for at styre og være i kontrol. Det er bare ikke altid de andre piger er enige i at hun hele tiden skal bestemme. Det er en af udfordringerne for pigegruppen.

Praksisfortælling

Mary og Signe leger i dukke krogen, vi skal mødes i eventyr gruppen, Marie inviterer dem med i den anden børnegruppe – eventyrgruppen, hvor de kan møde nogle af de piger de normalt ikke er i

aktivitetsgruppe med. Vi skal på en lille tur til dyregården og se om fårene har fået lam. Signe hopper op og giver Marie et kram og siger "tak Marie for jeg må komme med" Mary er også glad. Da vi har fået tøj på og skal af sted, har Marie en pige i hver hånd. Mary vil gerne holde Signe i hånden. Men Signe afviser hende. Mary bliver lidt ked af det. Lidt senere inviterer Signe, Mary tilbage til sig, nu er det Marys tur til at afvise. En af gangene hvor Mary henvender sig til Signe viser Signe klør ligesom var hun en kat. Resten af turen afviser de på skift hinanden og set udefra, kommer den tur de blev så glade for at blive inviteret med på, mere til at handle om deres indbyrdes afvisninger.

Refleksion

- Hvad er det der gør at de to piger igen og igen sårer og afviser hinanden og derefter leger videre?
- Hvad er det de får bekræftet?
- Hvis jeg ser tilbage på Adams "Troid" og forudsætter, at den får næring hver gang han siger "jeg kan ikke" og den voksne automatisk går ind og vedligeholder det mønster, ved at sige "jo du kan da godt" eller lignende udsagn. Og vi derfor går ind og tænker vi må prøve noget andet. Hvad er det så vi skal tilbyde de to piger i stedet? Skal de ikke lege sammen eller skal vi bare ind og styre legen i en periode.

Senere på dagen vender Marie tilbage og interviewer dem om turen, det var aftalt med pigerne på forhånd, så de kunne få et brev med hjem om deres oplevelse.

Interview og børnenes beskrivelser af deres oplevelser, som pigernes forældre fik

"Vi gik ned til dyregården og der var langt derned, så vi fik ondt i benene.

Vi så et får som havde fået to lam. Det ene lå og sov det andet gik og vågnede. Fåret havde født i går.

Signe gik og trampede rundt i jorden. Vi så også to geder med deres mor. Vi prøvede at give dem mad. De elskede det de elskede det.

Bagefter gik vi ud og ledte efter den store bukke bruse, men vi fandt kun to andre store geder. (Mary kaldte fårene for æsler ☺)

Vi så også nogle sorte høns og en hane. Pigerne ville gerne have vi tog bussen hjem, de var trætte i benene.

Signe foreslår, at Marie også skal skrive at hun græd! da Marie sagde "jamen det gjorde du da ikke" smilede hun blot,

Refleksion:

- Desværre fik Marie ikke undersøgt nærmere, hvorfor Signe gerne ville have at der skulle stå at hun græd.
- Signe finder på sjove udtryk, " Signe gik og trampede rundt i jorden" eller " de elskede det de elskede det" Når Marie læser det op smiler hun og stråler. Det fortæller os at vi skal have meget mere af det.

Fra legepladsen.

En lille uge efter sidder Signe og Mary i sandkassen og leger, ind i mellem små skændes de lidt, det har de også gjort tidligere på dagen. Signe inviterer Marie til at være med. På et tidspunkt siger Marie "jeg har tænkt på at I længe har øvet jer på at være uvenner og det kan I rigtig godt. Nu er det tid til at I kan øve jer på at være gode venner". Nej siger Signe. Der opstår en pause. Så siger Mary til Signe "jeg synes du er sød og dit hår er pænt". Ny pause. Signe siger tilbage. "Jeg syntes dit hår er pænt og dine perler er fine perler" De leger videre.

Refleksion.

- At bruge formuleringen "øve sig" er inspireret af Ben Furman og hans bog " Børn kan" Det er en tankegang vi gerne vil arbejde mere med, idet vi får fokus på en fremadrettet handling fremfor at korrigerer og fastholde "problemet er problemet".

Historien om skotøjsæskerne og deres betydning i børnegruppen og for Signe

Marie har med Mike og Adam tidligere lavet en æske til Vildbassen og til Adam bekymringer. Efterfølgende har vi med succes lavet æske til flere af de andre børn. Bl.a. har en lille dreng som bor i en familie med tre andre søskende haft stor glæde af at få helt sin egen æske som kun var hans private. En anden dreng som bor i en familie med 2 meget ældre brødre også haft en oplevelse ved at få en æske som er hans private og som hans brødre ikke har adgang til. Efterfølgende har man kunne mærke på børnene den betydning det har at give "det private, adgang forbudt, ejerskabet" betydning og tale om hvad man kan gemme i en sådan æske. Men det er også individuelt hvilken betydning æsken skal have fra barn til barn.

Vi vil også forsøge os med Signe. Tanken er at hun skal have en æske hjemme og en i børnehaven. Signes æsker skal have den betydning, at den skal indeholde gode minder og smukke ting. Det er det vi vil sætte fokus på hos Signe.

Praksisfortælling

Signe og Marie sætter sig sammen med Søren, drengen med de 4 søskende. Vi skal lave en æske til Signe og til Søren igen, hans æske er blevet væk og han vil meget gerne have en ny. Vi begynder børnene klipper pap til, til at sætte på låget og efterfølgende skriver Marie, deres navn og det de vil have til at stå på toppen. Signe er lyn hurtig. Vi sætter lyserødt tape på Signes æske hvor der står kærlighed". Derefter klistre vi papskiltet på og Signe begynder at lave en flot tegning og Marie finder nogle flotte perler vi kan putte i, alt imens vi taler om hvad man mere kan putte i æsken.

Nogle dage senere møder Eva (leder) Signe på gange med sin æske under armen, nu har Signe lavet en flot tegning som ligner en taske. Hun stråler da hun viser æsken frem. Da vi taler med Signes mor om æsken og Marie fortæller at der også kan ligge billeder af Signe i hyggelige situationer, forslå mor at hun vil købe et engangskamera til hende. Vi er også i gang med æsken til børnehaven det bliver indrettet lidt som et dukkehus. I låget skal der sidde billeder af Signe når hun er glad og når hun er sammen med sine venner.

Praksisfortælling

En dag hvor Marie er på besøg leger vi også legen, det er Signes tur og hun siger " det er et dyr som er vågent om natten og sover om dagen" og så springer hun ned fra sin stol og sætter hænderne på gulvet og prøver at tage benene op i vejret. Vi griner alle sammen og vi gætter på en flagermus. Senere på dagen møder Marie Signe i gangen og Marie siger " det var kvik tænk med den flagermus" Signe smiler over hele hovedet og er glad. Efter følgende vender hun tit tilbage til flagermusen. Vi fortalte også hendes mor om flagermusen og hvor godt tænkt det var af Signe. Nogle uger efter sidder vi igen og spiser, denne gang springer Signe ned på gulvet og løber hen til væggen og står på hænder. Vi er alle sammen imponeret.

Dette er et eksempel på de nye historier vi bygger op om Signe og hvor hun får gode oplevelser i relationen til andre.

Visitationsgrundlaget og samarbejdet om visitering til Familiegruppen.

Visitationsskema (ansøgning) til en plads i Familiegruppen, sendes til det er Det Centrale Visitationsudvalg, som har den endelige afgørelse.

Mål / formål og visiteringsgrundlag til Familiegruppen

- Jvf. teksten i kommissoriet for familieprojektet: citat: " *visitationsgrundlag og procedurer. I opstartfasen gives tilbud efter nærhedsprincippet, dvs. til familier med børn i institutionen. Efterfølgende afprøves visitation gennem kommunens centrale visitationsudvalg*"
- Familieprojektets formål/ mål, er bl.a. at udvikle metoder som tilgodeser en tidlig og forebyggende indsats og hurtig sagsgang.
- Endvidere jf. målgruppebeskrivelsen for familieprojektet : Citat: " *Tildeling kræver ikke en forudgående § 50 undersøgelse efter serviceloven.*"

Refleksioner og hvad kunne vi godt ha` ønsket os ift. visitationen

Familieprojektet er et udviklingsprojekt, hvor vi bl.a. skal udvikle metoder som tilgodeser en tidlig og forebyggende indsats og hurtig sagsgang. I et udviklingsprojekt er vi indstillet på at der kan være mangler og noget vi kan blive bedre til, men vi kunne godt ønske os bedre dialog mellem Det Centrale Visitationsudvalg og os.

Set fra vores perspektiv og sådan som vi tolker Visitationsgrundlaget til en Familieplads i vores Familiegruppe, har vi fået et par afslag, som der ikke kunne hentes belæg for visitationsgrundlaget. Her tænker vi bl.a. på PPR undersøgelser, som vi fik at vide skulle understøtte vores ansøgninger (§ 50 efter serviceloven).

Det har undervejs vist sig, at der skal 3 forskellige skemaer til at søge om en Familieplads: PPR indstilling, PPR mål og handleplaner og Visitationssskemaet. Det er for bureaukratisk og uoverskueligt (vi kom bl.a. til at gentage os selv, bare i 3 forskellige skemaer) for forældre og os, og har ikke været fremmende for hurtig sagsgang, men det skriver vi om I næste afsnit.

Samtidig er det vores oplevelse, at der måske er truffet en forkert beslutning om, at det er Det Centrale Visitationsudvalg der visiterede familier til Familiegruppen. I hvert fald har vi i de første 7-8 mdr. erfaret, at de visioner og mål der er for projektet bl.a. visitationsgrundlaget, hurtig sagsgang og tidlig indsats, kun delvist er nået frem til målet. Der har i 2 familiers tilfælde været al for lang en sagsgang – fra februar til maj/juni er al for lang tid. Det ene barn nåede aldrig at blive bevilget, før han skulle i SFO.

Evaluering og nyt handlingsalternativ/ forslag:

- Enten så skal visiteringen til Familiegruppe foregå i et andet udvalg, eller også må Det Centrale Udvalg sættes grundig ind i, eller selv opsøge, hvad det er for et Familieprojekt/ Familiegruppe og visitationsgrundlaget er?
- Det har været frustrerende og ressourcekrævende og vi håber på en mere frugtbar og fremadrettet samarbejde om visitationsgrundlaget, som vi alle er enige om.

Der er aftalt status og afklaringsmøde vedrørende Familieprojektet og Visitationsproceduren og grundlaget. Mødet er den 28 juni. Deltagere: Trine (udviklingskonsulent), Jens (Chef fam.afsnittet), Ulla (Chef Daginst afd.), Marie, Lan og Eva fra Lindegården

Udfordringer og dilemmaer i de nuværende visitationsskemaer

Vores erfaringer og refleksioner er, at det nuværende visitationsskema til familiegruppen og PPR indstillingen , er meget omstændigt - vi kunne ønske os , at det var mere overskueligt og hvor forældreinddragelse og fælles handlinger og ansvar for barnets trivsel fremgår i ansøgningsskemaet.

Endvidere savner vi børneinddragelse og børneperspektiv i det nuværende visitationsskema, - børneperspektiv og inddragelse, er et vigtigt omdrejningspunkt (tema) både i Udviklingsstrategien for dagtilbud og i konceptet for Familieprojektet. Det er et Familieprojekt og børnene er også familien,- det er jo deres trivsel, udvikling og læring vi arbejder med, så deres oplevelser og perspektiver er lige så vigtig som voksnes.

Det har været meget bureaukratisk og uoverskueligt for forældre og os, at vi til vores møder og samtaler med forældrene, at skulle gennemgå side vis af punkter på 3 forskellige ansøgninger (PPR indstilling, visitationsskema til familiegruppen og Mål og handleplaner.) Mange punkter skulle vi svare på det samme, bare i 2 -3 forskellige ansøgningsskemaer.

Vi kom også til at opleve, at i vores besvarelser på spørgsmålene i de nuværende skemaerne på nogle pkt. kom til fokuserer på fejl- og mangeltænkning , hvor ressource-tænkning kom til at være i baggrunden/ mindre betydningsfuld.

Ved flere refleksioner "legede vi med tanken" om et visitationsskema og selv udarbejde et sådan ud fra vores erfaringen, koncept for Familieprojektet og ud fra den teoretiske tilgang vi har valgt.

Da det er et udviklingsprojekt, mener vi godt det er muligt at give slip på de eksisterende skemaer – altså både udfyldelse af PPR indstilling, visitationsskemaet og PPR Mål og handleplaner, - tænke innovativt og udfordre det eksisterende, vores vilje, muligheder og evner til at lave et fælles visitationsskema, som kun er til familiegruppen.

Forslag til nyt visitationsskema, med PPR indstilling og handleplaner

Arbejdet med Visitationsskemaerne er én af ganske mange forældreinddragelsesformer, men meget afgørende for det videre forløb i familiegruppen. Det er vores **fælles kontrakt** og handleplan – derfor er det vigtigt, at vi har et skema, som tydeligt viser at forældrenes oplevelser, beskrivelser og visioner har ligeværdig betydning. Det er anerkendelse af, at forældrenes billeder af deres barns ressourcer og udfordringer har ligeværdig betydning for arbejdet i familiegruppen med henblik på, at forbedre barnets trivsel, læring og udvikling. Det er motiverings skabende og fremmende, at blive medinddraget og hørt ligeværdigt.

I samtalerne med de "udvalgte" forældre til familiegruppen, har vi været meget grundige, påpasselige, opmærksomme og – idet vi vidste, at en god start, hvor forældrene følte sig hørt og medinddraget, var af afgørende betydning for det videre forløb i familiegruppen.

Vi har haft fokus på i samtaler, men også i udarbejdelsen af vores forslag til visitationsskema.

- Problemerne taler vi om ud fra et eksternaliserende syn og en helhedsbetragtning: Problemet er problemet og hvad kan familien og institution gøre i samarbejdet, for at formindske problemets indflydelse, så barnet kommer i bedre trivsel, læring og udvikling?
- Ressourcetænkning, men uden at forklejne de udfordringer (problemer)barnet og forældre er i.
- Vi vil møde forældrene i et "fælles rum" (ikke en vi og de position) hvor vi sammen kan tale visioner, drømme om muligheder til gavn for barnet trivsel, læring og udvikling.
- Børneperspektivet og børneinddragelse
- Samtidig tænker vi der skal være to visitationsskemaer et for enlige og et for par. Dette ud fra at en af mødrene faktisk har reflekteret over at der altid står I og jer i de offentlige breve fra familieafdelingen.

Vores forslag til Visitationsskema, se Bilag III

Femgangsmåde og møder i forbindelse med visitationsskemaer

Første møde/samtale. Det har været et vigtig udgangspunkt for os når vi udfylder visitationsskemaet, at få forældreperspektivet og forældrenes "stemme" med - derfor har vi udfyldt skemaet i fællesskab. Før vi endelig ved om familien vil deltage, indleder vi med et formøde hvor vi præsenterer familieprojektet og viser visitationsskemaet.

Første møde kan også foregå mellem Eva (leder) og forældrene eller pædagog og forældre. Her vælger vi at skrive forældre tros det at vi i samtlige møder med alle fire børns familier, kun har talt med moren. Tre af børnene bor alene med mor. Har familien interesse for projektet, får de skemaet med hjem så de får lejlighed til at træffe en overvejet beslutning.

Andet møde/samtale: Indvilliger forældrene i projektet, kommer andet møde i stand, hvor vi taler med familien om de tanker de har gjort sig ved at indgå i familieprojektet, de intentioner og drømme de har for barnet. Endelig taler vi om barnets sociale relationer til forældre, søskende og andre børn. Vi taler om barnets ressourcer og vi taler om barnets udfordringer både hjemme og i institutionen. Alt dette har det formål at vi herefter er klædt på til at laver et udkast til hvad der skulle stå visitationsskemaet, som begge parter har ejerskab til.

Det er vigtig for os, at vi allerede i udfyldelsen af visitationsskemaet invitere til et fælles samarbejde med ligeværdig betydning af de udtalelser, som vi sender videre til visitationsudvalget. Det har vi

også fået positiv respons på. Så det vil fremadrettet være en betingelse for projektet på hvordan de skemaer bør udfyldes

Tredje møde/samtale, som er et kort møde, præsenterer vi visitationsskemaet, hvor familiens ønsker og mål er skrevet tydelig sammen med de mål institutionen har for barnet. Er der ændringer kan de rettes her. Det har vi dog ikke været ude for. Tværtimod har vi fået positiv respons. Eks. En mor sagde til os, at hun for første gang følte sig rigtig hørt. Når forældrene har godkendt udkastet, er der kun underskrift og aftale om de næste to møder tilbage.

Vi stødte dog ind i et problem undervejs, som vi har beskrevet under pkt. for samarbejde med Visitationsudvalget og under udfordringer og dilemmaer i nuværende visitationsskemaer. I opstartsfasen kom vores troværdighed på prøve. Vi ville gerne ville kunne trække på PPR psykolog ekspertise til supervision. Så skulle vi pludselig også bruge et skema og underskrift til PPR. Efterfulgt af PPR Mål og handleplaner. Det kom til at virke mistænkeligt for forældrene, som havde vi en skjult dagsorden, fordi vi ikke på forhånd havde præsenteret det skema. Det blev også til mange underskrifter og i princippet til alt for meget papirarbejde.

Og så kom afslagene - og de kom bag på os. Jvf. teksten i kommissoriet for familieprojektet: citat: "*visitationsgrundlag og procedurer. I opstartfasen gives tilbud efter nærhedsprincippet, dvs. til familier med børn i institutionen. Efterfølgende afprøves visitation gennem kommunens centrale visitationsudvalg*"

Vi havde ikke kalkuleret med at få afslag, højst at vi kunne blive bedt at uddybe og forklare os. Et par af forældrene var urolige for afslag, men vi havde forsikret hende om at det fik hun ikke, så måtte vende tilbage til hende og indvie hende i de forhindringer som var opstået. Tillid og troværdighed var på prøve. Vi er dog med på at fremadrettet i de næste ansøgninger er der risiko for afslag.

Fjerde møde/samtale i institutionen med forældrene. Her præsenterer vi to til tre praksis fortællinger vi taler ud fra og vi fortæller hvilke tiltag vi indtil videre har gjort i forhold til barnet. Derudover høre vi til forældrenes oplevelser hjemme af barnet og høre til hvad barnet siger.

Det er også på dette møde vi præsenterer den narrative tankegang omkring at eksternalisere problemet. På mødet før vi skal besøge familien, taler vi også om hvad der skal ske ved hjemmebesøget hvor barnet skal præsenterer os for sit værelse og hjem og hvor barnet vil opleve at forældre og vi taler om nogle af de resurser og gode oplevelser vi sammen med barnet i børnehaven.

Der aftales hjemmebesøg

Femte møde: Hjemmebesøg

Sjette møde: Det videre arbejde

Osv. osv.

Forældresamtaler og Praksisfortællinger.

Vi har brugt praksisfortællinger til at underbygge udtalelser, underretninger og støtteansøgninger til barnet. Praksisfortællinger åbner mulighed for at vi samtidig få sagt de lidt svære ting som vi kan beskrive via praksisfortællinger, de er beskrivende og vi ikke tolker. Efterfølgende kan vi reflekterer sammen med forældrene, ift. praksisfortællingen, det har en positiv virkning på samtalen.

Når vi har præsenteret forældrene for praksisfortællingerne har vi alle gange fået en positiv respons tilbage, ofte har forældrene sagt noget i retning af " det er første gang jeg for alvor genkender mit barn eller det er den bedste udtalelse jeg har læst.

Praksisfortælling, eller et eksempel fra 3 forældresamtaler, hvor vi både brugte praksisfortælling, barnets tegning og visuelle "papirklip" (Familien er ikke med i Familiegruppen.)

En dreng fortæller Lan midt i en samling, kun mellem ham og hende, at hans far slår hans mor og at mor råber "lad være" og at drengen bliver bange. Efter samlingen skriver Lan, ordret ned hvad drengen har sagt. Forældrene bliver indkaldt med henblik på at lave en underretning. På selve mødet bliver praksisfortællingen forevist og givet til moderen (faderen er ikke tilstede) og

pædagogen behøver ikke bruge en masse (egne) ord eller fortolke på hvorfor vi vælger at lave en underretning, da vi udelukkende vælger at underrette ud fra praksisfortællingen. Vi har før haft en mistanke om at der var vold i hjemmet .

Marie arbejder med storgruppen og har bedt dem om at tegne deres familie. Pigen tegner sin mor som ser sur ud, sin lille søster som ser sur ud, sin far som glad og da hun tegner sig selv, overtegner hun ansigtet med sort farve, så der ikke er noget ansigt. Hun taler tit om at hendes mor er sur. Ca. en måned senere betror hun sig til Marie og fortæller om flere episoder hvor hendes mor har slået og revet hende i håret. Denne praksisfortælling skriver Marie ned. Moderen bliver indkaldt og hun og stue personalet har en god og fornuftig snak om hvad der sker i hjemmet og at moderen skal søge hjælp. Samtalen foregår ud fra praksisfortælling og tegning. Begge dele får mor med hjem.

Vi har søgt støtte pædagog til en dreng men vi finder at drenges adfærd behøver en psykologisk udredning derfor er forældrene indkaldt. Familien vil gerne samarbejde, men de ser blot helt anderledes på deres barn end vi gør. De har forståelse for at det er anderledes for personalet at have 20 børn på en stue, i forhold til at have et barn hjemme. De og vi oplever også de har gjort alt som personalet har opfordret dem til også selv om deres opfattelse er, at personalet kommer hele tiden og siger nye ting.

Ved at benytte os af praksisfortællinger får vi flyttet fokus tilbage til barnet. Og ved at benytte os af at vise et papirklip barnet har lavet og vise et andet papirklip et andet jævnaldrende barn har lavet, åbner det pludselig op for en ny forståelse for forældrene af deres barn og det pædagogerne taler om. Moderen siger bl.a. ja det i beder min dreng om skal oversættes i et sprog som han forstår. (her menes handlingsprog, ikke sprog som fra tyrkisk til dansk)

Rammesætning og afklaring af møder/samtaler i familieprojektet.

Undervejs har vi erkendt at der er nogle praktiske aftaler som kan være vigtig at afklare fra start af. Derfor er vi kommet frem til at der måske bør være en slags manual og tjekliste.

- Det er vigtig at vi får afklaret hvordan vi kontakter hinanden. Kan vi som familierådgiver kontakte familien på deres arbejde.
- Hvad tid passer det forældrene vi ringer hvis vi ringer hjem.
- Skal vi kontakte familien telefonisk eller pr mail, hvis ikke vi mødes i børnehaven.
- Hvordan kontakter familien os? Ud over i de kan kontakte os fysisk eller telefonisk i børnehaven.
- Hvor tit skal vi mødes?
- Skal der være en kontakt bog?
- Hvordan og hvornår sætter vi mål for samarbejdet udover det som står i visitationsskemaet.
- Skal der skrives en handleplan separat og internt ved siden af visitationsskemaet.
- Tid. Hvor meget tid har vi afsat og hvordan overholder vi det.
- Tid, hvor lang tid skal vi afsætte pr gang! Én time til halvanden hvad er realistisk for at få flov og kendskab til familien og deres situation..
- Skal kalender styre os og hvornår vi kan mødes eller styre vi i forhold til projektets udvikling og behov?
- Præsentation af mødets indhold og formål, samt præsentation af hovedoverskrifter for næste møde

Familierne i Familiegruppen.

De familier vi har arbejdet og arbejder med i familiegruppen, hører alle ind under Familiepladsprojektets begreb: "Børn i udsatte positioner", som er beskrevet i målgruppen for børn.

Vi har beskrevet vores arbejde med børnene " under afsnittene: Narrativ tilgang, eksternalisering og "jagten" på et navn til problemet. Vi vil ikke i denne projektbeskrivelse give en konkret beskrivelse af børnenes forældre – det bliver for genkendeligt og vi vil overskride vores tavshedspligt og krav om anonymitet. Beskrivelserne er i vores interne projektbeskrivelse og kendt af Udviklingskonsulent Trine som er den ansvarlig fra Forvaltningen for Familieprojektet. Men vi har et:

Nyt udviklingsmål:

- Få afklaring på hvordan kan vi beskrive vores konkrete arbejde med forældrene i Familiegruppen, uden at vi overtræder vores tavshedspligt og kravet om anonymitet?

Men de generelle træk for børnenes opvækst er:

Af de fire familier vi har peget på til vores første erfaringer med familiegruppen er, at der tre drenge og en pige – alle fra børnehaven. To af børnene er før skolebørn. Tre af børnene bor alene med deres mor. I de familier er der ringe eller slet ingen kontakt mellem mor og far. Det sidste barn familieprojektet bor sammen med begge forældre. Det ene barn har kun kontakt med far, når de mødes på gaden, hvor han giver hende et knus. To af børnenes liv, er præget af de voksnes konflikter(skilsmisse). Tre af børnene har anden etnisk baggrund. Disse børn har udfordringer i form af temperamentsfuld adfærd, vrede, angst, mangel på selvværd og svært ved at skelne andres grænser hos både voksne og børn og de har svært ved at danne og bibeholde sunde sociale relationer. Vi vil med Familiegruppen også

Nyt udviklingsmål:

- Vi er interesseret i – i det videre forløb, at finde ud af om der er generelle træk hos de familier vi har i Familiegruppen?

Rekruttering af nye børn og søskendebørn.

Vi er nu (maj-juni mdr.) på udkig efter to nye familier. På grund af Lindegården størrelse er det naturligt for os at kikke i egne rækker og vi har ikke udbredt vores Familiegruppe til andre institutioner og eller tværfaglige samarbejdspartnere. PPR psykolog Helle kender til vores Familiegruppe. Vi har to børn til observation i vuggestue gruppen og fire i børnehave gruppen. Deraf er to af de fire søskende til børn som allerede er med i familieprojektet.

Som en del af projektet, er Marie fra tid til anden rundt på stuerne og tale med personalet og observere de børn og familier som vækker bekymring. Marie er også med til nogle forældresamtaler, hvis personalet ønsker det.

Marie har allerede samarbejde med personalet i vuggestuen og vi har allerede sparet på hvordan personalet kunne gribe nogle af deres forældresamtaler med forældrene an i forhold til pædagogernes "bekymringsområder" I forhold til de familier vi ser som potentialer til familieprojektet er aftalen nu at Marie skal deltage i en forældresamtale hvor familieprojektet kan præsenteres, således at familien kan overveje om det tilbud er noget for dem. (Maj 2012)

I børnehaven har Marie også haft en uformelt samtale med en mor om familieprojektet, det kræver dog en formel samtale med moren, hvor pædagogen fra stuen, også er tilstede inden vi opfatter det som et alvorligt fremsat tilbud.

Vores overvejelser i forbindelse med søskende børn

Fra start af diskuterede vi om søskendebørn var med i familieprojektet eller ej og om de talte med. Eks. Har vi fire børn fra fire forskellige familier, har vi to familier og fire børn eller har vi fire familier og seks børn? Den problematik forlod vi igen og har arbejdet med fire forskellige familier og de fire børn vi har søgt om.

Undervejs har de pædagoger som arbejdede med søskende børnene rejst spørgsmålet og nu her i april- maj er det blevet høj aktuelt igen. I den ene familie viser søskende barnet nu tegn på mistrivsel

Refleksion og udviklingsmål:

- Vi mangler at der bliver truffet nogle beslutninger fra forvaltningens side, gerne i samråd med os. Hvordan tæller søskendebørn i Familiegruppen?
Skal vi fremover, når der visiteres et barn med en søskende automatisk tælle søskende barnet med i Familiegruppen, således at hvis vi har to børn med en mindre/større søskende, f.eks. så har vi fyldt pladserne op med to familier frem for fire?
- Eller skal vi afvente og se om der også er effekt fra vores arbejde på søskendebarnet? Skal vi gå mere aktivt ind fremover og tale om søskendebarnet i samtalerne med familierne, hvor vi nu har haft fokus på det barn som er visiteret.

Møder i Familieprojekt ansvarsgruppe i Lindegården

Møder Lan, Marie (familiepædagogerne) og Eva (lederen)

Ud over de ovenfor beskrevne møder har Marie, Lan og Eva afholdt ugentlige møder, hvor vi har afrapporteret status, drøftet dilemmaer, strategier, planlagt nye tiltag. Vi har sammen reflekteret og evalueret på vores praksis med hensigt på læring af det udviklings projekt vi er midt i. Vi har ihærdigt arbejdet på at oversætte den narrative tilgang/ eksternalisere problemet, kikke efter mønstre og undtagelser og koble det til praksis i forbindelse med udtalelser og arbejdet med barn og forældre og personalet i øvrigt.

Afklaring: Lan bruger mange ressourcer på sin uddannelse og er meget fraværende (pga. uddannelsen) og desuden er Lan også stuepædagog. Vi har aftalt, at Familieprojektet er Evas overordnede ansvar, Marie og Eva har det overordnede ansvar for Familiegruppen og "benarbejdet" i form af beskrivelser mv.. Lan supplerer med sin viden og nye læring fra uddannelsen og deltager så meget som overhovedet muligt i familiegruppen.

Møder mellem Lan og Marie (familiepædagogerne)

Igennem hele efteråret var Lan og Maries møder ikke rammesat. De var derfor afhængige af hvornår der lige var et hul hvor vi kunne mødes - ofte blev det en snak på gangen eller i garderoben.

Før møderne med forældrene satte vi os altid sammen og planlagde mødet. Det var ofte korte møder. To gange lykkes det at bruge en halv eftermiddag, hvor vi bl.a. andet drøftede de styrings teorier/ metoder vi gerne vi benytte os af i vores refleksions processer og i hvordan vi skal gribe familiearbejdet an ? Og efterfølgende som et styringsredskab til at se på hvad som lykkes og hvad der skal ændres og forbedres til næste gang.

Vi har også haft nogle drøftelser i retning af hvordan vi kan sikre os, at vi er i samtale med familien ikke taler forbi hinanden?

Fra Marts mdr., er Lan og Maries Møder rammesat til hver tirsdag, hvor vi kan holde planlægningsmøder, arbejde sammen om børnene i familieprojektet (arrangere ture ud af huset) og afholde møder med familierne. Det bevirker, at vi har den fornødne tid til både at planlægge det praktiske forløb med børnene, se på egen praksis og udfylde de formelle skemaer på børnene og afsætte tid til supervision hos Helle. Lan er stadig meget væk fra Institutionen pga. sin uddannelse så det vil stadig ikke være hver tirsdag vi mødes.

Pædagogiske dage og møder i forbindelse med familieprojektet.

Vi har løbende haft møder med Trine (Udviklingskonsulent) hvor vi har diskuteret projektet og talt om indhold, teorier og metoder. Et gennemgående tema har været visitations procedure. Pt. er vi i gang med at diskutere hvordan vi løbende kan evaluere projektet, så vi stadig er i proces og åbne i dette udviklingsprojekt og samtidig opfylder krav og forventninger fra forvaltningen.

Trine har også været med til undervejs at facilitere processen med den øvrige personalegruppe. Vi har haft en aften i efteråret med Trine og Karin (Trines skrivepartner fra masteruddannelsen) hvor vi arbejdede med fremtidsværksted.

Og vi har haft en personale lørdag i marts hvor Trine, hvor især Psykolog Helle Thybo Nielsen underviste i den narrative og eksternaliserende tilgang. Helle har også introduceret os for nogle af de modeller de bruger i PPR.

Derud over har vi i november haft en personale weekend med Lone Johansen, hvor vi arbejder med praksisfortællinger ud fra børne-, forældre og personale perspektiv og vi arbejder med dilemmaer.

På et personale møde i marts arbejder vi med praksisfortællinger ud fra de erfaringer vi havde fået undervejs i familieprojektet/ familiegruppen.

Efterfølgende er et kort rids over de p- dage og møder der har fundet sted og deres overordnede formål:

Pædagogiske dage i forbindelse med Familieprojektet er beskrevet detaljeret med program, indhold, slides - læring og nye handlingsalternativer og udviklingsmål , i afsnit VIII: Fælles kompetenceudvikling i hele personalegruppen.

- 1.møde. Pædagogiske dage i november med Lone Johansen (Børnefaglig konsulent Børns Vilkår)
Formål: Arbejde med børne-forældre og læringsperspektivet i forhold til praksisfortællinger. Dilemmaer i arbejdet med inklusion. Lidt om eksternaliserende tanke og sprog.
- 2.møde i Lindegården med Trine og Karin, Eva, Lan og Marie
Formål: Præsentere kommissoriet og diskutere indholdet.
- 3 møde. Med Trine, Karin, Eva, Lan og Marie.
Formål: Forberede og rammesætte hvad personaleaften skal indeholde i forhold til personalet.
- 4 møde. Personale aften med Trine og Karin.
Formål :Workshop med visioner for familieprojektet.
- 5 møde. med Trine, Helle(psykolog) og to fra familiehuset.
Formål: Præsentere familieprojektet og fortælle om hvor langt vi er nået, tale om muligheder for Familiehusets deltagelse og muligheder for at yde bistand til projektet.
- 6 møde: Med Frank Spring (Familiehuset), Trine og Eva.
Formål: Afklaring i forbindelse med kompetenceudviklingsforløb m. Familiehuset
- 7 møde. med Trine og Helle. Eva, Lan og Marie
Formål: Evalueringsmetoder/modeller
- 8 møde. med Tine og Helle Eva, Marie
Formål: Forberede personale lørdag.
- 9 møde. Personale lørdag
Formål: Dag om Den narrative teori og eksternalisering. Se på praksis erfaringer fra familieprojektet
- 10 møde. Personale møde Lan og Marie
Formål: et punkt på dagsorden var et oplæg om familieprojektet og pædagogernes rolle i projektet. (triangleringsmetoden.)
- 11 møde Halvårlig status møde. Med Trine Lan, Eva og Marie
Formål. Status, evaluering? Og notat skrivning.

Desuden har vi haft 2 forældremøder i forbindelse med Familieprojektet (men også sammenlægningsproces) i oktober 2011 og april 2012 om forældreværdier. Forældremøderne er beskrevet i Afsnit VI: Forældresamarbejde.

Aftaler om supervision og sparring

PPR Psykolog Helle

Formalia: Helle bruger vi til sparring og supervision i forhold til børnene. Endvidere: Helle skal sætte os grundigt ind i Mål og handleplaner skemaet. Samt børneobservationer, hvis der er et behov.

Familiehuset. Familieterapeuterne Kimmie og Berit

Lan er i praktik i Familiehuset i forbindelse med hendes uddannelse.

Formalia er endnu ikke helt aftalt, men indtil videre er aftalt: at vi bruger Familieterapeuterne Kimmie og Berit til supervision og sparring i forhold til forældrene.

Lan og Maries rolle som familierådgivere og pædagoger.

Som familiepædagoger er vi et sted mellem at være supervisor og rådgivere, hvis vi skal præcisere vores rolle kunne det være ud fra Ole Løws model om "vejledningsrummet" (Pædagogisk vejledning. Ole Løw. 2009 s.75) . Hvor det beskrives på følgende måde, som supervisor stiller man spørgsmål (Vejviser) og som rådgiver kommer man med konkrete forslag. (Svar).

Vores rolle ved triangulerings samtalerne kunne være at bevæge os mellem forældrene og pædagogen og stille uddybende og afklarende spørgsmål, for derved at søge større forståelse for hinanden forskellige positioner og kontekster. Vores rolle bliver også at stille uærbødige spørgsmål Uærbødige spørgsmål inspireret af Cecchins/ Milanogruppens begreb, betyder i vores oversættelse til praksis, at vi Lan og Marie, skal huske også at stille den slags kritiske spørgsmål til familien som sætter vores egne hypoteser på spil. Derved kan vi i fællesskab med familien søge og finde nye perspektiver, så vi sammen kan udforske og opdage nye veje og fastholder os i at bevare nysgerrigheden

Maries rolle er defineret som familiepædagog og familierådgiver og personalerådgiver og pædagog for barnet og børnegruppen – eller omvendt - i korte perioder. Desuden er Maries rolle som familierådgiver for forældregruppen i Lindegården.

Nyt Udviklingsmål:

- Vi skal arbejde videre med at afklare familiepædagogens rolle, for vi er endnu ikke helt afklaret. Familiepædagogen er ansat i Lindegården, indgår i relationer til alle børn, forældre og personale/kollegaer – kender Børnehuset på lige vilkår som det øvrige personale. Det oplever vi som en meget meget stor fordel i vores Familieprojekt, men det skal udforskes mere.
- Samtidig er vi ikke afklaret, men reflekterer ivrigt – Familiepædagogens rolle i almindeligt dagtilbud. I vores refleksioner og søgen efter afklaring , så er terapeuten rolle, rådgiverens rolle, supervisors rolle, pædagogens rolle bl.a. med i vores refleksioner.

Evalueringsspørgsmål til forældre og personale:

Vi har haft en refleksion om hvorvidt vi skulle kalde det evaluering eller bruge begrebet valuering, som er mere fremadrettet end evaluering. Valueringstanken er efterhånden en kendt ledelses- eller udviklingskonsulents metode til evaluering.

I Danieller Bjerre Lyndgaard og Maja Loua Haslebos bog , Anerkendede HR og Organisationsudvikling. S. 181, bliver vi inspireret af valuering i forhold til, at dette udviklingsprojekt.

Valuering:

- Handler om meningstilskrivning
- Er en metode til udvælgelse af de bedste af de nuværende som skal med fremover
- Muliggør dialog om fremtidig samarbejde
- Sætter fokus på samskabelse og relationelt ansvar.

Men har dog besluttet, at vi indtil videre forsat kalder det evaluering, da det er det begreb alle forstår og mange evalueringer i den systemiske, narrative og eksternaliserende tilgang, har efterhånden valueringstanken som evalueringsmetode.

Forældreevaluering – spørgsmål:

1. Hvad har været mest givende for dig ved at være med i familieprojektet?
2. Hvad har været godt for Adam?
3. Er der noget du har savnet i vores samarbejde?
4. Hvad kunne du godt tænke dig vi havde arbejdet mere med omkring Adam?
5. Har du et godt råd til os?

Evaluering fra Adams mor:

Ad.1) Opbakning og vejledning.

Ad.2) Færre vredesudbrud, selv om han stadig godt kan blive vred Han var stolt af hjemmebesøg og efter individuelt arbejde med ham hvor han spiste på kontoret med Marie.(Jf. praksisfortælling om trolden.)

Ad.3) Ærgerligt at det kom så sent i gang.

Ad.4) Ærgerligt at det kom så sent i gang.

Ad.5) Længere forløb og det er godt for barnet at der bliver arbejdet individuelt med det også.

Udviklingsmål:

- Vi har ikke flere evalueringer til denne projektbeskrivelse, men det har vi i næste Projektbeskrivelse

Evaluering - Feedback fra personalet - spørgsmål

1. Hvordan har I kunne mærke på stuen, at der blev arbejdet med familieprojektet?
2. Har I kunne mærke forskel på barnet og på hvilken måde er det kommet til udtryk?
3. Har I kunne mærke forskel på forældrene og på hvilken måde er det kommet til udtryk.
4. Hvad kunne I godt tænke jer mere af? (Har I en god idé til Lan og Marie.)
5. Hvad er I blevet inspireret af i familieprojektet, I jeres eget arbejde?

Udviklingsmål:

- Feedbacken må vente til næste projektbeskrivelse. Lidt feedback kan læses undervejs i denne beskrivelse.

Afslutningsvis: Lan og Maries "interne" kompetenceudvikling

Udviklingsmål:

- At igangsætte en proces, så Eva også kan forstå ☺

Som afslutning nævnes blot et par af Lan og Maries interne udfordringer til hinanden i Familiegruppen bl.a. "Teorier og metoder som styrkemarkør", dilemmateorier, domæneteorier

Evaluering af Familieprojekt, med fokus på Familiegruppen 1.10.11 – 1.6.12

Beslutninger om personaleressourcer til Familieprojektet og Familiegruppen

- Beslut ikke et udviklingsprojekt, med forholdsvis mange mål og formål i begyndelsen af en sammenlægningsproces og samtidig beslutte, at de bevilgede personaleressourcer til projektet, skal bruges til noget andet.
- Familiepædagog Lans efteruddannelse er godt tænkt i forhold til Familieprojektet, men pga. uddannelsen, er der for meget fravær fra Lindegården. Efterfølgende har vi funderet over, om det er en god ide at bevilge så omfattende efteruddannelse til et udviklingsprojekt, samtidig med at projektet skal opstarte, metodeudvikle og formulere projektet?
- Familiepædagogerne i Familiegruppen skal ikke være stuepædagoger eller støttepædagoger.

Nyt meget vigtigt udviklingsmål

- Familieprojektet er udfordrende, spændende og med så mange muligheder bl.a. ift. tidlig og forebyggende inkluderende indsats – rettet mod børns trivsel og læring, at der er god grund til at soge om 1 års forlængelse, så vi får den nødvendige tid til at metodeudvikle og formulere projektet, også med henblik på at vores erfaringer, metodeudvikling, læring mv. kan tjene som beslutningsgrundlag for eventuel udbredelse af familiepladsordningen til øvrige dagtilbud.
- Den politiske beslutning er et 2 årigt udviklingsprojekt, men det starter reelt ikke 1.8.11, men 1.5.12 – hvor vi havde de personaleressourcer der er bevilget til Familieprojektet. Derfor vil vi søger vi om 1 års forlængelse af vores Familieprojekt og Familiegruppe..

Det overordnede koncept for Familieprojektet, med fokus på Familiegruppen

Familieprojektet er en særlig inkluderende indsats for:

- lille gruppe på 4 børn og deres forældre, altså familiegruppen,
- familieprojektet er også en generel indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården. (se endvidere Afsnit VI: Forældresamarbejde)

For personalet betyder det:

- at familieprojektet er et kompetenceudviklingsprojekt for Familiepædagogerne (Lan og Marie) i familiegruppen,
- projekt har også har det formål, at kompetenceudvikle alle i personalegruppen (se endvidere Afsnit VIII: Fælles kompetenceudvikling i personalegruppen)

Overordnede formål med Familieprojektet og Familiegruppen, som denne evaluering berører:

- Tidlig og forebyggende indsats rettet mod børns trivsel og læring
- Metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- Styrke forældrenes egne forudsætninger og kompetencer er en vigtig forudsætning for børnenes læring og trivsel. Forældreinddragelse.
- kvalitetssikring af tilbuddet skal være tilrettelagt, så det tilgodeser forventning om innovation, fremdrift, helhedssyn, hurtig sagsgang, vedligeholdelse af personalets kompetencer for at understøtte arbejdet med familierne

I hverdagen betyder det, at Familieprojektet er fælles ansvar og det er et projekt, som involverer alle i Lindegården - børn, forældre og personale. Vi har under afsnit VI og afsnitVIII , beskrevet og evalueret de fælles kompetenceudviklingsforløb i peronalegruppen og forældresamarbejdet, som henvender sig til alle forældre. Både forløbene, aktiviteterne og evalueringerne i afsnittene, er nøje forbundet med denne evaluering af Familieprojektet - hvor vi fokuserer på Familiegruppen.

Samtidig er det vigtigt at understrege, som det fremgår af vores beskrivelser, at familiepædagogerne i Familiegruppen ikke udelukkende arbejder med de 4 børn og deres forældre – og deres arbejde er i samarbejde med pædagogerne. Det er det vi har skitseret med trianguleringsmodellen.

Familiepædagogerne er (det er deres opgave) i mange henseende ”et skridt foran” mht. at metodeudvikle det pædagogiske indhold og praksis, men fungerer samtidig som vidensformidlere, støtter og rollemønstre for kollegaer – både i børnearbejdet og forældrearbejdet.

Vi har ikke en samlet evaluering fra hele personalegruppen – ”kun” de tilbagemeldinger vi (Lan, Marie og Eva) har fået og det vi selv oplever.

Familiepædagog og uddannet Børne- og familierådgiver.

Vores erfaring og læring er:

- Konceptet for Familieprojektet er bl.a., at det skal være ”til gavn for alle i fællesskabet” og vores læring er, og som vi ser det, er det én af de særlige kendetegn for vores projekt, at vi har ansat en Familiepædagog (Marie), som ikke er tilknyttet én bestemt stue, men ansat i og til ”gavn” for hele huset – for både børn, forældre og personale. Den anden familiepædagog (Lan) er også stuepædagog, men hendes læring fra efteruddannelsen, giver rigtig mange metodeovervejelser og viden til projektet – og naturligvis arbejder hun også i Familiegruppen – med børn og forældre, ud fra en stuepædagogos betingelser.
- Vi oplever at Familiepædagogernes kompetencer, viden, refleksioner og kunnen ”breder sig længere og længere ud i hele huset” (vi er et stort hus) – ikke kun de involverede stuer (der hvor de 4 børn er), men til f.eks. forældresamtaler, observation af børn, videns formidling, rollemønstre og praksisguidning til at arbejde ressourceorienteret, inkluderende, eksternaliserende, narrativt., arbejde med børnefællesskabet og kontekst.

Uddannet familierådgiver:

- Uddannelse gør det ikke alene, menneskesynet (børne- og læringssynet) er af afgørende betydning i enhver relation og det er afgørende, at der er samklang mellem familiepædagogens/rådgiverens menneskesyn (værdier) og Børnehusets menneskesyn (børne- og læringssyn) og værdier. Ellers er det ikke muligt at udvikle Familieprojektet i arbejdsfællesskabet/hele personalegruppen.
- Det særlige kendetegn for vores projekt er, at vi har ansat Marie som familiepædagog, hun har stor erfaring og er uddannet Børne- og familierådgiver (og Lan er under uddannelse til Familieterapeut). Vores erfaring og læring er, at det har meget stor betydning for arbejdet med børn og familier, at denne kompetence er i vores hus. Vi erfarer, at flere og flere forældre benytter sig af den familierådgivning, som vi har tilbudt alle forældre og vi mener det er en vigtig metode i bestræbelserne på en tidlig og forebyggende indsats, men også styrke forældrenes egne forudsætninger og kompetencer.
- For forældrene i Familiegruppen, men også andre forældre. Vi har ikke spurgt om betydningen af rådgiveruddannelsen i forældregruppen, men vores erfaring og læring er, at det har stor betydning – uddannelsen giver flere redskaber og nuancer, som kun kan gavne forældresamarbejdet. Og tryghed for forældrene, at der er en erfaren og uddannet rådgiver (rådgivere) de taler med.
- For personalet giver det erfaring og viden, men også tryghed – når forældresamtalerne er svære og der er en erfaren og uddannet familierådgiver med til samtalerne.

Refleksioner og nye udviklingsmål:

- I skrivende stund reflekterer og udforsker vi: Ved at ansætte en erfaren og uddannet familierådgiver og det er kendt af alle forældre, signalerer vi at det er naturligt at søge rådgivning og vejledning og på den måde, er vi med til en tidlig og forebyggende indsats. Vi

har som udviklingsmål, at vi vil udforske og udfolde mulighederne i at have ansat en uddannet Børne- og familierådgiver i dagtilbud.

- Samt, oplever nogle forældrene, at det kan være lettere at søge råd og vejledning hos familiepædagogen /Familierådgiveren som kender deres barn, kender huset, men ikke er stuepædagog eller leder?
- Vi skal arbejde videre med at afklare familiepædagogens rolle, for vi er endnu ikke helt afklaret. Familiepædagogen er ansat i Lindegården, indgår i relationer til alle børn, forældre og personale/kollegaer – kender Børnehuset på lige vilkår som det øvrige personale. Det oplever vi som en meget meget stor fordel i vores Familieprojekt, men fordelene skal udforskes mere, så vi får flere indfaldsvinkler at beskrive fordelene ud fra.
- Samtidig er vi ikke afklaret, men reflekterer ivrigt – Familiepædagogens rolle i almindeligt dagtilbud. I vores refleksioner og søgen efter afklaring, så er terapeuten rolle, rådgiverens rolle, supervisors rolle, pædagogens rolle bl.a. med i vores refleksioner.
- Vi arbejder på udviklingsmålet, men vi skal arbejde videre med forældregruppen i vuggestuegrupperne, med at udbrede Familiegruppen og Familierådgivningen. I forhold til personalet: Den eksternaliserende holdning og den narrative metode/ tilgang i vuggestuen – hvordan???
- Evalueringer fra de forældre som er i Familiegruppen.
- Evaluering fra hele personalegruppen.

Forældresamarbejdet – forældreinddragelse og vores metodiske tilgang til samarbejdet

- I den eksternaliserende holdning og narrative tilgang er fokus på at problemet er problemet og at det ikke er barnet/ familien som udgangspunkt som er problembærer. Vi oplever, at vi med familiegruppen i mødet med forældrene, får lejlighed til at sætte en stor streg under forældresamarbejde omkring barnet, med netop denne tilgang. Vi er inspireret af den narrative tilgang ud fra Mikael White
- Et andet vigtigt udgangspunkt er, at have fokus på at arbejde på at styrke den åbne og trygge samtale, hvor vi lægger vægt på at det forældrene fortæller og oplever med deres barn, er lige så gyldigt som det vi ser og oplever. Vi oplever ud fra den kontekst vi befinder os i og sammen kan vi i dialog udveksle erfaringer og forsøge at lægge en strategi for barnets trivsel og læring. Vi har i de første fire til fem møder med familien haft fokus på ressourcebillede og hvor det lykkes for barnet at klare sig godt i forhold til aktiviteter og relationer til kammerater, og mindre fokus i samtalerne med forældrene på de udfordringer barnet er i i børnehaven. barnet uden vi dog har ladet barnet i stikken.
- I den Narrative tilgang, øver vi os i og vi tilstræber, at være med til at skabe den "alternative historie" om barnet, hvilket betyder at vi i projektet sammen med familien skal lede efter den historie om barnet og familien, som også (ikke kun udfordringerne barnet er i) eksisterer. Eks. " Dit barn er omsorgsfuld over for små, er god til at tegne, er en fantastisk klatre eller god til at være med til at bage". På samme måde forsøger vi at få forældrene selv til at - og vi supplerer med den alternative historie i forælderrollen – fortællinger om forælderressourcer i forhold til sit barn og tydeliggøre dem. Det kaldes i den narrative tilgang at " fortykke den alternative historie". Altså den historie som ikke er problemfyldt.
- Vores intensioner er at mindske "skyld og skam" og fjerne eventuelle forsvars barrikader, som kan opstå hos forældre, når deres børn ikke trives. Vi vil styrke dem i forælderrollen og det er også et forsøg på tydeliggøre for forældrene, hvilken stor betydning de har for deres barn, barnets trivsel og læring - de kan være med til at ændre på de betingelser barnet lever under.

- I den narrative og systemiske tilgang er det også vigtigt at vi kikker efter mønstre, hvornår er problemet tilstede og i hvilke situationer opstår det. Og så er det meget vigtig at se efter undtagelser - hvornår er problemet ikke tilstede, for det er de situationer vi skal dyrke og lære af. Det har vi også arbejdet med i forhold til forældrene – at få forældrene til at kikke efter mønstre derhjemme.
- Vi har brugt praksisfortællinger til at underbygge udtalelser, underretninger og støtteansøgninger. Praksisfortællinger åbner mulighed for at vi samtidig få sagt de lidt svære ting som vi kan beskrive via praksisfortællinger, de er beskrivende og vi tolker ikke. Efterfølgende kan vi reflekterer sammen med forældrene, ift. praksisfortællingen, det har en positiv virkning på samtalen.

Vi har ikke en samlet evaluering fra forældrene i Familiegruppen, men kun én enkelt ud fra spørgsmål vi selv havde fundet frem til var relevante. Desuden har vi fået meget respons fra forældrene – også dem, som ikke direkte var med i Familiegruppen, men som vi har taget os særligt af.

Vi har også vores egne evalueringer (Lan, Marie og Eva) og det feedback vi løbende har fået fra personalet:

- Når vi har præsenteret forældrene for vores gode fortællinger og praksisfortællingerne har vi alle gange fået en positiv respons tilbage, ofte har forældrene sagt noget i retning af ” det er første gang jeg for alvor genkender mit barn eller det er den bedste udtalelse jeg har læst. Spændende at være med til at reflektere og så har der været et smil på læben.
- Når vi via praksisfortællinger har beskrevet de udtalelser barnet kommer med eller de vanskeligheder barnet er i i Børnehaven/Vuggestuen, er det blevet tydeligere for forældrene hvilke udfordringer barnet har i.
- Vi har erfaret og lært, hvor vigtig vores trianguleringsmodel er – her tænker vi også på, at den pædagog som på stuen, som er kontaktpædagog for barn og forældre, er med i hele arbejdet med barnet og forældre – det giver tryghed for forældre f.eks. til samtaler og hjemmebesøg Familiepædagogerne er ikke altid på stuen og det er pædagogerne/personalet, som skal følge den handleplan som laves i fællesskab.
- Den eksternaliserende holdning og narrative, ressourceorienterede og inkluderende tilgang vi har til forældresamarbejdet, samtidig med at vi med familiepædagogens ressourcer har mulighed for at opsøge, følge op, ”gå lidt tættere på” mv. har medført, at vi nogen gange får en viden, som giver os en langt større forståelse for barnet og forældrene har følt sig hjulpet og vejledt.
- Evalueringen fra den ene mor vi nåede at spørge: Opbakning og vejledning. Og hun oplever færre vredesudbrud, selv om han stadig godt kan blive vred. Han var stolt af hjemmebesøg og efter individuelt arbejde med ham hvor han spiste på kontoret med Marie.(Jf. praksisfortælling om trolden. Ærgerligt at det kom så sent i gang. Længere forløb og det er godt for barnet, at der bliver arbejdet individuelt med det også.
Pædagogen sagde: Hvor er det dejligt vi kan sende både barn og mor så glade fra Børnehaven og til SFO
Mor har sagt, at drengen stortrives i SFO:
Han var for øvrigt barnet, som aldrig nåede at blive visiteret til familiegruppen. Hvor er vi glade for, at vi valgte at arbejde med familien alligevel.
- En anden mor er stadig i Lindegården, men med hendes mindste – den store gik i SFO 1.5 Moderen har givet udtryk for, at hun virkelig føler sig støttet i forælderrollen, er begyndt at reflektere over, hvordan hun har det sammen med sine børn og hvad hun kan gøre ved det og vil meget gerne, at vi fortsætter samarbejdet (med den mindste). Det er meget lettere at snakke om de vanskeligheder hendes barn /børn er i, når vi sammen med barnet havde fundet en narrativ (Vildbasse) der forstyrrede ham og vi havde den eksternaliserende holdning til både hende og hendes børn.

- De to sidste forældre i familiegruppen har vi lidt vanskeligt ved at evaluere. Samarbejdet er forbundet med store udfordringer, hvor vores refleksion lige nu er ” hvor meget er forældrene interesseret i at samarbejde med os om deres barn”? Den ene af de to forældre fik vi yderligere udfordringer med – der gik næsten fem mdr. før hun blev visiteret til Familiegruppen – vi blev ved med fra Det Centrale Visitationsudvalg, at få nye tiltag der skulle iværksættes og moderen har i forvejen stor mistillid til ”systemet”, så hun var og er meget opmærksom på om ”der var skjulte dagsordner”.

Dilemmaer, refleksioner og nye udviklingsmål

- Skal frivillighed også have stor betydning fremover, hvis institutionen skønner at der er et bydende behov for barnet i at familien indgå i det udvidet samarbejde i familiegruppen? I så fald på hvilken måde skal familien motiveres?
- Undervejs stødte vi også ind i et dilemmaet: ”hvilken betydning kan det have, hvis vi har for meget fokus på barnets resurser og for lidt på barnets udfordringer og de problemer som opstår i det felt? Vi skal retter blikket på ”at man ikke skal se sig blind på det positive, fordi det negative fortæller noget vigtig” . Vi har været inde i nogle overvejelser om i hvilket forhold vi skulle have de resurse stærke (orienterede) fortællinger frem , i forhold til de situationer hvor det tydelig viser de udfordringer barnet også færdes i. Vi har valgt at bruge forholdet 3- 1. (3 ressource stærke fortællinger – 1 udfordrings fortælling).
- En meget anvendt udviklings- og læringsmetode og som er forankret i personalegruppen i Lindegården, er at vi bruger praksisfortællinger/Narrativer, og refleksionsprocesser, som beskrevet i – Tolknings og analyseguide), men vi bruger også praksisfortællingerne og refleksionerne som evaluering og dokumentation – hvordan kan vi i offentligheden i form af Projektbeskrivelser (Praksis- og læringsdokumentet) undgå at overtræde vores tavshedspligt og krav om anonymitet?
- Vi skal arbejde videre med at udarbejde en interviewguide.

Det overordnede koncept for Familieprojektet & Familiegruppen i forhold til børnene og børnefællesskabet

- Vores erfaringer og læring er, at vi med den (systemiske) eksternaliserende tanke og sprog og den narrative tilgang, har ” fundet” en sjov, fantasifuld, anderledes, spændende, udbytterig metode - vi har oplevet at børnenes ”vildbasser”, trolde, ”positivæsker” mv., har været at tage udgangspunkt i barnets eget perspektiv og barnets ressourcer, for barnet og børnene har mange ressourcer til – med vores guidning og hjælp, at finde redskaber (f.eks. narrativer) til selv, sammen med vennerne og voksne, at tale om og til at arbejde med de vanskeligheder de er i.
- I langt de fleste tilfælde, ved børnene godt, at det er forkert at slå, skubbe, rive, tage de andre børns legetøj, mobbe, drille etc. – i den narrative og eksternaliserende metode, tager vi ofte udgangspunkt i, at det ved barnet godt, hvor vi måske i vores tidligere metoder (meget forenklet og unuanceret) prøvede at lære barnet ”hvor forkert det er”.
- Vi fundet en metode, hvor det er muligt for barnet på en interessant, kreativ sjov måde at snakke om problemet (problemet er f.eks. en trolde, løve, vildbasse, drillepind, etc.– ikke barnet), hvad det / den gør ved barnet og hvad kan barnet selv gøre, - med grundig guidning og hjælp fra os, så det får helt eller delvist ”magten” og styringen over det problem, som forstyrrer deres trivsel og udvikling.
- Metoden er én blandt mange, til barnet har større adgang til og rummes i børnefællesskabet. Det fremmer forståelsen for barnet fra de andre børn ”det er lettere at forstå, at det er en Vildbasse der forstyrrer Mike og det er Vildbassen der får Mike til at gøre ”dumme ting”. Endvidere:

- Vi har erfaret og vores læring er, at med eksternaliserende og narrative metode, så har vores arbejde medfødt gode og alternative voksenfortællinger (ikke problemmættende) om barnet, men også ændret barnets fortælling om sig selv og de andre børns fortællinger om barnet. Måske ligefrem skabt status – i hvert fald stor interesse i børnefællesskabet .
- Vi kendte lidt til den narrative metoden i Lindegården – vi kaldte det ”fælles tredje”, men med Familieprojektet / Familiegruppen har vi haft og har mulighed for og vi har udviklet metoden (eksternaliserende holdning – i tanke og sprog og narrative metode.
- Vi har endnu engang fået bekræftet , erfaret og lært, at i den narrative og systemiske tilgang, er det vigtig, at vi kigger efter mønstre, hvor og hvornår er problemet tilstede og i hvilke situationer(kontekst) opstår det. Og så er det meget vigtig at se efter undtagelser - hvornår og hvor er problemet ikke tilstede, for det er de situationer(kontekst) vi skal dyrke og lære af. Det har givet os nye handlemuligheder i forhold til barnet (individ) og til at arbejde med børnefællesskaber (adgang til fællesskab) og kontekst. (En metode vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Vi har endnu engang fået bekræftet, at arbejdet med børnegruppen/ børnefællesskaber – udover at det giver hele børnegruppen nye erfaringer og læring om at begå sig i sociale fællesskaber, og læring i forhold til aktiviteterne – det er jo godt for alle, så flytter vi fokus væk fra barnet(individ) og de eventuelle vanskeligheder barnet er i.
- Når vi vælger at arbejder med gruppen (børnefællesskabet) og mindre med barnet, er det også for dels for at ” frede” barnet, dels for at arbejde med de u hensigtsmæssige mønstre og dermed den indflydelse gruppen har på barnets udfordringer. Vi har fokus på, at børns handlinger, reaktioner og forståelser kan være forskellige i forskellige sammenhæng (kontekst) (Metoder vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Vi har også fået bekræftet hvor vigtigt det er, at vi også er opmærksomme på, at ”bygge” gode historier op omkring barnet, samt være opmærksom på, hvad der giver adgang til fællesskab og giver den barnet vanskeligheder, skal vi enten ændre på sammensætningen af børnegruppen / eller deltage i fællesskabet. Vi skal være rammesættende for de sociale spilleregler i fællesskabet og guide og medforhandle i legene. (Metoder vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Når vi vælger også at arbejde alene med barnet er det dels for at udfordre den eksternaliserende tilgang og udforske barnets eget perspektiv på problemet. Men også for at give barnet tryghed og styrke dets selvværd

Udviklingsmål

- Det er vores udviklingsmål, at alle ovenstående punkter skal vi arbejde videre med – vi skal øve, reflektere, udforske og udfolde vores kreativitet og forankre i pædagogisk praksis. Der er meget langt fra at forstå den teoretiske del, til at det bliver til pædagogisk viden. Pædagogisk viden er, når vi kan kæde teorien sammen med praksis og kan udøve den. Der er flere års pædagogisk arbejde i praksis, øvelser, forskning i vores egen praksis, faglige refleksioner og visa versa, før vi kan kalde det en pædagogisk tilgang og metode, som alle anvender.
- At bruge formuleringen ”øve sig” er inspireret af Ben Furman og hans bog ” Børn kan” . Det er en tankegang vi gerne vil arbejde mere med, idet vi får fokus på en fremadrettet handling fremfor at korrigerer og fastholde ”problemet er problemet”.
- **MEGET VIGTIGT.** Vi vil blive bedre til inddrager en ny læresætning som handlingsalternativ, som er en mere løsningsfokuserede tilgang ” **Hvis det du gør ikke fungerer, så gør noget andet i stedet”**

Visitation - herunder søskendebørn.

Set fra vores perspektiv og sådan som vi tolker Visitationsgrundlaget til en Familieplads i vores Familiegruppe, har vi fået et par afslag, som der ikke kunne hentes belæg for visitationsgrundlaget. Her tænker vi bl.a. på PPR undersøgelser, som vi fik at vide skulle understøtte vores ansøgninger (§ 50 efter serviceloven).

Samtidig er det vores oplevelse, at der måske er truffet en forkert beslutning om, at det er Det Centrale Visitationsudvalg der visiterede familier til Familiegruppen. I hvert fald har vi i de første 7-8 mdr. erfaret, at de visioner og mål der er for projektet bl.a. visitationsgrundlaget, hurtig sagsgang og tidlig indsats, kun delvist er nået frem til målet. Der har i 2 familiers tilfælde været al for lang en sagsgang – fra februar til maj/juni er al for lang en sagsgang. Det ene barn nåede aldrig at blive bevilget, før han skulle i SFO.

Det har undervejs vist sig, at der skal 3 forskellige skemaer til at søge om en Familieplads: PPR indstilling, PPR mål og handleplaner og Visitationsskemaet.

Det har været meget bureaukratisk og uoverskueligt for forældre og os, at vi til vores møder og samtaler med forældrene, skulle gennemgå side vis af punkter på 3 forskellige ansøgninger (PPR indstilling, visitationsskema til familiegruppen og Mål og handleplaner.) Mange punkter skulle vi svare på det samme, bare i 2 -3 forskellige ansøgningskemaer.

Vi kunne ønske os , at det var mere overskueligt og hvor forældreinddragelse og fælles handlinger og ansvar for barnets trivsel fremgår tydeligt i ansøgningskemaet.

Arbejdet med Visitationsskemaerne er én af ganske mange forældreinddragelsesformer, men meget afgørende for det videre forløb i familiegruppen. Det er vores **fælles kontrakt** og handleplan – derfor er det vigtigt, at vi har et skema, som tydeligt viser at forældrenes oplevelser, beskrivelser og visioner har ligeværdig betydning.

Endvidere savner vi børneinddragelse og børneperspektiv i det nuværende visitationsskema, - børneperspektiv og inddragelse, er et vigtigt omdrejningspunkt (tema) i både Udviklingsstrategien for dagtilbud og i konceptet for Familieprojektet. Børnenes oplevelser og perspektiver er lige så vigtig som voksnes.

Vi kom også til at opleve, at i vores besvarelser på spørgsmålene i de nuværende skemaerne på nogle pkt. kom til fokuserer på fejl- og mangeltænkning , hvor ressourcetænkning kom til at være i baggrunden/ mindre betydningsfuld.

Ved flere refleksioner ”legede vi med tanken” om et visitationsskema og selv udarbejde et sådan ud fra vores erfaringen, koncept for Familieprojektet og ud fra den teoretiske tilgang vi har valgt. Det har vi nu udarbejdet. Se Bilag III.

Forslag, afklaring og handlingsalternativer

- Enten så skal visiteringen til Familiegruppe foregå i et andet udvalg, eller også må Det Centrale Udvalg sættes grundig ind i, eller selv opsøge, hvad det er for et Familieprojekt/ Familiegruppe og visitationsgrundlaget er?
- Det har været frustrerende og ressourcekrævende og vi håber på en mere frugtbar og fremadrettet samarbejde og et visitationsgrundlag, som vi alle er enige om.
- Vi har udarbejdet et forslag til visitationsskema, som vi ser frem til at få respons på. Se Bilag III
- Søskendebørn. De 4 familiepladser i familiegruppen indgår i Lindegårdens grundnormering på 150 enheder. I 2 af de 4 familier vi har haft i familiegruppen, har der været mindre søskende i Lindegården – dvs. i alt 6 børn (enheder) fra grundnormeringen.

Første afklaring: Vuggestuebørn (under 2,10 år) er 2 enheder - tæller et vuggestuebarn så for 2 familiepladser? Det mener vi selv nej til.

En anden afklaring, når der er f.eks er. 2 søskendebørn i familien i Familiegruppen, tæller de så for 2 Familiepladser? Det mener vi selv ja til, for meget af daglige arbejde er med børnene og vi arbejder ikke med søskendebørn sammen – de er på forskellige stuer, har forskellig alder og det er vores erfaringer, at de ikke altid er i de samme vanskeligheder og udfordringer.

Lovgrundlaget, Den Sammenhængende Børnepolitik, Udviklingsstrategien og Kommissoriet for Familieprojektet.

Udover hele konceptet (mål og formål) for Familieprojektet, beskrevet i Kommissorium og målgruppen for Familieprojektet og Familiegruppen, som vi mener vi er godt i gang med at metodeudvikle på alle områder), så har vi også Dagtilbudsloven, Serviceloven, Den sammenhængende Børnepolitik og Udviklingsstrategien for Dagtilbud som grundlag og styringsredskab.

Dagtilbudslovens bestemmelser om at støtten skal gives som en støtte, der går ud over den daglige understøttelse af børn og til gavn for den samlede gruppe i tilbuddet

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever vi dette i vores familieprojekt.

Serviceoven :Rådgivning og vidensudvikling. Vi skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever (leverer) vi dette i vores familieprojekt. Måske – da projektet blev formuleret, var der en forventning om, at Familiehuset skulle mere ind over denne del af vores Familieprojekt, men i og med vi var så heldige at få Marie - erfaren pædagog med efteruddannelse som Børne- og Familierådgiver ansat, og Lan, som er pædagog i Lindegården og er under uddannelse til Familieterapeut, har det vist sig, at vi indtil videre selv har kunne yde Servicelovens bestemmelser. Vi har Lan i praktik i - og vi får supervision af to terapeuter i Familiehuset.

Den sammenhængende Børnepolitik: Risikobørn og det er den kategori i den sammenhængende Børnepolitik, som i videst mulig udstrækning dækker de børn og familier, som familiegruppe tilbuddet i Lindegården retter sig imod.

- Kategorien Risikobørn dækker de børn vi har arbejdet med og som vi for nuværende arbejder med, men også de børn vi har med i vores fremtidsplaner til Familiegruppen.

Udviklingsstrategien for dagtilbud i Albertslund 2010-2014 Udviklingsstrategien / konceptet i strategien er Lindegårdens styringsredskab.

Fokus i dette Familieprojekt retter sig især mod temaerne: Børneperspektiv og børneinddragelse, Inklusion og Forældresamarbejde – dialog og partnerskab.

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever (leverer) vi dette i vores familieprojekt.

AFSNIT VI

FORÆLDRESAMARBEJDE

Om:

- Orientering / information om Familieprojektet
- Forældrekafe – med rådgivning og bibliotek
- Forældremøder om :
Forældreværdier, læringsforståelse, praksisfortællinger. Samarbejdets grundvilkår (betingelser) – udfordringer og dilemmaer.

Familieprojektet formål / mål med forældresamarbejdet

I Kommissoriet for Familieprojektet, er der formuleret efterfølgende formål med forældresamarbejde:

Mål / formål for Familieprojektet:

- Iværksætte en forebyggende og inkluderende indsats rettet mod 0 - 6 årige børns læring og trivsel. Det tætte samarbejde mellem forældre og dagtilbud anlægger et positivt ressourcesyn.
- afprøve familiepladser som en mellemform (mindst indgribende forebyggende indsats)
- metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med henblik på en målrettet, systematisk og metodisk indsats
- skabe organisatorisk læring om især inklusion og forældresamarbejde ved at tilegne sig og bruge ny (kollektiv) viden i den pædagogiske praksis
- et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- brugernes og personalets løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser. Der udarbejdes løbende i statusbeskrivelser, som samler op på og beskriver procesresultaterne

Målene /formål for forældresamarbejdet retter sig både mod Familieprojektet (alle forældre) og Familiegruppen (4). Samarbejdet med Familiegruppens forældre beskrives i afsnit V: Familiegruppen.

Forældrekafe med rådgivning og orientering om familieprojektet

Vi besluttede os hurtigt til, at vores familieprojekt udover de fire tildelte familier også skulle komme til gavn for samtlige forældre i Lindegården. Det er også kædet sammen med Udviklingstrategiens tema: *Forældresamarbejde – dialog og partnerskab*.

Det er Marie og Eva, som er ansvarlig og afholder forældrekafeen. Hver anden onsdag er der forældrekafe, hvor man kan tale om løst og fast – både med hinanden og Marie og Eva. (datoerne er fastlagt et halvt år af gange og uddelt til forældrene). Personalet deltager, når de har mulighed for det.

I sammenlægningen af to kulturer er det vigtigt, at vi har fokus på at skabe et kendskab til hinanden og fællesskab for forældrene i Lindegården. Evas mål er også, at gøre ledelsen synlig for forældrene, således at der er et kendskab og en tillid, hvis der opstår situationer, hvor ledelsen skal involveres i forældresamtaler eller lign.

Marie bliver også synlig for forældre og udover "almen snak", så har vi vedtaget og tilbudt alle forældre, at de kan søge vejledning og rådgivning hos Marie, som er uddannet familievejleder. Se efterfølgende nyhedsbrev.

Et andet af Familieprojektet mål er, "*at udvikle metoder til tidlig, forebyggende og inkluderende indsats*". Vi ser rådgivningen til forældrekafeen, som en metode til en tidlig og forebyggende indsats

Vi vidste, at vi i opstartsfasen (oktober-november 2011) skulle formidle Familieprojektet til alle forældrene. Vi kunne jo på det tidspunkt ikke sige eller skrive så meget om "hvordan", - det vidste vi ikke selv, det var vi ved at "udtænke". Men vi kunne skrive lidt om det politisk vedtagne, og formål og vores vedtagelse om forældrekafe med rådgivning.

Nyhedsbrev til om forældrekafe med rådgivning og familieprojektet

I et nyhedsbrev nov. 2011, som alle forældre fik udleveret et eks. af, skrev vi om familieprojektet og om forældrekafeen

Citater fra Nyhedsbrevet:

Familieprojekt i Lindegården

Vi er så heldige at være med i et udviklingsprojekt, hvor vi i Lindegården har mulighed for at tilbyde et udvidet og et tættere forældresamarbejde for 4 børn og deres forældre.

Vi har besluttet og det er også et af familieprojektets formål, at projektet ikke kun skal være et tilbud til 4 børn og deres forældre, men skal også indeholde et tilbud til alle forældre. Projektet er en forebyggende og inkluderende indsats mod 0-6 årige børns læring og trivsel

Det er ikke kun de 2 pædagoger (vender jeg tilbage til) der er tilknyttet familieprojektet, som skal kompetenceudvikles og er ansvarlige for familieprojektet. Alle i personalegruppen er ansvarlig, og alle skal kompetenceudvikles i forældresamarbejde og arbejde med socialt inkluderende praksis. Det arbejdede vi bl.a. med i de 2 pædagogiske dage 4 og 5 november.

Familieprojektet og Familiegruppe til 4 familier.

Forældre inddrages konkret i hverdagen i Lindegården. Det betyder, at alt familiearbejde foregår i Lindegården (måske enkelte udflugter og et hjemmebesøg) – børn og forældre forbliver i deres sociale fællesskaber og relationer i Lindegården.

I samarbejdet fokuserer vi på ligeværdighed og et positivt ressourcetænkende i børnearbejde og guidning forælderrollen. Det betyder, at vi fokuserer på det som lykkes frem for at omhandle, barnets, forældrenes og vores eventuelle fejl og mangler.

Formålet med projektet er at sikre børns trivsel, understøtte forældrene i at opnå erfaringer med deres betydningsfuldhed for deres barn, samt at understøtte familien i at opnå positive erfaringer med struktur, omsorg, samvær og anerkendelse.

Der udover er det vores opfattelse og det er helt i tråd med inklusionsperspektivet, at indsatsen også bygger på en opfattelse af, at det sociale fællesskab (børnefællesskaber) har afgørende betydning for børnenes læring i et socialt anerkendende miljø.

Vi har allerede tilbudt familiepladsen til et par forældre, men er projektet et tilbud du mener vil kunne understøtte dig i forælderrollen og dit barns trivsel, skal du endelig henvende dig til os, så kan vi snakke lidt mere om betingelserne for projektdeltagelse .

Vi kan ikke beskrive familieprojektet og den pædagogiske praksis mere end vi her har gjort i dette nyhedsbrev. Vi arbejder intenst på at metodeafklare og planlægge i praksis. Når vi når så langt, vil I få en lille pjece, som beskriver vores familieprojekt.

Familieprojektets pædagoger. Lan og Marie er tilknyttet familiegruppen.

Lan, pædagog fra Sværdliljerne, har besluttet, at hun vil videreudanne sig til familierapeut – en 3 årig diplomuddannelse. I uddannelsen er der også praktikperioder og Lan skal være i praktik i Albertslund Kommunes Familiehus. Lan er under hele sit uddannelsesforløb heldigvis stadig ansat i Lindegården – men købes fri (vikardækkes) i de perioder, hvor hun skal på ”skolebænken” og i praktik.

Marie. Nogen gange tilsmiler heldet livet, sådan er det heldigvis også for os. Da vi annoncerede efter en pædagog til familieprojektet, lå der i bunken af mange ansøgere ,en ansøger ved navn Marie og vi var til ansættelsessamtalen ikke et sekund i tvivl om, at hun skulle ansættes som vores familiepædagog.

Efterfølgende er Maries egen præsentation og tilbud til Jer alle:

Hej, jeg hedder Marie Hoff og er fra d. 1. oktober 2011 ansat som pædagog og familie pædagog- og rådgiver i Lindegårdens nye familieprojekt.

I forbindelse med Lindgårdens familieprojekt har jeg i samarbejde med Eva udarbejdet et tilbud

som kan komme til gavn for samtlige forældre i Lindegården. Fremover vil jeg være til stede til Forældrekaffen hver anden onsdag, hvor jeg tilbyder Jer min rådgivning omkring de små eller større udfordringer der opstår i hverdagen omkring jeres børn. Den slags spørgsmål man ikke lige får ringet til sundhedsplejersken om, som man ikke vil forstyrre pædagogerne med, og som man ikke synes er alvorlige nok til at henvende sig i Familiehuset eller pædagogisk-psykologisk rådgivning med.

Spørgsmål som f.eks.: "Mit barn vil ikke sove eller i seng". "Mit barn er ikke lige så udviklet som andre jævnaldrende i familien". "Hvordan får jeg mit barn til selv at tage tøj på"? "Hvordan får jeg mit barn til at spise"? "Hvad stiller jeg op når mit barn når trodsalderen og f.eks. vil det hele selv/ selv bestemme"? "Hvordan medvirker jeg til at mit barn bliver skole parat"? "Kan mit barn godt "tåle" at vi ikke er enige som forældre"?

Jeg har lang erfaring som pædagog og med familiearbejde. Til jul afslutter jeg Børns Vilkår Familie- børnerådgiver uddannelse. Jeg har også en Diplomuddannelse i Vejledning, supervision og konflikthåndtering.

De sidste 3 år har jeg arbejdet som frivillig for Børns Vilkår hvor jeg sidder i deres anonyme telefonrådgivning og rådgiver børn og forældre.

Mine fokusområder som pædagog og rådgiver er og har altid været familiens ressourcer, trivsel, børns venskaber og relationer, samt forældresamarbejde.

Forældrekafe og tilbud til alle forældre om uforpligtende rådgivning i Lindegården

Forældrekaffen er onsdage i ulige uger - fra kl. 15 – 16.30

Eva og Marie giver en kop kaffe, eller te og lidt til maven i form af en bolle, eller lignende.

Vi har rigtig gode erfaringer med forældrekaffen og børnene glæder sig så meget til, at deres forældre tager sig tid til at deltage "lidt længere tid" (end i hverdagen) i deres Børnehus, hilse på deres vennerne og deres forældre.

Det er også vores erfaringer, at forældre har rigtig meget at give hinanden i børneopdragelsens "svære" kunst.

Vi bestræber os også på, at bestyrelsen deltager og nogen gange arrangerer forældrekaffen

Uforpligtende rådgivning til forældrekaffen

Som Marie skriver, vil hun være tilstedet til Forældrekaffen, hvor hun tilbyder sin uforpligtende rådgivning omkring de små eller større udfordringer, der opstår i hverdagen omkring jeres børn.

De bedste hilsner Eva

Bibliotek i Marts 2012: Nyt tilbud til forældrekaffen

I samarbejde med medborgerhuset / biblioteket her i Hedemarken, udvides forældrekaffen i marts mdr. med et lille mini bibliotek her i Lindegården, hvor børn / forældre kan låne bøger. Desuden, vil de fra biblioteket ydermere bl.a. fortælle om dialogisk læsning.

Forældrespisning Juni 2012:.

Praksisfortælling

Da vi i løbet af foråret havde fået et par forespørgsler fra flere mødre om en sommerfest, greb vi ideen og foreslog dem at de kunne danne et festudvalg og udvide forældrekaffen med spisning. Det kunne være en slags afslutning på sæsonen.

En af mødrene kom til at stå i spidsen og hun pegede på hvem som kunne have lyst til at være med i et sådan festudvalg. Mødre hun primært havde talt med til forældrekafe. Vi holdt et møde og de fik lavet en indbydelse som samme mor stod for at færdiggøre. Hver familie skulle medbringe en ret til ca. seks og kage hvis de havde lyst. Børnehaven stod for pap service, kaffe, the, frugt og brød.

Forældrene skulle selv tilmelde sig på tilmeldings sedler som hang ved hver stue. Fest udvalget mødte en halv time før arrangementet startede kl. 16 med kaffe og spisning kl.17.

Der var på selve dagen tilmeldt 25 voksne og 26 børn, det kom et afbud i løbet af dagen, men da arrangementet gik i gang har vi efter følgende konstateret at der mødte ca. 16 voksne og børn og som ikke var tilmeldt på sedlen. Da de også medbragte mad ser vi det kun som en succes at afholde den slags uforpligtende arrangementer.

Der var rigtig god stemning og snakken gik på alle sprog. Børnene nød at have deres forældre med i børnehaven. En pige hvis mor havde været med i festudvalget havde haft nedtælling i 10 dage (hun glædede sig sådan) og en anden mor sagde da vi ryddet op, om vi ikke skulle afholde et lignede arrangement om en måned inden sommerferie?

Vi vil helt sikker afholde flere aftener med forældrespisning i næste sæson af forældrekaffen.

Dog skal vi evaluere om vi i stedet for at starte kl.16 med kaffe ikke i stedet skal starte kl.16.30 og så straks gå i gang med at stille buffeten op.

Midlertidig evaluering og nye handlingsalternativer og udviklingsmål

Evaluering af forældrekaffen:

Forældrekaffen er rimelig besøgt men vi arbejder også på at udvikle og udvide besøgstallet. Der er i gennemsnit ca.20 forældre og bedsteforældre som benytter sig af forældrekaffen og derud af har Marie 3-4 samtaler som indeholder vejledning/ rådgivning.

Der er både mulighed for den uformelle samtale, men vi har også fokus på behovet for at tale uforstyrret. Derfor har vi aftalt at enten kan sætte os ved et andet bord eller benytte Evas kontor. Det øvrige personale ser det som en mulighed at kunne henvise til rådgivningen, hver anden onsdag

Forældrekaffen er meget populær blandt børnene som ofte er involveret i forberedelserne sammen med Marie. Så udover at forældrekaffen styrker forældrenes kendskab til institutionen og personalet styrker det også tilhørsforholdet mellem børn og forældre til institutionen.

Forældrespisnings arrangementet var det kun at betegne som en ekstra succes for forældrekaffen og en super initiativ fra forældregruppen

Evaluering ift. Familieprojektets mål / formål med forældresamarbejde

Jf. mål/formål for Familieprojektet om at "metodeudvikle og iværksætte processer som tilgodeser en tidlig, forebyggende og inkluderende indsats.

- Vi oplever, at Maries vejledning og rådgivning til forældrekaffen, er et tiltag og en metode til tidlig og forebyggende indsats. Ved hver forældrekaffe, har Marie 3-4 samtaler, som indeholder vejledning/ rådgivning. Samtalerne spænder vidt og har haft karakter af problemer i forbindelse med at sove rutiner, kræsenhed, skilsmisse, udfordringer med ny partner, udfordringer mellem søskende, almene udfordringer i forældre og opdrager rollen og symptomer på/ forebyggelse af fødselsdepression.
- Maries uddannelse som Familierådgiver, ansat i alm. dagtilbud, er et tiltag vi oplever tilgodeser en tidlig og forebyggende indsats.
- Desuden bakkes der meget op omkring Lans uddannelse til familierapeut. Lan og hendes kollegaer og bruger mange kræfter og ressourcer for Lans efteruddannelse til Familieprojektet.

Jf. mål/formål for Familieprojektet, om at metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med en målrettet, systematisk og metodisk indsats og et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer.

- Vi oplever, at forældrekaffen er én blandt mange forældre – medinddragelsesformer . Som eks. Som tidligere nævnt var forældrebespisningen d. 6 juni planlagt af en forældregruppe.
- Desuden oplever vi, at der opstår indbyrdes større kendskab til hinanden som forældre, der dannes forældregrupper og aftaler om at børnene kan lege hos hinanden.

- Familieprojektet drøftes jævnligt til forældrekaften og på den måde er vi med til at give større kendskab og viden om projektet.
- Biblioteket anvendes – forældre låner bøger.

Nye udviklingsmål og handlingsalternativer - forældrekaften

Vi har en udfordring i at nå forældrene i vuggestuen, på nuværende tidspunkter er der kun en til to familier (som ikke har større søskende i Bh) som har været til forældrekafe, kun for at få rådgivning. Vi har en fast aftale med en pædagog fra vuggestuen som opfordrer forældrene til at deltage. Vi er også begyndt at hænge yderligere sedler op som reklamerer for forældrekafe og rådgivning på døren ind til stuerne.

- Udviklingsmål og handlingsalternativer: Vi arbejder på nogle ideer med at fastlægge forældrekafe på en af de tre vuggestuegrupper, eller et lille fællesrum i vuggestue. Måske en gang om måneden / eller hver 14 dag og at Marie besøger vuggestuen nogle eftermiddage, så hun bliver synlig og kendt. Vi ser, at vi kan arbejde forebyggende med vuggestueforælderen, personalet giver udtryk for at der er et behov.

I forhold til forældrekaften i øvrigt har vi hele tiden fokus på hvordan vi kan udvikle og holde gang i forældrekaften. Der er fast et tegne bord og til jul og påske kan der klippes pynt sammen med sit barn. Biblioteket skal fortsat være til stede og børn og forældre kan låne biblioteks-bøger med hjem. Biblioteket har også planer og dialogisk oplæsning.

- Udviklingsmål og handlingsalternativer: vi vil udvikle og arbejde med temaer /aktiviteter og en gang i mellem udbygge forældrekaften med f.eks. forældrespisning, bål og snobrød eller lign.

Forældremøder om: forældreværdier, samarbejde og hverdagslæring

Personalet i Lindegården er i vores sammenlægningsproces, i fuld gang med at tilrettelægge, udvikle og udarbejde en fælles pædagogisk hverdag - vores værdier i hverdagslæringsmiljø for børn og voksne.

Hensigten med forældremøderne var og er, at medinddrage forældrenes værdier for deres børn i vores arbejde og bestræbelser på at "nå hele vejen rundt".

Første forældremøde 27.10. 2011

På et forældremøde 27.10.2011 havde vi 2 pkt. på programmet: "Valg til Lindegårdens første bestyrelse" og "Forældreværdier".

Nedenstående oplæg / metode blev anvendt til forældremødet Vi havde vedhæftet en række forslag/ inspirationsforslag til værdiudsagn (udarbejdet sammen med bestyrelsen), men forældrene kunne også selv formulere deres værdier.

Metode til valg af forældreværdier

Reglerne for forældre valg af værdier – og dialogen på forældremødet:

De første 5-10 min.: Individuel udvælgelse af 5 værdier:

- God ide at læse alle nedenstående (inspirationsforslag) værdierne igennem inden du starter med at prioritere 5 værdier. Du kan vælge at bruge nedenstående værdier som inspiration og afskrift, eller du kan selv formulere.
- Du får et ark med "klistermærker" – på hver klistermærke skriver du én værdi – i alt 5 klistermærker med én værdi på hver seddel, når du er færdig - klister du dine 5 værdier op på et fælles stort karton.

Fortæl de andre forældre hvorfor du har valgt dine 5 værdier.

- Når alle er færdige, skal du fortælle de andre forældre hvorfor du har valgt dem?
- Der skal ikke diskuteres eller opnås enighed – de andre forældre må meget gerne stille uddybende og nysgerrige spørgsmål.
- På den måde fortæller I forældre hinanden og Lindegårdens personale hvilken mangfoldighed af værdier i som forældregruppe repræsenterer. I kan helt sikkert også inspirere hinanden og personalet i Lindegården

Forældreværdierne i temaer:

Der var i alt 206 værdier – der deltog 52 forældre.

Efterfølgende temainddelingen, er udelukkende mit (Evas) subjektive valg af temabenævnelse/ inddeling – der er helt sikkert mange alternativer. Desuden, er der temaer, som er meget "bredt" dækkende som temaindhold. F.eks. Personlige - og sociale kompetencer, hvor f.eks. Tema: "Sund og varieret kost", er "smalt".

En uddybende sammenfatning af forældreværdierne , kan læses i BILAG I

Forældreværdierne i temaer

• Sund og varieret kost.	I alt var temaet nævnt 13 gange
• Personlige - og sociale kompetencer.	I alt var temaet nævnt 93 gange
• Ture –udoliv	I alt var temaet nævnt 32 gange
• Læring i planlagte aktiviteter/hverdagslæring med emner.	I alt var temaet nævnt 41 gange
• Veluddannede, ansvars-omsorgsfulde, anerkendende, rammesættende voksne(for børns læring og trivsel)	I alt var temaet nævnt 33 gange
• Bordskik (bordmanerer) , renlighed, gode vaner	I alt var temaet nævnt 7 gange

Andet forældremøde - det videre arbejde med forældreværdierne 18. 4.12

Andet Forældremøde blev planlagt af en lille gruppe, to fra forældrebestyrelsen. Thue, Sidsel, Lone og Eva..

Der havde længe i forældregruppen været ønsker om at møde Lone Johansen. Lone har været ansat, som Pæd. psyk. udviklingskonsulent i Albertslund. Er i dag Børnefaglig konsulent i Børns Vilkår.

Lone har været tilknyttet Lindegården i forhold til Udviklingsstrategiens læringsmetoder, temaer, vores arbejde med børn i udsatte positioner og inklusion mv. Lone har tillige været konsulent i vores sammenlægningsproces.

Efter første forældremødet hvor vi fik identificeret forældrenes værdier, var det oplagt for os at benytte Lone kompetencer, dels havde hun dels faciliteret personalets proces og dels kendte hun huset.

I arbejdet med forældreværdierne, Indledte Lone med at kort oplæg om forældresamarbejdets grundvilkår (betingelser) – udfordringer og dilemmaer, om praksisfortællinger som læringsmetode , om hverdagslæring og hvordan forældreværdierne hele tiden var i spil i hverdagen i Lindegården (ikke kun i planlagte aktiviteter/ temaer).

Formålet og program for forældremødet

Citater fra Lones slides:

Formål:

- At sætte fokus på forældresamarbejdet og jeres værdier
- At kigge i jeres børns hverdag og drøfte jeres værdier i hverdagssammenhæng
- Vise jer hvordan personalet arbejder med jeres børns trivsel, udvikling og læring

Program

- Oplæg om forældresamarbejde og hverdagslæring – herunder drøftelse af praksisfortælling i relation til jeres værdier
- Drøftelse af værdier i praksisfortælling i grupper??
- Fælles opsamling - evaluering
- Afrunding og hvad så nu

Evalueringsspørgsmål til forældrene – hver især skulle skrive:

- Hvad tager du med dig fra i aften?
- Hvilke ønsker og forventninger har du til, hvad der skal ske videre frem?
- Hvordan synes du aftenen har været?

Forældresamarbejdets grundvilkår– udfordringer og dilemmaer

Eva indledte bl.a. med efterfølgende - Inspireret af og som er et kort sammendrag af en artikel: *Forældresamarbejde – dilemmaer og betingelser*, skrevet af Maja Røn Larsen. Lone uddybede.

Vi voksne oplever måske familielivet og institutionslivet som to adskilte verdner. Det er det ikke for barnet, - for barnet er vi (hjem og institution – forældre og pædagoger) bundet sammen i deres liv. Barnet lever "på tværs" af forskellige steder/sammenhæng og vi, - både som forældre og pædagoger, har brug for at vide noget om "de forskellige steder/sammenhæng, for at forstå barnet og for at have mulighed for give barnet optimal trivsel, udvikling og læring.

Vi er – institution og familie "placeret" forskellige steder/ i forskellige sammenhæng i barnets liv og vi oplever forskellige sider af barnet ud fra disse "steder" eller sammenhæng. Vi har forskellige perspektiver på barnet og på, hvad der er væsentligt for det.

Vi har forskellige positioner (forældre/pædagog) og ingen af os har "sandheden" og i virkeligheden er det slet ikke sandheden vi skal stræbe efter (der er mange sandheder) – men en anerkendelse af hinandens forskellige synspunkter, forståelser, viden, oplevelser og erfaringen, som ligeværdige og lige rigtige.

Nogen mener, at konflikter er uundgåelige i forældresamarbejde, netop fordi pædagoger og forældre er placeret forskellige steder i børns liv, man adgang til forskellig viden om barnet og selvfølgelig er der ikke altid enighed om hvordan man skal forstå barnets situation.

" Det kan være konfliktfyldt og dilemmafyldt", - vi må i hvert fald ikke være bange for uenigheder omkring at vi har forskellige værdier, oplevelser, viden om, prioriteter i opdragelsen og i forhold til hvordan ser på eller forstår barnet.

I virkeligheden er den eneste måde at håndtere denne uenighed på, er ved at udveksle perspektiver, værdier, prioriteringer og synspunkter og forsyne hinanden med viden om, hvad der rører sig i børnenes liv . Vi kan kalde det dialog og partnerskab/ eller forældreinddragelse.

I dag er der en stigende tendens til at alt skal tilfredshedsmåles – en stigende fokus på brugertilfredshed f.eks. i forældresamarbejdet, - et skematisk kryds om hvor tilfredse forældrene er med ydelsen/kvaliteten i institutionen. For det første, så er forældre ikke brugere af institutionen, men vi er samarbejdspartnere og dermed er vi også fælles om hvor godt samarbejdet er. For det andet, – hvis vi tilstræber, at tilfredshed er målet i samarbejdet, så kan vi komme til at udglatte de perspektivforskelle (konflikten/uenigheden) mellem forældre og pædagoger, som netop er et grundvilkår i samarbejdet.

Perspektivforskellen - konflikten/uenigheden, kan meget let komme til at stå i modsætning til tilfredshed. Bestræber vi os på "tilfredse" forældre, bliver det endnu sværere at tale om de ting, der

er "svært" eller konflikt fyldte i daginstitutionslivet, for både forældre og pædagoger. Vi skal derimod tilstræbe åbenhed og tillid til at vi i dialog – rummelighed og anerkendelse for hinandens forskellige perspektiver, værdier, faglig viden, synspunkter og oplevelser, kan samarbejde om at give barnet optimal trivsel, læring og udvikling, for det er det forældresamarbejdet handler om.

Mange af forældrenes værdier om Personlige – og sociale kompetencer og Natur, var skrevet i skriftstørrelse 72 og hver enkelt værdi var skrevet på A4 og sat op alle steder på væggene i fællesrummet.

Efter Lones oplæg om forældresamarbejde, hverdagslæring og praksisfortællinger - udleverede vi en praksisfortælling fra legepladsen, skrevet af en pædagog i vuggestuen.

Praksisfortælling. Ca.15 min

Praksisfortælling. Brugt til forældremødet.

Efter at alle børn har kæmpet med at få sutsko af, jakke og støvler på, med mere eller mindre hjælp fra mig, er vi kommet ud på legepladsen i vuggestuen. Jeg åbner for kassen med sandting, som står ved siden af vores store sandkasse og børnene går i gang med forskellige udforskende lege. Jeg holder mig lidt i baggrunden og iagttager.

Efter ca. 5 min ser billedet sådan ud:

To børn, en dreng og en pige, laver sandkager i skåle og tallerkner på kanten af sandkassen, de laver hver sine kager, men ved siden af hinanden. De kigger på hinanden, smiler og veksler nogle ord; "se min kage" mens de går frem og tilbage mellem sandkassekanten og midten af sandkassen. Jeg ved ikke lige hvorfor, de ikke bruger sandet lige ved siden af kanten. Midt i sandkassen står et legebord med stole på, der sidder to børn, også en dreng og en pige, de sidder og fylder sand i en sandform og det andet barn i en tallerken. De holder hele tiden, interesseret øje med hinanden. Pigen har fyldt meget sand i sandformen, jeg hjælper hende med at vende den om og viser hende, at hun kan banke på den med sin skovl for at få sandet løst. Jeg siger, "nu vender vi den om", "se du kan banke på den" og "Bank - bank". Hun lytter og banker med skovlen, mens hun smiler.

Drengen, som har fuldt med i det hele, prøver også at banke med sin skovl på sandformen. Jeg løfter formen forsigtigt, men lægger den ned igen da sandet er for fugtigt og noget sidder fast. De banker igen og pigen løfter formen og lægger den ned igen og de banker på formen. Jeg løfter formen og lægger den ned i noget sand ved siden af den halve figur, mens jeg har enkelte ord på mine handlinger. Pigen er lige startet i vug. Og forstår ikke dansk endnu. De banker på formen og løfter og en hel figur kommer frem.

De smiler og lægger formen i sandet igen. Jeg trækker mig og ser efter de andre børn. Drengen og pigen ved sandkasse kanten har fået selskab af endnu en pige. De går stadigvæk frem og tilbage og laver mange kager... Jeg smiler og siger; "sikke mange kager I laver" De kigger på mig mens de smiler, de har travlt og de forsætter. En anden dreng går på line rundt på sandkasse kanten, stopper ved kagerne og går tilbage. En anden lille dreng, går rundt i den anden ende af legepladsen og kigger på bladene. Han kigger op på mig og jeg siger; "hej" Han smiler.

Disse børn har gået på stue sammen i en måned, de kommer fra to stuer, et barn er startet for ca. to uger siden og forstår ikke dansk. De er glade og de leger sammen med en fra den anden stue, inden sammenlægningen.

I mindre grupper – bestående af pædagoger og forældre, reflektere vi over praksis-fortællingen i relation til forældreværdierne. Hvor mange forældreværdier var med – hvad/ hvilke værdier var i spil i fortællingen? Vi havde alle "væg" forældreværdierne at kikke på.

Samlet forældrevaluering af forældremøder om værdier (næsten direkte afskrift af det forældre skrev) kan læses i BILAG II

Evaluering, handlingsalternativer & udviklingsmål i forældresamarbejdet

Evaluering af forældremøderne ift. mål/formål for Familieprojektet:

Jf. formål/mål for Familieprojektet - opsummering :

- at udvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde og et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med henblik på en målrettet, systematisk og metodisk indsats
- skabe organisatorisk læring om især inklusion og forældresamarbejde ved at tilegne sig og bruge ny (kollektiv) viden i den pædagogiske praksis
- et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- at brugerne og personalets løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser. Der udarbejdes løbende i statusbeskrivelser, som samler op på og beskriver procesresultaterne

Evaluering:

- Vi har erfaret - ud fra forældreevalueringen, den daglige forældrerens respons og egne refleksioner, at vores valgte metode og forældreinddragelsesform på forældremøderne er god ift. til ligeværdig medinddragelse – både det første og andet forældremøde. En metode som er målrettet og systematisk, som vi helt sikkert vil bruge til det videre arbejde om forældreinddragelse, når vi på kommende forældremøder skal arbejde med værdigrundlag i forældresamarbejde.
- Vi oplever, at vi sammen med forældrene (de som deltog i møderne) har større fælles forståelse for bl.a. forældresamarbejdets grundvilkår – udfordringer og dilemmaer, vigtigheden af ligeværdig dialog, rummelighed og anerkendelse for hinandens forskellige positioner og prioriteringer, om praksisfortællinger som metode og hverdagslæring. Dette var et af vores egne mål med andet forældremøde med Lone.
- Vi oplevede også, at forældrene til møderne, fik ”øjnene op for” hvor forskelligt de vægter værdierne for deres barn, prioriterer i opdragelse og i deres forventninger til os. Mange giver udtryk for stor læring og ønske om at værdidebatten fortsætter.
- Den skriftlige evaluering var udfordrende for en del forældre, men alligevel – når vi læser dem igennem og opsamler, så giver det et godt blik på deres udbytte (læring) og ønsker for fremtiden.
- Den løbende status beskrivelse er denne Projekt – og procesbeskrivelse. Den korte udgave overlader vi til Trine.

Nye udviklingsmål og handlingsalternativer

Forældreværdierne og vores værdier adskiller sig ikke væsentligt fra hinanden, og når alt kommer til alt, så prioriterer forældrene forskelligt hvad der er værdifuldt for dem, er ikke enige eller fælles om værdierne – det fremgik bl.a. af refleksionerne til forældremødet. Forældre afspejler på den måde vores værdidebatter – vi er heller ikke altid enige.

- Overordnet udviklingsmål: at vi med åbenhed og tillid til at vi i dialog – rummelighed og anerkendelse for hinandens forskellige perspektiver, værdier, faglig viden, synspunkter og oplevelser, kan samarbejde om at give barnet optimal trivsel, læring og udvikling, for det er det forældresamarbejdet handler om.

Det er et forældreønske, at vi med bl.a. praksisfortællingerne fortæller hvordan vores og forældreværdierne indgår i deres barns hverdag og hverdagslæring på stuen.

- Udviklingsmål: Til efterårets (oktober) forældremøde, skal vi – udover forældrebestyrelsesvalg, holde stueforældremøde, hvor der arbejdes videre med praksisfortællinger fra stuen og forældreværdierne.

Dette udviklingsmål kan naturligvis ikke "stå alene" med ½ årlige forældremøder, hvor under halvdelen af forældrene deltager. Det daglige gensidige samarbejde mellem forældre og pædagoger er altafgørende. Forældresamtaler er også vigtige, hvor der er tid til fordybelse og en uforstyrret snak om barnets trivsel. Forældrekaften er et handlingsalternativ og er også en metode til at arbejde med vores mål.

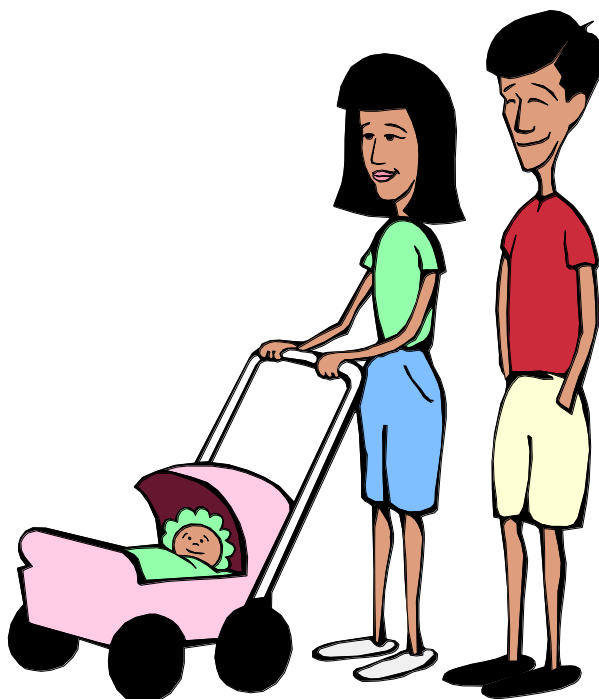
- Udviklingsmål og handlingsalternativer, at bruge (mere end vi gør i forvejen) praksisfortællingerne i forældresamarbejdet. Til hverdagssamtaler, til forældresamtaler og til beskrivelser af vores læringsmiljø.

Vi har, som det nok fremgår hovedsaglig arbejdet med forældreværdier for forældrenes barn/børn. Men vi har også i den forbindelse "sporet os ind på" værdigrundlaget i forældresamarbejdet (hænger sammen). I fremtiden skal vi til forældremøder og på lignende vis, som med værdierne for barnet, arbejde med værdierne i samarbejdet.

- Udviklingsmål: At inddrage forældrene i formuleringen af værdigrundlaget for forældresamarbejdet. Måske kan vi nå det til forældremødet i oktober 2012, hvis ikke, så bliver det til forårets 2013 forældremøde.

Forældresamarbejdet i Familiegruppen

Grundlaget forældresamarbejdet i familiegruppen adskiller sig ikke væsentligt fra Lindegårdens samarbejde med alle forældre. (se pkt. "*Forældresamarbejdets grundvilkår (betingelser) – udfordringer og dilemmaer*" I Familiegruppens udvidede forældresamarbejde og inddragelse, er beskrevet mere uddybende i beskrivelsen af Familiegruppen – Afsnit V.

AFSNIT VII

LINDEGÅRDENS

SYSTEMATISKE KOMPETENCEUDVIKLINGSMETODER & MODELLER

&

KOMPETENCEUDVIKLING OG EKSTERNE KONSULENTER

- Narrativ proceskonsulent
- Systemisk tilgang
- Processen styres på en neutral, ligeværdig respektfuld måde
- Oplæg /vidensformidling
- Praksisfortællinger /Narrativer
- Refleksioner - Perspektiver
- Eksternaliserende holdning
- Rettet mod nye handlingsalternativer og udviklingsmål

Hvem mon denne narrative konsulent er – er der én der melder sig frivilligt ?????

Kompetenceudvikling i Lindegården

Jf. Familieprojektets mål/formål , så er det Lindegårdens eksisterende pædagogiske metoder der lægges til grund for at søge ny viden og udvikling.

Efterfølgende er vores læringsforståelse, kompetenceudviklingsmetode og model og en konkretisering af hvad det er der er afgørende for os, når vi hyrer eksterne konsulenter.

Praksisfortællinger/ Narrativer

I Lindegården har vi systematisk arbejdet med praksisfortællinger som et redskab til evaluering og dokumentation og læreprocesser - til at reflektere over, lære af og opstille nye mål for vores pædagogiske praksis.

I sammenlægningsprocessen, - i arbejdet med pædagogiske praksisfelter i forbindelse med vores første Praksis og læringsdokument, til læringsprocesser/ praksisfelter og til udvikling af Familieprojektet, har vi bl.a. brugt praksisfortællinger som metodisk tilgang til fokusering på vores praksis, til at formulere vores fælles kultur og en innovativ tilgang til vores pædagogiske arbejde.

Efterfølgende er Citaterne fra: Udviklingsstrategi for dagtilbud 2010-2014 i Albertslund Kommune

Praksisfortælling, som metodisk tilgang til fokus på praksis og en innovativ tilgang til pædagogisk arbejde

En beskrivelse eller en fortælling om børns læreprocesser afføder overvejelser over, hvordan denne producerede konkrete viden om børns læring kan bruges i nye situationer og skaber mål for praksis.

Denne produktion og dokumentation af viden afføder ny praksis i en fremadrettet evaluerende proces. Dette arbejde med mål, dokumentation og evaluering indeholder en innovativ tilgang til pædagogisk arbejde med læring og læringsmiljøer.

Den faglige refleksionsproces er omdrejningspunktet for denne tilgang til at arbejde med mål, dokumentation, evaluering og pædagogisk arbejde. Samtidigt åbner beskrivelsen eller fortællingen op for konkret viden om barnet, som pædagogen bruger i sit videre arbejde med barnets trivsel, læring og udvikling.

Praksisfortællinger som et metodisk eksempel

At indfange, beskrive og dokumentere pædagogisk praksis kan være svært, idet det kan være vanskeligt at fortælle om den komplekse sammensatte praksis, man selv er en del af. Det kan være svært for pædagogerne, at beskrive deres egne handlingers indvirkning på den konkrete praksis, samtidig med at vedkommende er i bevægelse.

I arbejdet med praksisfortællinger får medarbejderne en mulighed for at træde ud af hverdagslivets handlinger, for at kunne arbejde med en reflekteret beskrivelse af de pædagogiske interaktioner de ser og selv er en del af. Formålet med at arbejde med fortællinger, er at give fortælleren mulighed for at skifte position, og derved mulighed for at opnå ny erkendelse og ny viden om den pædagogiske praksis, for derigennem at kunne se nye handlemuligheder og skabe mål for en ny praksis.

Praksisfortællinger kan bruges som et redskab til systematisk at reflektere over den pædagogiske praksis. De kan bruges som dokumentation i forældresamarbejdet, som dokumentation for, hvordan den konkrete pædagogiske praksis understøtter arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Fortællingerne kan ligeledes understøtte arbejdet med inklusion og arbejdet med

børn med særlige behov, idet der systematisk og skriftligt kan arbejdes med at se børnenes ressourcer.

Praksisfelter / fokusområder

Citat:

Praksisfelter eller fokusområder i arbejdet med kompetence udvikling og herunder arbejdet med familieprojektet og praksis og læringsdokumentet

Med afsæt i den pædagogiske praksis og arbejdet med børnenes relationer og fællesskaber, skal der strategisk arbejdes med mål, dokumentation og evaluering med fokus på at kvalificere og kvalitetsudvikle de læringsmiljøer, der omkranser børnene og de læringsfællesskaber, som børnene er en del af. For at tilgodese en faglig og systematisk tilgang til dette arbejde, skal praksis beskrives og målsættes med baggrund i afgrænsede praksisfelter.

Et praksisfelt er et udsnit af den pædagogiske praksis. Et udsnit der enten kan afgrænses rumligt (som f.eks. legepladsen, garderoben, pudrummet), aktivitetsmæssigt (som f.eks. frokost, rytmik, ture ud af huset), eller tematisk (som f.eks. aflevering om morgenen, leg, inklusion eller forældresamarbejdet). Det vil sige, at praksisfeltets læringsmiljø dokumenteres igennem en praksis nær beskrivelse eller en fortælling som et eksemplarisk udsnit af læringsmiljøet og læringsfællesskabet.

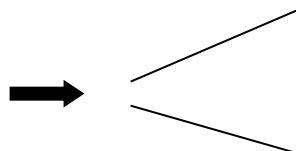
Med udgangspunkt i beskrivelsen udformes arbejdet som et udviklingsarbejde med mål, tiltag, handlinger og evaluering. Udviklingsarbejdet skal udfoldes så det indeholder et læringsperspektiv og et børneperspektiv.

Praksisfortællinger - Refleksionsprocesser

I mindre grupper, men i særdeleshed i hele personalegruppen (fælles processer), har vi ud fra praksisfortællingerne (enkelte gange en case) systematisk reflekteret ud fra nedenstående domæner /processer.

Divergente processer:

Udvidende processer /
Refleksionens domæne

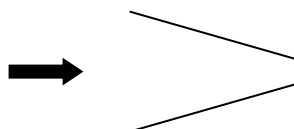

Det er her hvor dialog og udvikling kan skabes. Dette domæne er karakteriseret ved, at man ikke diskuterer eller overbeviser hinanden. I stedet er man i dialog og kobler sig på hinandens idéer og udsagn. Der er ikke noget, der er rigtigt eller forkert.

Det betyder, at vi får øje på de mange ideer, indfaldsvinkler, muligheder og perspektiver. Vi "angriber" og forsvarer ikke hinanden. Det betyder, at vi er nødt til at lægge egne idéer om at kende sandheden væk. Sandheden eksisterer ikke på refleksionens domæne.

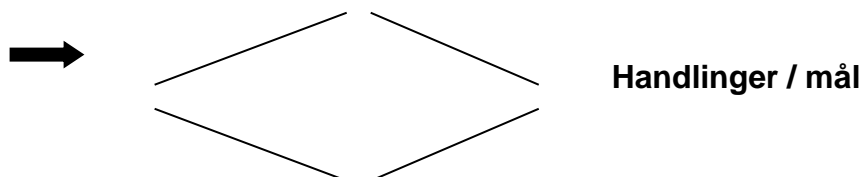
Konvergente processer:

Indsnævrende processer /
Produktionens domæne

Det er her beslutninger træffes om nye handlingsalternativer og udviklingsmål .

Refleksions processer

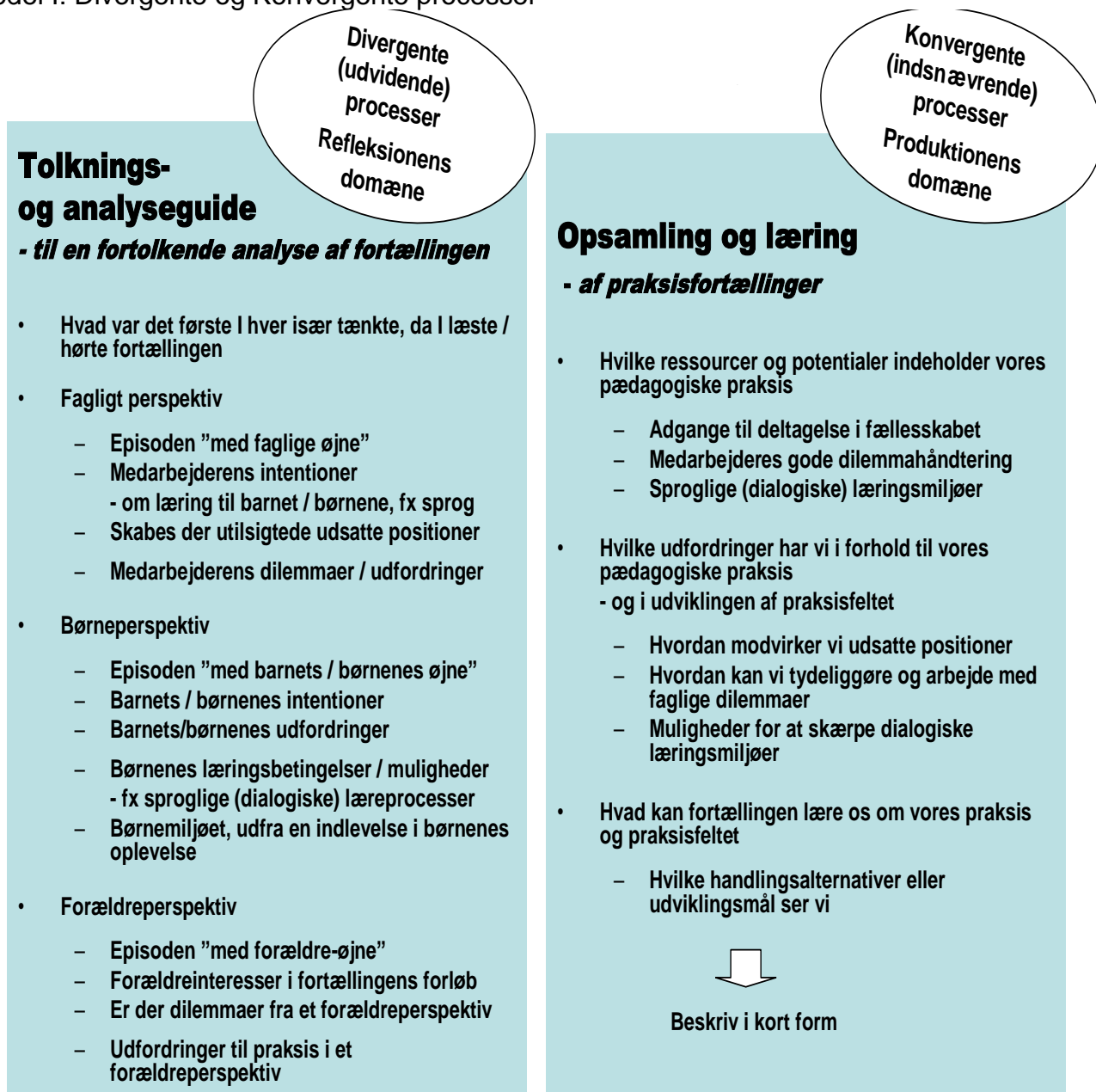

Den systematiske tolkning, opsamling og læringsproces kan måske bedst illustreres med efterfølgende modeller – både i arbejdet med læringsprocesser i det pædagogiske arbejde,

praksisfelter, i projektarbejde (Familieprojekt), forældresamarbejde og arbejdet med børn i udsatte positioner.

Tolknings- og analyseguide

Model I: Divergente og Konvergente processer

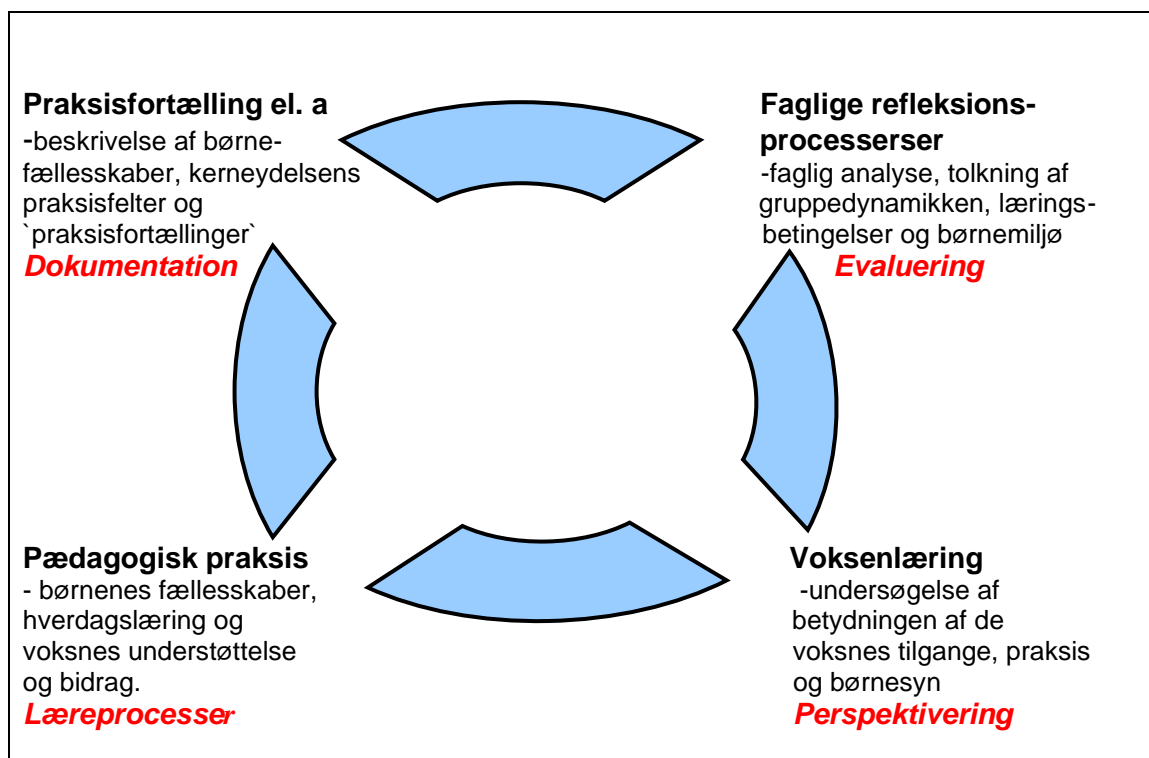

Narrativerne (praksisfortællingerne) danner fundamentet i processen, hvor der ud fra de skrevne narrativer (praksisfortællinger) bliver reflekteret, analyseret og fortolket i medarbejdergruppen, hvorefter der sker en læring hos medarbejderne i forhold til konteksten, organiseringen af de pædagogiske praksisser, de voksne syn og tilgang til børnene, hvilket danner baggrund for nye handlemuligheder og nye praksisser, der sætter børnene ressourcer i centrum og hvor de nye praksisser i endnu højere grad støtter op om børns deltagelse i fællesskabet.

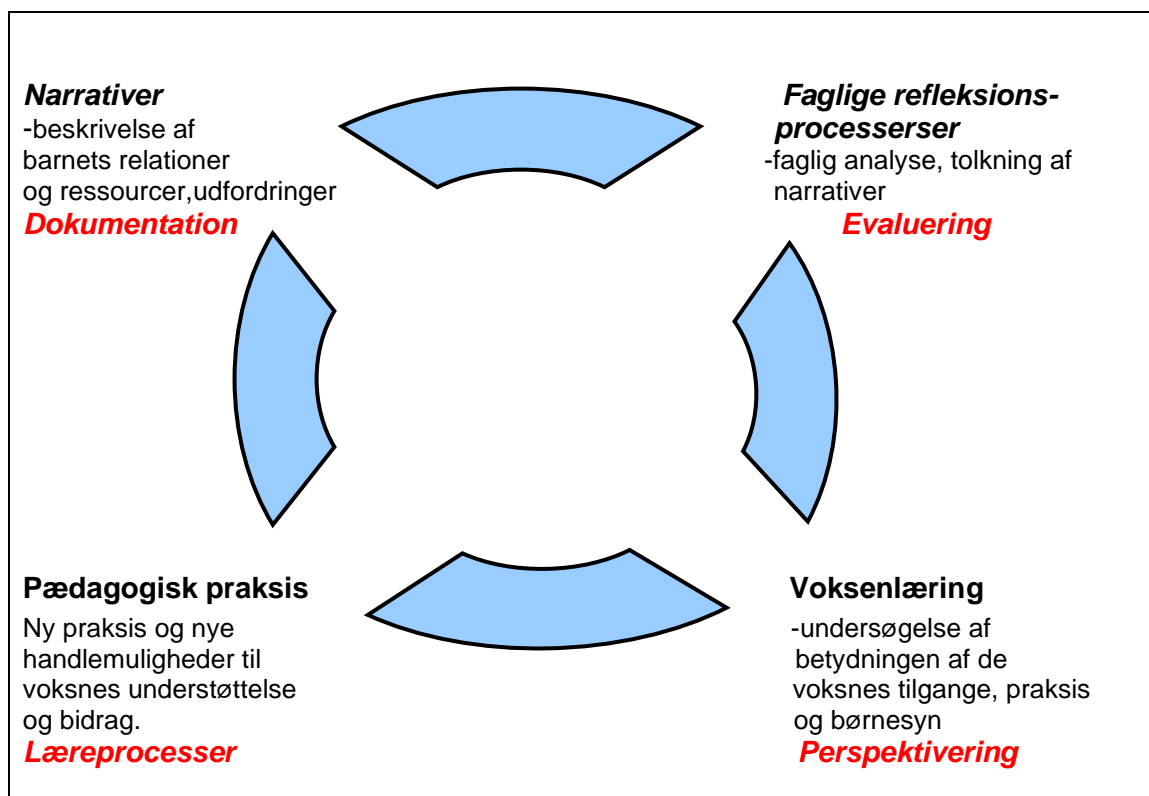
Den systematiske faglige proces i arbejdet med læringsprocesser i det pædagogiske arbejde, i familieprojektet/forældresamarbejde og i vores arbejde med børn i udsatte positioner, inklusion,

narrativer og børns ressourcer er som efterfølgende model illustrerer en cirkulær proces, der er fortløbende.

Systematiske faglig læringsproces i det pædagogiske arbejde

Faglig proces i arbejdet med børn i udsatte positioner

OBS! I afsnit V: Familietilbuddet og i afsnit VIII: Fælles Kompetenceudvikling i personalegruppen, beskriver vi bl.a. den narrative tilgang og de begreber vi arbejder med i praksis.

Vi har en lang tradition for at samarbejde med PCA konsulenter (Albertslund kommune) men også at samarbejde og hyre eksterne konsulenter.

Mht. udviklingstrategiens temaer og Familieprojektet, samarbejder vi med udviklingskonsulenterne (Albertslund kommune). For familieprojektet er det yderligere et samarbejde med Familiehuset, psykolog (PPR). Alle skal indgå i konkret samarbejde med Lindegårdens personale og ledelse.

Fos os er det afgørende, at der er samklang mellem konsulentens egen etik og værdier for den teori, praksis, narrative (praksisfortælling) læringsprocesser vi i Lindegården anvender. Derfor har vi nedformuleret følgende om konsulentens rolle.

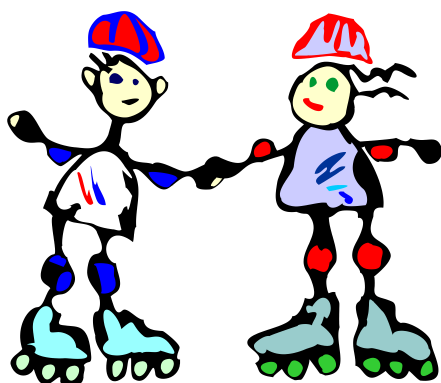
Eksterne konsulenter i kompetenceudviklingsprocesser

Konsulentens neutralitet, viden og erfaring, til at iscenesætte og til at udvikle metoder og processer, er lærerige og meget berigende. Hvis vi vælger at det er de daglige ledere som står for processen bør vi være ekstra opmærksomme på den udfordring der ligger i at ledere og medarbejdere også indgår i relationer. Og de også er samarbejdspartnere i arbejdsfællesskabet.

Der er processer, som ledere eller medarbejdere selv kan styre, men det kan være svært i en sammenlægningsproces eller trivselsdebat, at sætte sig uden for begivenhederne, relationer ect. og samtidig være ansvarlige for, at processen styres på en neutral og respektfuld måde over for alle. Det kan være konsulentens ansvarsområder både at guide, være opmærksom på og sikre at ovenstående sker i processen.

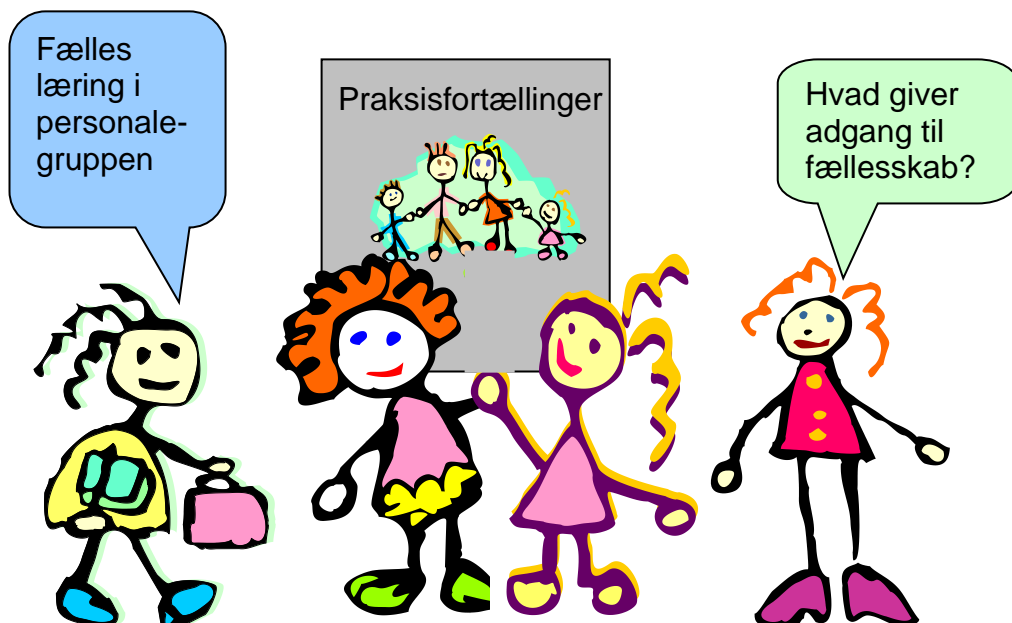
Det er vigtigt/nødvendigt for os i vores samarbejde med eksterne samarbejdspartnere f.eks. konsulenter, at der er samklang mellem konsulentens egen etik og værdier for den teori, praksis, narrative (praksisfortælling) læringsprocesser vi i Lindegården anvender. Dvs. vi anvender narrative konsulenter. Konsulenten er for os relationsskraber, medforfatter, samtalepartner, indgår i relationer, vidensformidler og procesleder.

Konsulentens primære rolle at støtte og facilitere personalegruppens læreproces, samt formidle viden – både som oplæg og i refleksionsprocesserne. Konsulenten er rollemodel i forhold til at anvende den anerkendende, undersøgende og spørgende tilgang, der skal kendetegne / dominere læreprocessen.

AFSNIT VIII

FÆLLES KOMPETENCEUDVIKLING I PERSONALEGRUPPEN

Kompetenceudvikling i personalegruppen

Mål og formål med Familieprojektet:

- metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med henblik på målrettet, systematisk og metodisk indsats
- skabe organisatorisk læring om især inklusion og forældresamarbejde ved at tilegne sig og bruge ny (kollektiv) viden i den pædagogiske praksis

Vores kompetenceudviklingsforståelse (holdninger) er, at fælles kompetenceudvikling i personalegruppen er afgørende for kvaliteten i dagtilbuddet. Og at høj faglighed og i dagtilbud specifikt fremmer udsatte børns livschancer og fremmer deres trivsel og læring.

Efterfølgende er hvad vi har haft af lærings – og kompetenceudviklingsforløb i det lidt over ½ år vi har arbejdet med familieprojektet.

Pædagogiske dage fredag-lørdag 4 og 5 november 2011

Begge dage med Børnefaglig Konsulent i Børns Vilkår: Lone Johansen.

Mål for de pædagogiske dage i Lindegården

- At personalet ser muligheder/udvikling i at anskue hverdagslæring fra flere vinkler
- Skabe endnu mere sammenhæng på stuen, afdelingerne og hele institutionen
- Fælles faglig udvikling - Udvikling af praksis
- At der fokuseres på fordybelse, skabe struktur i hverdagen for at opnå fordybelse
- Magtanvendelse – loven og evt. nye handlings alternativer. Forståelse for hvorfor vi skal skrive magtanvendelser – hvad er magtanvendelse. At vi får lavet retningslinjer for hvornår et indgreb er magtanvendelse
- Når vi går hjem fra de pædagogiske dage, hvad går vi så hjem og gør – handling
- At vi anerkender hinandens forskellighed. Det er okay at arbejde forskelligt, bare vores Børne- og læringsyn stemmer overens.
- Læreplanstemaer i hverdagslæring .At praksisfelterne har læringsperspektiv
- Dilemmaer – handlingsalternativer
- Sætte ord på praksis mere konkret ind i en teoretisk og styret ramme
- At personalet kommer endnu tættere på et fælles læringsyn
- At vores fundament er værdigrundlaget og Børne – og læringsyn

Fredagstema: Hverdagslæring, praksisfelter & læreplanstemaer Praksisfelt: Legepladsen som læringsrum

Program

- Velkomst
- Vi tjekker ind
- Oplæg om hverdagslæring, praksisfelter og

- læreplanstemaer
- Refleksioner i afdelingerne over praksisfeltet legepladsen
- Frokost
- Fælles refleksioner
- Lindegårdens Børnesyn, læringssyn og værdigrundlag i praksisfeltet legepladsen

Læring udspringer fra praksis og hverdagslivets læringsrum

Dagligdagens rutiner, fx: puslerummet, garderoben, frokost

Pædagogiske aktiviteter, fx: rytmik, tur, tegning og fortælle-værksted

Børnekulturen og leg, fx: leg og samvær i dukkekrogen, leg og samvær i puderummet
leg og samvær på legepladsen

Legepladsen var vores valgte fokus praksisfelt (læringsrum)

Alle i personalegruppen havde skrevet praksisfortællinger fra legepladsen

Fælles refleksioner af praksisfortællinger fra legepladsen

Forældreperspektiv – 1 gr. var børn

Faglige perspektiv – 1 gr. var pædagoger

Børneperspektiv – 1 gr. var forældre

Opsamling, evaluering og nye handlingsmål (videre kompetenceforløb):

- Super med fælles (hele personalegruppen sammen) refleksion – vi lærer meget sammen, af Lone og hinanden. Det vil vi fortsætte med. Vi har gjort det mange gange – i dag bekræfter bare, at det er meget udviklende for arbejdsfællesskabet, at vi lære sammen.
- Meget spændende og lærerigt, at vi var opdelt i 3 perspektivgrupper, da vi reflekterede over praksisfortællinger. Det vil vi fortsætte med – især forældreperspektivet var godt.
- Godt at vi (Lone) fastholdt vores børne- og læringssyn, værdigrundlag og læreplanstemaerne – det skal vi fortsætte med at udvikle og sætte (udvikle) ord på i praksis. Vi skal øve os på at være mere konkrete, ind i en teoretisk og styret ramme
- Blive bedre til / kompetenceudvikle mht. at stille de åbne, nysgerrige og uddybende spørgsmål – både i forhold til børn, forældre og hinanden.
- At bruge praksisfortællinger i forældresamarbejdet – i hverdagen og til samtaler.
- Fortsætte med at udfordre dilemmaerne i inklusionsarbejdet.

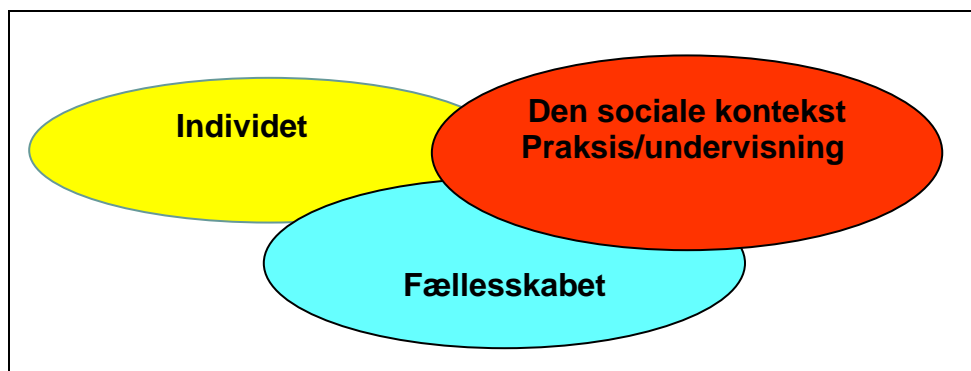
Lørdagstema: Børn i udsatte positioner, fællesskaber & magtanvendelse

Program:

- Oplæg og dialog om magtanvendelse
- Oplæg og dialog om inklusion og børnefællesskaber
- Fælles refleksioner
- Frokost
- Oplæg om eksternaliserende sprogbrug
- Arbejde med case
- Opsamling og tak for i dag.

Efterfølgende er citater f Lones slides

Den inkluderende pædagogik – en treleddet systematisk

Pointe:
forskellige

af faglighed i spil samtidigt og det ser ud til at de individualiserede forståelser tillægges størst betydning

Der er
forståelser

Pointe: Vi (pædagoger) er tilsyneladende optagede af fællesskaber og deltagelsesmuligheder indtil det øjeblik, vi bliver i tvivl om barnet har såkaldt 'særlige behov' - så fokuserer vi på individuelle dispositioner.

Inklusion og eksternaliserende sprogbrug

Eksternaliserende sprogbrug er en særlig måde at *tale* og *tænke* om problemer:

Personen er ikke problemet – problemet er problemet´

Barnet er ikke problemet – problemet er problemet

Jeg ER irriteret → Irritationen fylder

Eksternaliserende sprogbrug kan bidrage til og er:

- At skabe afstand mellem personer og problemer
- At føre samtaler om problemer, der ikke forstærker selvbebrejdelse og skyldfølelse
- At problemer ikke i samme grad er totaliserende
- At problemer (gen)placeres i den kulturelle og historiske kontekst, som de er produkter af
- Eksternalisering er en holdning ikke blot en metode
- Eksternalisering betyder at placere problemet udenfor personen dvs. man adskiller personens identitet fra problemet
- Eksternalisering er et skift i sproget – fra jeg er x til x gør noget ved/for mig
- Eksternalisering muliggør at folk kan adskille sig fra problemet

Adskillelsen mellem person og problem gør det muligt at tale om relationen mellem personen og problemet, hvilke dele af 'samlivet' med problemet kan man lide og hvilke ikke.

Vi arbejdede med en case – om at omformulere til eksternaliserende tanke og sprog. Her fik vi for alvor øjnene op for, hvor svært det er, hvor vigtigt det er at øve sig og hvor vigtigt det er, at vi arbejder på at få den eksternaliserende holdning – i tanke og sprog ind i vores pædagogiske hverdag /læringsmiljø.

Vi refererer ikke detaljeret – det vil føre for vidt, da vi nåede vidt omkring. Efterfølgende er vores opsamling og ønsker for fremtidens kompetenceudvikling.

Opsamling og nye handlingsmål (videre kompetenceforløb):

- Mht. til magtanvendelse. Hvad bruges forvaltningsindberetningerne til? Eva skal bringe spørgsmålet videre til ledermøder. (er gjort)
- Mht. den inkluderende pædagogik – en treleddet systematisk, så skal vi have større fokus på fællesskabet og den sociale kontekst – både i familie gruppen og vores arbejde med børn i udsatte positioner og i hverdagslivets fællesskaber.

- I tanke, sprog og skrift, skal vi fokusere på eksternalisering. Et kompetenceudviklings-forløb i nærmeste fremtid skal planlægges. (er gjort)

.....

I forbindelse med Familietilbuddet /projektet, havde vi i samarbejde med udviklingskonsulent Trine Sonne og Bodil Gantzel (Trines studiekammerat –projekt om aktionslæring) planlagt et personalemøde, som opstart på at familietilbuddet.

Personalemøde 21 november 2011

Tema: Syn på projektet & ønsker for kompetenceudvikling

Efterfølgende er referat fra personalemødet – skrevet af Trine.

Dagsorden

Velkommen.

Eva præsenterer aftenens dagsorden, beskriver de overordnede rammer og mål for Projekt Alfa samt knytter et par bemærkninger om institutionens børne- og læringssyn.

Lan og Marie præsenterer deres syn på projektet og fortæller om egne roller i den forbindelse.

Fagligt input

Trine leverer et oplæg om seneste forskningsresultater på familieområdet og præsenterer kort aktionslæring som begreb og metode.

Proces i grupper

Bodil & Trine guider personalet gennem en proces, der vil kunne bringe lys over følgende emner:

- Personalets umiddelbare syn på projektet
- Personalets bud på, hvilke kompetencer de skal udvikle for at imødekomme projekt Alfa
- Personalets bud på projektets indhold og egen deltagelse/rolle

1) *Parvis øvelse:* Diskuter: Hvilke erfaringer har I om det gode forældresamarbejde, hvad er I stolte af? Hvordan kan I udnytte Jeres erfaringer i arbejdet med familiepladserne? Eksempler blev nævnt.

2) *Øvelse: Gå sammen fire og fire* Drøft: I skal nu forestille jer, at det er den 1.november 2012, og der er en stor forsideartikel i Albertslund posten og B. Overskriften lyder: Det er lykkedes for Børnehuset Lindegården at skabe landets bedste familiepladstilbud. I har skabt et godt og velfungerende tilbud. Beskrive jeres tilbud så konkret, som du/I ser det – vis det på planchen.

Opsamling fra grupperne:

I Familieprojektet kan vi tilbyde:

- Familierådgivning, mulighed t. at forældrene kan forstå deres barn hjemme og i børnehuset, forældre-redskaber til konflikthåndtering, vejledning i forælderrollen, samarbejde mellem familien projekt Alfa og barnets daglige pædagoger, pædagogerne arbejder inkluderende og hjælper barnet i dets daglige miljø og har øje for børnefællesskaber, tværfagligt samarbejde, samtaler ml. stuepædagog/forældre/Alfa-medarbejdere.
- Projektet er så stor en succes, at kommunen bevilger det til et vedvarende projekt. Forældre i kommunen søger et stærkt Lindegården. Har en høj faglighed og er super dygtige til anerkendende kommunikation: stille de nysgerrige og undersøgende spørgsmål,

eksternaliserende samtaler, italesættelse og synliggørelse af forældrenes kompetencer og forudsætninger. Ledelsen er supergode til at guide og supervisere personalet.

- Børnehuset Lindegården er kåret af Danmarks Pædagogiske Universitet til at være årets familieinstitution. Med Lan og Marie som tovholdere har børnehuset formået med ekstra midler tildelt af kommunen, at videreudvikle det spændende projekt som familieinstitution. De flotte resultater er opnået ved at: - et ligeværdigt samarbejde med familierne/forældrene, - prioriteret til forældresamtaler, - prioriteret fordybelse og nærvær til forældresamarbejdet, - flere familiearrangementer (foredrag, weekendture mv.), - øget fokus på familiernes ressourcer. Kommunen meddeler, at på grund af den høje succes er tilbuddet åbnet op for alle familier, der har behov.
- Forældrene udtaler: her tør vi komme med store og små bekymringer. Vores hverdag er synlig for forældrene. Lindegårdens familierådgivning. At forældrene bliver mødt som samarbejdspartnere. Alfa-børnene er ikke på en stue; vi vægter venskaber og relationer mellem børnene og familierne kan bruge hinanden som netværk.

Fortsæt drøftelsen:

Nu er I tilbage v. den 21. november 2011, og I betragter jeres tilbud. Drøft, hvordan I konkret er nået frem til at blive et så godt tilbud – hvilke handlinger har I foretaget – hvilken udvikling har I hver især været igennem? Skriv handlingerne på planchen, eller på et stk. papir.

Udviklingsmål og handlingsalternativer langt ind i fremtiden (Evas formulering)

Opsamling fra grupperne. ””på den lange bane” (Trines formulering)

Vi har:

- Videreudviklet vores nuværende praksis. Forældrekafe. Bruger Marie i forældresamtaler. Udvikler kompetencer i forhold til børnesamtaler – fået undervisning. Praksisfortællingerne bruges. Vidensdeling, kollegial refleksion og engagement bruges.
- Tid til refleksion. Kurser til alle medarbejdere i: samtaleteknik, har redskaber til at arbejde med børnefællesskaber. Modtager supervision fra hinanden og fra konsulent eller PPR. Arbejder med dilemmaer.
- Personalet har deltaget i kurser og projekter i: børn i krise, udfordrede familier, beskriver børn ud fra et ressource syn, der samtidig beskriver deres/familiens udfordringer, børnesamtaler.
- Alle er blevet kompetenceudviklet/kurser i konflikthåndtering, coaching, mm. Fælles p-møder med snak om projektet. Løbende evaluering. Evaluering i pædagogisk gruppe. Vidensdeling til forældre og personale om projektet.
- Udvidet forældresamtaler. Familierådgivning giver: nærhed, tillid, tryghed, og det er forpligtende. Ekspertisen kommer til os. Tydelighed gennem f.eks. praksisfortællinger. Kompetenceudvikling i: formidling i forældresamarbejde, spørgeteknik for at komme til sagens kerne på en kompetent/professionel måde.

3) Øvelse i grupperne: Drøft: Hvad er de 3 mest konkrete handlinger, I kan tage fat på efter I dag, og som vil gøre en forskel – hvad skal gøres af hvem? Skriv på post-it, et forslag pr. seddel.

Udviklingsmål og handlingsalternativer (Evas formulering) Opsamling fra grupperne. ””på den korte bane” (Trines formulering)”

Forslag fra grupperne til konkrete handlinger, der kan igangsættes nu – opstillet i temaer:

Vidensdeling i arbejdsfællesskaberne

- Der kan planlægges kurser for hele personalegruppen
- Konsulentbistand kan startes op nu
- Marie deltage i stuemøder
- Flere stuemøder (til generel snak om ”livets gang på stuen”
- Tid til kollegial refleksion og vidensdeling

Arbejde videre med praksis og praksisfortællinger

- Praksisfortællinger om hverdagens aktiviteter og om børnefællesskabet

- En lille praksishistorie om barnet eller dagen til forældrene – OBS på de børn, vi ikke altid når at fortælle om
- Vi stiller nysgerrige spørgsmål til børnene og arbejde mere med at stille andre spørgsmål, end vi plejer. Øve sig på dette i forhold til forældrene og i forhold til kolleger

Børnefællesskabet i fokus

- Arbejde med udgangspunkt i barnets ressourcer
- Bruge inkluderende metoder
- Arbejde anerkendende og videreudvikle den anerkendende kommunikationsform

Aktionslæring

- Arbejde med aktionslæringsforløb – afprøve aktionslæringsspiralen

Det konkrete forældresamarbejde

- Marie deltage i forældresamtaler
- Forældrekafe prioriteres
- Fortsætte med ligeværdigt forældresamarbejde og med at vejlede i forældrerollen
- Arbejde med forældreperspektivet i praksisfortællinger – f.eks. med bistand fra konsulent

Trines ref. og opsamling slut

Et gennemgående ønske fra personalet fra P – dagene, P – aften og fra Familieprojektgruppen, har været at der skulle planlægges en kompetence forløb / dage (kurser), hvor vi bl.a. fordybde os i den eksternaliserende holdning (i tanke og sprog) , om den narrative tilgang, ressourcetænkning , læring, stille nysgerrige spørgsmål, den gode fortælling, forældreperspektivet mv. – med konsulentbistand.

Dette satte vi fokus på på vores P-dag (lørdag) den 10 marts 2012.

Pædagogisk dag d. 10 marts 2012

Tema: Læringstyper, narrativ tilgang, eksternalisering og fortællinger

Helle – PPR psykolog og Trine – Pædagogisk udviklingskonsulent

Program

Kl. 08.30-09.00	Morgenmad
Kl. 09.00-09.10	Velkommen v. Eva
Kl. 09.10-10.00	Formiddagens oplæg v. Helle
Lidt om: Batesons læringstyper, hvordan kan de give mening i fht. Lindegårdens medarbejdergruppe? Børn? Forældre?
Oplæg om den narrative tilgang, med den brede pensel ☺.
Refleksion med sidekvinden: "Hvilke pointer har I hæftet jer ved?"
Kl. 10.00-10.15	Pause
Kl. 10.15-12.00	Formiddagens 2. oplæg v. Helle og Marie
Eksternalisering som redskab.
Praksiseksempel v. Marie.
Øvelse: Interview af et problem.
Undtagelser til problemhistorien.
Hvordan får vi den foretrukne fortælling til at fylde i praksis? Herunder inddragelse af netværket. Løven som praksiseksempel.
Kl. 12.00-12.45	Frokost
Kl. 12.45-13.45	Case arbejde i grupper.

Kl. 13.45-14.00 Pause

Kl. 14.00-15.00 Opsamling og det fremadrettede arbejde v. Trine

Efterfølgende er "citater" fra nogle af de slides Helle benyttede.

Gregory Bateson`s læringstyper

- Læring 0: nul-læring. Ren overlevelse og stabilisering. Instruktiv (op)læring, direkte tilbagemelding, korrektion.
- Læring 1: Erfaringsbaseret prøve-fejle læring. Bevidstgørelse om positioner og strategier.
- Læring 2: Refleksion over præmisser og problemløsning/strategier: Vi overfører ny viden fra en situation til den næste.
- Læring 3: Det er den læring der forandre os selv og vores omgivelser for altid.

Udgangspunkter i den narrative tilgang

- Problemet er problemet, aldrig personen.
- Vi er medskabere af fortællinger om hinanden.
- Når vi fortæller problemhistorien er vi med til at fastholde folk i deres problemer.
- Agenthed.
- Bag hver handling er en intention, det fraværende men implicitte.
- Bag hver frustration er en bristet drøm.
- Den foretrukne fortælling, altid ud fra en levet erfaring.
- Der er altid undtagelser i problemmættede fortællinger.
- Farlige antagelser og tynde konklusioner.
- Zone for nærmeste udvikling.
- Magt og positioner.
- Ekspertrollen.

Eksternalisering

- Problemet er problemet, aldrig personen.
- Opgør mod totaliseringer/sandheder.
- Sproget
- Eksternalisering er en sproglig øvelse de personbeskrivende udsagnsord til en ting/et navneord fx *han laver altid ballade når vi har samling til når balladen er på spil, er det svært for x at sidde stille til samling* eller fx *Han kan ikke sidde stille til når uroen kommer over ham* eller
 - Er deprimeret – depressionen
 - Er håbløs – håbløsheden
 - Er frustreret – frustrationen
 - Han bider – bideriet

Eksternaliserende samtale

1. Finde en erfaringsnær og konkret definition af problemet.
2. Kortlægge effekten af problemet.
3. Evaluere effekten af problemets aktiviteter.
4. Begrunde evalueringen

Husk at:

- Det er altid barnets beskrivelser/definitioner der er gældende. Barnet er eksperten på sine egne erfaringer.
- Brug de ord barnet har valgt.
- Siger barnet: "det ved jeg ikke", så har du stillet et for svært spørgsmål. Giv i stedet refleksions muligheder som der fx kan svares ja og nej til.

- Appeller til barnets agenthed fx lade barnet vælge farver etc.

Marie fortalte om sit arbejde med en dreng i Familiegruppen og om hans tegning af en "Vildbasse" og hvordan de arbejdede eksternaliserende og narrativt med Vildbassen. Er beskrevet i afsnit V: Familiegruppen.

Andre måder at arbejde med eksternalisering

- Ikke alle børn kan reflektere på det niveau som eksemplet med vildbassen, måske de er for små og/eller mangler sprog. Her må man tænke alternative metoder – kun fantasien sætter grænser.

Undtagelser i den problemmættende historie

- Undtagelser er de små sprækker i den problemmættede historie der fortæller noget om:
 - Den foretrukne fortælling.
 - Episoder, hvor personen er agent i sit eget liv/ tager styring fra problemet, hvor personen snyder problemet/ er bevidst om sin handling.
- Når vi samler på undtagelser, "tykner" vi den foretrukne fortælling og skaber tro på handlekraft frem for at være handlelammet og være fastlåst i problemhistorien.
- Undtagelserne gøres fyldige og detaljerede.

Den foretrukne fortælling i praksis

- Undtagelserne til problemhistorien beskrives i ord eller fx tegninger og deles mellem barn, pædagog og forældre. Evt. på stuen.
- Husk at undtagelsen ikke er taget ud af det blå men ud fra barnets intention/foretrukne fortælling.

Opsamling, evaluering og nye udviklingsmål og handlingsalternativer

Den eksternaliserende holdning – tanke og sprog (samtale) var meget lærerig og samtidig meget udfordrende – det kræver bevidsthed og mange øvelser og det var godt, at vi fik øvet os på opgaver og cases. Beroligende, at vi indledningsvis fik at vide det var OK, at vi er på forskellige forståelses – læringsniveauer.

Uhyre spændende med den narrative tilgang og de problemmættende – og om at "tykne" de foretrukne fortællinger/historier. Super med narrative eksempler om løven, Vildbassen, om at tegne eksternaliserende - narrative historier.

- **Udviklingsmål og handlingsalternativer:** Vi skal arbejde på at udarbejde eksempler på hvordan vi kan arbejde eksternaliserende og narrativt i vuggestuen/med vuggestuebarnet.
- **Udviklingsmål og handlingsalternativer:** Vi vil helt sikkert arbejde videre med eksternalisering, narrativer, den foretrukne fortælling mv. i Familieprojektet, i vores hverdag og vi skal støtte hinanden og vidensdele f.eks. til personalemøde, men også i hverdagen.

2 personalemøder

Efterfølgende har vi på 2 personalemøder arbejdet videre med eksternalisering, narrativer, foretrukne (den gode) historie – både i forhold til børnene, men også forældrene.

Marie og Lan har opsummeret ressourcetænkning, eksternaliserende holdning og narrativ tilgang - givet praksiseksempler på hvordan de, i samarbejde med pædagogerne, har arbejdet med børnene og deres forældre i Familiegruppen.

Evaluering af kompetenceudviklingsforløbene

Opsummering Jf. Formålene/ målene for Familieprojektet er,

- at vi skal kompetenceudvikle (skabe organisatorisk læring) især om inklusion i børnearbejdet og forældresamarbejdet og bruge denne viden i praksis.
- At vi skal metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- At finde nye metoder til at udvide og skabe ligeværdig forældresamarbejde

Evaluering:

- **Ny viden.** De pædagogiske dage og personalemøder har udvidet vores forståelse og viden om ressourcetænkning og inklusion, - til at være mere fokuserede på kontekst og fællesskabet (ikke kun individet), samt også at arbejde med at erobre den eksternaliserende holdning , den narrative tilgang og den foretrukne fortælling – frem for den problemmættende (den skal fylde meget lidt i vores fortællinger om barnet, forældre, hinanden).
- **Denne nye viden**, gav os også nye redskaber til at udvide og udvikle det ligeværdige forældresamarbejdet – især vil vi fremhæve den eksternaliserende holdning – i tanke og sprog. - men også at bruge praksisfortællinger I forældresamarbejde/ samtaler.
- Vores 2 forældremøde gav og også nye tilgange til den ligeværdige dialog – om Forældresamarbejdets grundvilkår – udfordringer og dilemmaer og åben dialog.
- Arbejdet – både i vores pædagogiske praksis og i planlægning af kompetenceudviklingsforløb, skal vi fortsætte med at udfordre, udforske og metodeudvikle det ressourceorienterede og inkluderende værdisæt.
- Alle P-dage og p-møder har været praksisnære, fyldt med praksisfortællinger, eksempler, øvelser, refleksioner, perspektivering – suppleret og guidet af super dygtige konsulenter, med stor viden, dygtige procesledere og vidensformidlere.
- Vi har endnu engang erfaret, at det er vigtigt for vores kompetenceudviklingsprocesser, at det er den daglige praksis i Lindegården der er omdrejningspunktet – hvor vi er medforskere i egen praksis. Og vi vil fortsætte med systematisk at arbejde med refleksionsprocesser via praksisfortællinger/ narrativer.
- Kompetenceudviklingsforløbene har givet os ny viden og nye metoder i vores pædagogiske praksis og arbejde med børn i udsatte positioner

Udviklingsmål:

- At stille de gode, åbne og nysgerrige spørgsmål – både til voksne (kollegialt og til forældre) og til børn.
- At vi nu i en lang periode får mulighed for ”med al den nye viden”, at øve os, reflektere, videns- og erfaringsdele.

- At vi i efteråret koncentrerer os om ovenstående – ikke flere kompetenceudviklingsforløb. Vores p-møder skal bruges til hverdagsafklaring og P-dage til værdigrundlaget i arbejdsfællesskabet.

Hvordan vi bruger vores eksisterende og nye viden om metoder i praksis i børnearbejdet og til at skabe og udvide det ligeværdige forældresamarbejdet, fortæller vi om i vores Afsnit V: Familiegruppen.

AFSNIT IX

SAMLET FAMILIEPROJEKTEVALUERING FOR PERIODEN

1.10.11 – 1.6.12

Vi skriver ikke noget nyt i denne evaluering – vi samler bare de evalueringer der er fra Familieprojekt, med fokus på Familiegruppen, Forældresamarbejde og kompetenceudviklingsforløbene.

Afslutningsvis kommer vi ind på de punkter i Kommissoriet, som vi slet ikke har nået at berøre endnu – nok tænkt, men så heller ikke mere.

Naturligvis ser vi gerne, at vores samlede projekt- og procesbeskrivelse bliver læste ”fra ende til anden” ☺, men vores samlede Familieprojektevaluering, er vores bidrag til den løbende i statusbeskrivelser der skal udarbejdes.

Evaluering af Familieprojekt, med fokus på Familiegruppen

Beslutninger om personaleressourcer til Familieprojektet og Familiegruppen

- Vi kan ikke anbefale at man fremover midt i en sammenlægningsproces af to institutioner også sætter et ambitiøst familieudviklingsprojekt i gang. Det er dårlig timing og tæt på en umulig opgave. En sammenlægning kræver ledelsens fokus for at få de to institutions kulturer for at mødes og føre børn, forældre og personale sikker ind i en ny hverdag. Et udviklingsprojekt kræver også fokus og overskud i ledelses- og personalegruppen for at kunne opfylde de formål og mål i familieprojektet og som danner ramme for hvilken retning metode, praksis projektet skal udvikles ud fra. Ydermere traf Institutionsafdelingen en beslutning om at trække de bevilligede støttetimer tilbage og erstatte dem med de personaleressourcer, som var øremærket til udviklingsprojektet
- Familiepædagog Lans efteruddannelse er godt tænkt i forhold til Familieprojektet, men indebærer at Lan for at følge sin uddannelse er meget fraværende fra sin opgave som stuepædagog, og medansvarlig i et helt nyt udviklingsprojekt. Det sætter både Lindegården og Lan under pres. Efterfølgende har vi funderet over, om det er en god ide at bevilge så omfattende efteruddannelse til et udviklingsprojekt. Uden helt at have frikøb Lan ud af sin opgave som stuepædagog. I forhold til familieprojektet og samarbejdet mellem Marie og Lan er det en ekstra ressource at Lan efteruddanner sig og et godt afsæt for faglig sparring og af teori og metodeudvikling

- Derfor må vi konkludere at Familiepædagogerne i Familiegruppen ikke skal være stuepædagoger eller støttepædagoger.

Nyt meget vigtigt udviklingsmål

- Den politiske beslutning var et 2 årigt udviklingsprojekt, med opstart d.1.8.2011. Men da den dato kom var Lyngen og Blokland endnu ikke sammenlagt og vi havde ikke ansat en familiepædagog. Sammenlægning fandt fysisk først sted d.19.9.11 og vi ansatte familiepædagogen pr. 1.10.11. Allerede i september mistede institutionen og støttebørnene deres støttetimer. Så da projektet blev sat i gang 1.10.11 lå der yderligere en opgave om at gå ind og fungere som støttepædagog for 4 børn samtidig med at vi skulle finde de fire familier og introducere familiepædagogen til huset og projektet. 1.5.12 havde vi endnu ikke fået godkendt to af de fire børn fra Det centrale visitationsudvalg. Ansøgninger som var sendt ind i januar og februar. Det samarbejde må afklares, så der fremadrettet kan være en hurtigere sagsbehandling og så efterlyser vi dialog.
- Familieprojektet er udfordrende, spændende og med så mange muligheder bl.a. ift. tidlig og forebyggende inkluderende indsats – rettet mod børns trivsel og læring, at der er god grund til at søge om 1 års forlængelse, så vi får den nødvendige tid til at metodeudvikle og formulere projektet, også med henblik på at vores erfaringer, metodeudvikling, læring mv. kan tjene som beslutningsgrundlag for eventuel udbredelse af familiepladsordningen til øvrige dagtilbud.
- Konklusionen er derfor, at vi søger vi om 1 års forlængelse af vores Familieprojekt og Familiegruppe.

Det overordnede koncept for Familieprojektet, med fokus på Familiegruppen

Familieprojektet er en særlig inkluderende indsats for:

- lille gruppe på 4 børn og deres forældre, altså familiegruppen,
- familieprojektet er også en generel indsats, som henvender sig til alle børn og forældre i Lindegården. (se endvidere Afsnit VI: Forældresamarbejde)

For personalet betyder det:

- at familieprojektet er et kompetenceudviklingsprojekt for Familiepædagogerne (Lan og Marie) i familiegruppen,
- projektet har også har det formål, at kompetenceudvikle alle i personalegruppen (se endvidere Afsnit VIII: Fælles kompetenceudvikling i personalegruppen)

Overordnede formål med Familieprojektet og Familiegruppen, som denne evaluering berører:

- Tidlig og forebyggende indsats rettet mod børns trivsel og læring
- Metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- Styrke forældrenes egne forudsætninger og kompetencer er en vigtig forudsætning for børnenes læring og trivsel. Forældreinddragelse.
- kvalitetssikring af tilbuddet skal være tilrettelagt, så det tilgodeser forventning om innovation, fremdrift, helhedssyn, hurtig sagsgang, vedligeholdelse af personalets kompetencer for at understøtte arbejdet med familierne

I hverdagen betyder det, at Familieprojektet er fælles ansvar og det er et projekt, som involverer alle i Lindegården - børn, forældre og personale. Vi har under afsnit VI og afsnit VIII, beskrevet og evalueret de fælles kompetenceudviklingsforløb i personalegruppen og forældresamarbejdet, som henvender sig til alle forældre. Både forløbene, aktiviteterne og evalueringerne i afsnittene, er nøje forbundet med denne evaluering af Familieprojektet - hvor vi fokuserer på Familiegruppen.

Samtidig er det vigtigt at understrege, som det fremgår af vores beskrivelser, at familiepædagogerne i Familiegruppen ikke udelukkende arbejder med de 4 børn og deres forældre

– deres arbejde er i samarbejde med pædagogerne. Det er det vi har skitseret med trianguleringsmodellen.

Familiepædagogerne er (det er deres opgave) i mange henseende "et skridt foran" mht. at metodeudvikle det pædagogiske indhold og praksis, men fungerer samtidig som vidensformidlere, støtter og rollemodeller for kollegaer – både i børnearbejdet og forældrearbejdet.

Vi har ikke en samlet evaluering fra hele personalegruppen – "kun" de tilbagemeldinger vi (Lan, Marie og Eva) har fået og det vi selv oplever.

Familiepædagog og uddannet Børne- og familierådgiver.

Vores erfaring og læring er:

- Konceptet for Familieprojektet er bl.a., at det skal være "til gavn for alle i fællesskabet" og vores læring er, og som vi ser det, er det én af de særlige kendetegn for vores projekt, at vi har ansat en Familiepædagog (Marie), som ikke er tilknyttet én bestemt stue, men ansat i og til "gavn" for hele huset – for både børn, forældre og personale. Den anden familiepædagog (Lan) er også stuepædagog, men hendes læring fra efteruddannelsen, giver rigtig mange metodeovervejelser og viden til projektet – og naturligvis arbejder hun også i Familiegruppen – med børn og forældre, ud fra en stuepædagog betingelser.
- Vi oplever at Familiepædagogernes kompetencer, viden, refleksioner og kunnen "breder sig længere og længere ud i hele huset" (vi er et stort hus) – ikke kun de involverede stuer (der hvor de 4 børn er), men til f.eks. forældresamtaler, observation af børn, videns formidling, rollemodeller og praksisguidning til at arbejde ressourceorienteret, inkluderende, eksternaliserende, narrativt., arbejde med børnefællesskabet og kontekst.

Uddannet familierådgiver:

- Uddannelse gør det ikke alene, menneskesynet (børne- og læringsynet) er af afgørende betydning i enhver relation og det er afgørende, at der er samklang mellem familiepædagogens/rådgiverens menneskesyn (værdier) og Børnehusets menneskesyn (børne- og læringsyn) og værdier. Ellers er det ikke muligt at udvikle Familieprojektet i arbejdsfællesskabet/hele personalegruppen.
- Det særlige kendetegn for vores projekt er, at vi har ansat Marie som familiepædagog, hun har stor erfaring og er uddannet Børne- og familierådgiver (og Lan er under uddannelse til Familieterapeut). Vores erfaring og læring er, at det har meget stor betydning for arbejdet med børn og familier, at denne kompetence er i vores hus. Vi erfarer, at flere og flere forældre benytter sig af den familierådgivning, som vi har tilbudt alle forældre og vi mener det er en vigtig metode i bestræbelserne på en tidlig og forebyggende indsats, men også styrke forældrenes egne forudsætninger og kompetencer.
- For forældrene i Familiegruppen, men også andre forældre. Vi har ikke spurgt om betydningen at rådgiveruddannelsen i forældregruppen, men vores erfaring og læring er, at det har stor betydning – uddannelsen giver flere redskaber og nuancer, som kun kan gavne forældresamarbejdet. Og tryghed for forældrene, at der er en erfaren og uddannet rådgiver (rådgivere) de taler med.
- For personalet giver det erfaring og viden, men også tryghed – når forældresamtalerne er svære og der er en erfaren og uddannet familierådgiver med til samtalerne.

Refleksioner og nye udviklingsmål:

- I skrivende stund reflekterer og udforsker vi: Ved at ansætte en erfaren og uddannet familierådgiver og det er kendt af alle forældre, signalerer vi at det er naturligt at søge rådgivning og vejledning og på den måde, er vi med til en tidlig og forebyggende indsats. Vi har som udviklingsmål, at vi vil udforske og udfolde mulighederne i at have ansat en uddannet Børne- og familierådgiver i dagtilbud.

- Samt, oplever nogle forældrene, at det kan være lettere at søge råd og vejledning hos familiepædagogen /Familierådgiveren som kender deres barn, kender huset, men ikke er stuepædagog eller leder?
- Vi skal arbejde videre med at afklare familiepædagogens rolle, for vi er endnu ikke helt afklaret. Familiepædagogen er ansat i Lindegården, indgår i relationer til alle børn, forældre og personale/kolleger – kender Børnehuset på lige vilkår som det øvrige personale. Det oplever vi som en meget meget stor fordel i vores Familieprojekt, men fordelene skal udforskes mere, så vi får flere indfaldsvinkler at beskrive fordelene ud fra.
- Samtidig er vi ikke afklaret, men reflekterer ivrigt – Familiepædagogens rolle i almindeligt dagtilbud. I vores refleksioner og søgen efter afklaring, så er terapeuten rolle, rådgiverens rolle, supervisors rolle, pædagogens rolle bl.a. med i vores refleksioner.
- Vi arbejder på udviklingsmålet, men vi skal arbejde videre med forældregruppen i vuggestuegrupperne, med at udbrede Familiegruppen og Familierådgivningen. I forhold til personalet: Den eksternaliserende holdning og den narrative metode/ tilgang i vuggestuen – hvordan og hvordan vi vil praktisere det.
- Evalueringer fra de forældre som er i Familiegruppen.
- Evaluering fra hele personalegruppen.

Forældresamarbejdet – forældreinddragelse og vores metodiske tilgang til samarbejdet

- I den eksternaliserende holdning og narrative tilgang er fokus på at problemet er problemet og at det ikke er barnet/ familien som udgangspunkt som er problembærer. Vi oplever, at vi med familiegruppen i mødet med forældrene, får lejlighed til at sætte en stor streg under forældresamarbejde omkring barnet, med netop denne tilgang. Vi er inspireret af den narrative tilgang ud fra Mikael White
- Et andet vigtigt udgangspunkt er, at have fokus på at arbejde på at styrke den åbne og trygge samtale, hvor vi lægger vægt på at det forældrene fortæller og oplever med deres barn, er lige så gyldigt som det vi ser og oplever. Vi oplever ud fra den kontekst vi befinder os i og sammen kan vi i dialog udveksle erfaringer og forsøge at lægge en strategi for barnets trivsel og læring. Vi har i de første fire til fem møder med familien haft fokus på ressourcebillede og hvor det lykkes for barnet at klare sig godt i forhold til aktiviteter og relationer til kammerater, og mindre fokus i samtalerne med forældrene på de udfordringer barnet er i i børnehaven. barnet uden vi dog har ladet barnet i stikken.
- I den Narrative tilgang, tilstræber og øver vi os i at være med til at skabe den "alternative historie" om barnet, hvilket betyder at vi i projektet sammen med familien skal lede efter den historie om barnet og familien, som også eksisterer. Eks. " Dit barn er omsorgsfuld over for små, er god til at tegne, er en fantastisk klatre eller god til at være med til at bage" . På samme måde forsøger vi at få forældrene selv til at supplere med den alternative historie i forælderrollen – fortællinger om forælderressourcer i forhold til sit barn og tydeliggøre dem. Det kaldes i den narrative tilgang at " fortykke den alternative historie". Altså den historie som ikke er problemfyldt.
- Vores intensjoner er at mindske "skyld og skam" og fjerne eventuelle forsvars barrikader, som kan opstå hos forældre, når deres børn ikke trives. Vi vil styrke dem i forælderrollen og det er også et forsøg på tydeliggøre for forældrene, hvilken stor betydning de har for deres barn, barnets trivsel og læring - de kan være med til at ændre på de betingelser barnet lever under.
- I den narrative og systemiske tilgang er det også vigtigt at vi kikker efter mønstre, hvornår er problemet tilstede og i hvilke situationer opstår det. Og så er det meget vigtig at se efter undtagelser - hvornår er problemet ikke tilstede, for det er de situationer vi skal dyrke og lære af. Det har vi også arbejdet med i forhold til forældrene – at få forældrene til at kikke efter mønstre derhjemme.

- Vi har brugt praksisfortællinger til at underbygge udtalelser, underretninger og støtteansøgninger. Praksisfortællinger åbner mulighed for at vi samtidig få sagt de lidt svære ting som vi kan beskrive via praksisfortællinger, de er beskrivende og vi tolker ikke. Efterfølgende kan vi reflektere sammen med forældrene, ift. praksisfortællingen, det har en positiv virkning på samtalen.

Vi har ikke en samlet evaluering fra forældrene i Familiegruppen, men kun én enkelt ud fra spørgsmål vi selv havde fundet frem til var relevante. Desuden har vi fået meget respons fra forældrene – også dem, som ikke direkte var med i Familiegruppen, men som vi har taget os særligt af. Vi har også vores egne evalueringer (Lan, Marie og Eva) og det feedback vi løbende har fået fra personalet:

- Når vi har præsenteret forældrene for vores gode fortællinger og praksisfortællingerne har vi alle gange fået en positiv respons tilbage, ofte har forældrene sagt noget i retning af ” det er første gang jeg for alvor genkender mit barn eller det er den bedste udtalelse jeg har læst. Spændende at være med til at reflektere og så har der været et smil på læben.
- Når vi via praksisfortællinger har beskrevet de udtalelser barnet kommer med eller de vanskeligheder barnet er i i Børnehaven/Vuggestuen, er det blevet tydeligere for forældrene hvilke udfordringer barnet har i.
- Vi har erfaret og lært, hvor vigtig vores trianguleringsmodel er – her tænker vi også på, at den pædagog som på stuen, som er kontaktpædagog for barn og forældre, er med i hele arbejdet med barnet og forældre – det giver tryk for forældre f.eks. til samtaler og hjemmebesøg. Familiepædagogerne er ikke altid på stuen og det er pædagogerne/personalet, som skal følge den handleplan som laves i fællesskab.
- Den eksternaliserende holdning og narrative, ressourceorienterede og inkluderende tilgang vi har til forældresamarbejdet, samtidig med at vi med familiepædagogens ressourcer har mulighed for at opsøge, følge op, ”gå lidt tættere på” mv. har medført, at vi nogen gange får en viden, som giver os en langt større forståelse for barnet og forældrene har følt sig hjulpet og vejledt.
- Evalueringen fra den ene mor vi nåede at spørge: Opbakning og vejledning. Og hun oplever færre vredesudbrud, selv om han stadig godt kan blive vred. Han var stolt af hjemmebesøg og efter individuelt arbejde med ham hvor han spiste på kontoret med Marie.(Jf. praksisfortælling om trolden. Ærgerligt at det kom så sent i gang. Længere forløb og det er godt for barnet, at der bliver arbejdet individuelt med det også.
Pædagogen sagde: Hvor er det dejligt vi kan sende både barn og mor så glade fra Børnehaven og til SFO
Mor har sagt, at drengen stortrives i SFO:
Han var for øvrigt barnet, som aldrig nåede at blive visiteret til familiegruppen. Hvor er vi glade for, at vi valgte at arbejde med familien alligevel.
- En anden mor er stadig i Lindegården med hendes mindste barn – den store gik i SFO 1.5. Moderen har givet udtryk for, at hun virkelig føler sig støttet i forælderrollen, er begyndt at reflektere over, hvordan hun har det sammen med sine børn og hvad hun kan gøre ved det og vil meget gerne, at vi fortsætter samarbejdet (om den mindste). Det er meget lettere at snakke om de vanskeligheder hendes barn /børn er i, når vi sammen med barnet havde fundet en narrativ (Vildbasse) der forstyrrede ham og vi havde den eksternaliserende holdning til både hende og hendes børn.
- De to sidste forældre i familiegruppen har vi lidt vanskeligt ved at evaluere. Samarbejdet er forbundet med store udfordringer, hvor vores refleksion lige nu er ” hvor meget er forældrene interesseret i at samarbejde med os om deres barn”? Den ene af de to forældre fik vi yderligere udfordringer med – der gik næsten fem mdr. før hun blev visiteret til Familiegruppen – vi blev ved med fra Det Centrale Visitationsudvalg, at få nye

tiltag der skulle iværksættes og moderen har i forvejen stor mistillid til "systemet", så hun var og er meget opmærksom på om "der var skjulte dagsordner".

Dilemmaer, refleksioner og nye udviklingsmål

- Skal frivillighed også have stor betydning fremover, hvis institutionen skønner at der er et bydende behov for barnet i at familien indgår i det udvidet samarbejde i familiegruppen? I så fald på hvilken måde skal familien motiveres?
- Undervejs stødte vi også ind i et dilemmaet: "hvilken betydning kan det have, hvis vi har for meget fokus på barnets resurser og for lidt på barnets udfordringer og de problemer som opstår i det felt? Vi skal retter blikket på "at man ikke skal se sig blind på det positive, fordi det negative fortæller noget vigtig" .
Vi har været inde i nogle overvejelser om i hvilket forhold vi skulle have de resurse stærke (orienterede) fortællinger frem , i forhold til de situationer hvor det tydelig viser de udfordringer barnet også færdes i. Vi har valgt at bruge forholdet 3- 1. (3 ressource stærke fortællinger – 1 udfordrings fortælling).
- En meget anvendt udviklings- og læringsmetode og som er forankret i personalegruppen i Lindegården, er at vi bruger praksisfortællinger/Narrativer, og refleksionsprocesser, som beskrevet i – Tolknings og analyseguide), men vi bruger også praksisfortællingerne og refleksionerne som evaluering og dokumentation – hvordan kan vi i offentligheden i form af Projektbeskrivelser (Praksis- og læringsdokumentet) undgå at overtræde vores tavshedspligt og krav om anonymitet?
- Vi vil arbejde videre med som inspiration og ramme om forældresamtalerne, at udarbejde en interviewguide.

Det overordnede koncept for Familieprojektet & Familiegruppen i forhold til børnene

- Vores erfaringer og læring er, at vi med den (systemiske) eksternaliserende tanke og sprog og den narrative tilgang, har " fundet" en sjov, fantasifuld, anderledes, spændende, udbytterig metode - vi har oplevet at børnenes "vildbasser", trolde, "positivæsker" mv., har været at tage udgangspunkt i barnets eget perspektiv og barnets ressourcer, for barnet og børnene har mange ressourcer til – med vores guidning og hjælp, at finde redskaber (f.eks. narrativer) til selv, sammen med vennerne og voksne, at tale om og til at arbejde med de vanskeligheder de er i.
- I langt de fleste tilfælde, ved børnene godt, at det er forkert at slå, skubbe, rive, tage de andre børns legetøj, mobbe, drille etc. – i den narrative og eksternaliserende metode, tager vi ofte udgangspunkt i, at det ved barnet godt, hvor vi måske i vores tidligere metoder (meget forenklet og unuanceret) prøvede at lære barnet "hvor forkert det er f.eks at slå".
- Vi har fundet en metode, hvor det er muligt for barnet på en interessant, kreativ sjov måde at snakke om problemet (problemet er f.eks. en trolde, løve, vildbasse, drillepind, etc.– ikke barnet), hvad det / den gør ved barnet og hvad kan barnet selv gøre, - med grundig guidning og hjælp fra os, så det får helt eller delvist "magten" og styringen over det problem, som forstyrrer deres trivsel og udvikling.
- Metoden er én blandt mange, til barnet har større adgang til og rummes i børnefællesskabet. Det fremmer forståelsen for barnet fra de andre børn "det er lettere at forstå, at det er en Vildbasse der forstyrrer Mike og det er Vildbassen der får Mike til at gøre "dumme ting".
Endvidere:
- Vi har erfaret og vores læring er, at med eksternaliserende og narrative metode, så har vores arbejde medført gode og alternative voksenfortællinger (ikke problemmættende) om barnet, men også ændret barnets fortælling om sig selv og de andre børns fortællinger om barnet. Måske ligefrem skabt status – i hvert fald stor interesse i børnefællesskabet .

- Vi kendte lidt til den narrative metoden i Lindegården – vi kaldte det ”fælles tredje”, men med Familieprojektet / Familiegruppen har vi haft og har mulighed for og vi har udviklet metoden (eksternaliserende holdning – i tanke og sprog og narrative metode).
- Vi har endnu engang fået bekræftet, erfaret og lært, at i den narrative og systemiske tilgang, er det vigtigt, at vi kigger efter mønstre, hvor og hvornår er problemet tilstede og i hvilke situationer(kontekst) opstår det. Og så er det meget vigtig at se efter undtagelser - hvornår og hvor er problemet ikke tilstede, for det er de situationer(kontekst) vi skal dyrke og lære af. Det har givet os nye handlemuligheder i forhold til barnet (individ) og til at arbejde med børnefællesskaber (adgang til fællesskab) og kontekst. (En metode vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Vi har endnu engang fået bekræftet, at arbejdet med børnegruppen/ børnefællesskaber – udover at det giver hele børnegruppen nye erfaringer og læring om at begå sig i sociale fællesskaber, og læring i forhold til aktiviteterne – det er jo godt for alle, så flytter vi fokus væk fra barnet(individ) og de eventuelle vanskeligheder barnet er i.
- Når vi vælger at arbejder med gruppen (børnefællesskabet) og mindre med barnet, er det også for dels for at ” frede” barnet, dels for at arbejde med de u hensigtsmæssige mønstre og dermed den indflydelse gruppen har på barnets udfordringer. Vi har fokus på, at børns handlinger, reaktioner og forståelser kan være forskellige i forskellige sammenhæng (kontekst) (Metoder vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Vi har også fået bekræftet hvor vigtigt det er, at vi også er opmærksomme på, at ”bygge” gode historier op omkring barnet, samt være opmærksom på, hvad der giver adgang til fællesskab og giver den barnet vanskeligheder, skal vi enten ændre på sammensætningen af børnegruppen / eller deltage i fællesskabet. Vi skal være rammesættende for de sociale spilleregler i fællesskabet og guide børnene i f.eks. konflikthåndterin og forhandling i legen (Metoder vi kendte til og arbejdede med i Lindegården, men vi havde op til flere gange i vores refleksionsprocesser skrevet som udviklingsmål, at det ville vi gerne blive bedre til)
- Når vi vælger også at arbejde alene med barnet er det dels for at udfordre den eksternaliserende tilgang og udforske barnets eget perspektiv på problemet. Men også for at give barnet tryghed og styrke dets selvværd

Udviklingsmål

- Det er vores udviklingsmål, at alle ovenstående punkter skal vi arbejde videre med – vi skal øve, reflektere, udforske og udfolde vores kreativitet og forankre i pædagogisk praksis. Der kan være et stykke vej mellem at forstå den teoretiske del, til at den implementeret i den daglige pædagogiske praksis. Pædagogisk viden er, når vi kan kæde teorien sammen med praksis og kan udøve den. Der er flere års pædagogisk arbejde i praksis, øvelser, forskning i vores egen praksis, faglige refleksioner, før vi kan kalde det en pædagogisk tilgang og metode, som alle anvender.
- At bruge formuleringen ”øve sig” er inspireret af Ben Furman og hans bog ” Børn kan” . Det er en tankegang vi gerne vil arbejde mere med, idet vi får fokus på en fremadrettet handling fremfor at korrigerer og fastholde ”problemet er problemet”.
- **MEGET VIGTIGT.** Vi vil blive bedre til inddrager en ny læresætning som handlingsalternativ, som er en mere løsningsfokuserede tilgang ” *Hvis det du gør ikke fungerer, så gør noget andet i stedet*”

Visitation - herunder søskendebørn.

Set fra vores perspektiv og sådan som vi tolker Visitationsgrundlaget til en Familieplads i vores Familiegruppe, har vi fået et par afslag, som der ikke kunne hentes belæg for visitationsgrundlaget.

Her tænker vi bl.a. på PPR undersøgelser, som vi fik at vide skulle understøtte vores ansøgninger (§ 50 efter serviceloven).

Samtidig er det vores oplevelse, at der måske er truffet en forkert beslutning om, at det er Det Centrale Visitationsudvalg der visiterede familier til Familiegruppen. I hvert fald har vi i de første 7-8 mdr. erfaret, at de visioner og mål der er for projektet bl.a. visitationsgrundlaget, hurtig sagsgang og tidlig indsats, kun delvist er nået frem til målet. Der har i 2 familiers tilfælde været al for lang en sagsgang – fra januar/februar til maj/juni er al for lang en sagsgang. Det ene barn nåede aldrig at blive bevilget, før han skulle i SFO.

Det har undervejs vist sig, at der skal 3 forskellige skemaer til at søge om en Familieplads: PPR indstilling, PPR mål og handleplaner og Visitationsskemaet.

Det har været meget bureaukratisk og uoverskueligt for forældre og os, at vi til vores møder og samtaler med forældrene, skulle gennemgå side vis af punkter på 3 forskellige ansøgninger (PPR indstilling, visitationsskema til familiegruppen og Mål og handleplaner.) Mange punkter skulle vi svare på det samme, bare i 2 -3 forskellige ansøgningskemaer.

Vi kunne ønske os , at det var mere overskueligt og hvor forældreinddragelse og fælles handlinger og ansvar for barnets trivsel fremgår tydeligt i ansøgningskemaet.

Arbejdet med Visitationsskemaerne er én af ganske mange forældreinddragelsesformer, men meget afgørende for det videre forløb i familiegruppen. Det er vores **fælles kontrakt** og handleplan – derfor er det vigtigt, at vi har et skema, som tydeligt viser at forældrenes oplevelser, beskrivelser og visioner har ligeværdig betydning.

Vil vi gerne arbejde sammen med forældrene omkring PPR skemaet, Mål og Udviklingsplaner i vores interne kontrakt med forældrene.

Endvidere savner vi børneinddragelse og børneperspektiv i det nuværende visitationsskema, - børneperspektiv og inddragelse, er et vigtigt omdrejningspunkt (tema) i både Udviklingsstrategien for dagtilbud og i konceptet for Familieprojektet. Børnenes oplevelser og perspektiver er lige så vigtig som voksnes.

Vi kom også til at opleve, at i vores besvarelser på spørgsmålene i de nuværende skemaerne på nogle pkt. kom til fokuserer på fejl- og mangeltænkning, hvor ressourcetænkning kom til at være i baggrunden/ mindre betydningsfuld.

Ved flere refleksioner ”legede vi med tanken” om et visitationsskema og selv udarbejde et sådan ud fra vores erfaringen, koncept for Familieprojektet og ud fra den teoretiske tilgang vi har valgt. Det har vi nu udarbejdet. Se Bilag III.

Forslag, afklaring og handlingsalternativer

- Enten så skal visiteringen til Familiegruppe foregå i et andet udvalg, eller også må Det Centrale Udvalg sættes grundig ind i, eller selv opsøge, hvad det er for et Familieprojekt/ Familiegruppe og visitationsgrundlaget er?
- Det har været frustrerende og ressourcekrævende og vi håber på en mere frugtbar og fremadrettet samarbejde og et visitationsgrundlag, som vi alle er enige om.
- Vi har udarbejdet et forslag til visitationsskema, som vi ser frem til at få respons på. Se Bilag III
- Søskendebørn. De 4 familiepladser i familiegruppen indgår i Lindegårdens grundnormering på 150 enheder. I 2 af de 4 familier vi har haft i familiegruppen, har der været mindre søskende i Lindegården – dvs. i alt 6 børn (enheder) fra grundnormeringen.
Første afklaring: Vuggestuebørn (under 2,10 år) er 2 enheder - tæller et vuggestuebarn så for 2 familiepladser? Det mener vi selv nej til.
En anden afklaring, når der er f.eks er. 2 søskendebørn i familien i Familiegruppen, tæller de så for 2 Familiepladser? Det mener vi selv ja til, for meget af daglige arbejde er med børnene og vi arbejder ikke med søskendebørn sammen – de er på forskellige stuer, har forskellig alder og det er vores erfaringer, at de ikke altid er i de samme vanskeligheder og udfordringer.

Lovgrundlaget, Den Sammenhængende Børnepolitik, Udviklingsstrategien og Kommissoriet for Familieprojektet.

Udover hele konceptet (mål og formål) for Familieprojektet, beskrevet i Kommissorium og målgruppen for Familieprojektet og Familiegruppen, som vi mener vi er godt i gang med at metodeudvikle på alle områder), så har vi også Dagtilbudsloven, Serviceloven, Den sammenhængende Børnepolitik og Udviklingsstrategien for Dagtilbud som grundlag og styringsredskab.

Dagtilbudslovens bestemmelser om at støtten skal gives som en støtte, der *går ud over den daglige understøttelse* af børn og til gavn for den samlede gruppe i tilbuddet

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever vi dette i vores familieprojekt.

Serviceoven :Rådgivning og vidensudvikling. Vi skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever vi dette i vores familieprojekt. Måske – da projektet blev formuleret, var der en forventning om, at Familiehuset skulle mere ind over denne del af vores Familieprojekt, men i og med vi var så heldige at få Marie - erfaren pædagog med efteruddannelse som Børne- og Familierådgiver ansat, og Lan, som er pædagog i Lindegården og er under uddannelse til Familieterapeut, har det vist sig, at vi indtil videre selv har kunne yde Servicelovens bestemmelser. Vi har Lan i praktik i - og vi får supervision af to terapeuter i Familiehuset i forhold til forældresamtaler.

Den sammenhængende Børnepolitik: Risikobørn og det er den kategori i den sammenhængende Børnepolitik, som i videst mulig udstrækning dækker de børn og familier, som familiegruppe tilbuddet i Lindegården retter sig imod.

- Kategorien Risikobørn dækker de børn vi har arbejdet med og som vi for nuværende arbejder med, men også de børn vi har med i vores fremtidsplaner til Familiegruppen.

Udviklingsstrategien for dagtilbud i Albertslund 2010-2014 Udviklingsstrategien / konceptet i strategien er Lindegårdens styringsredskab.

Fokus i dette Familieprojekt retter sig især mod temaerne: Børneperspektiv og børneinddragelse, Inklusion og Forældresamarbejde – dialog og partnerskab.

- Som det fremgår af vores mange beskrivelser, så efterlever (leverer) vi dette i vores familieprojekt.

Forældresamarbejde

Evaluerings af forældre kaffen:

Forældre kaffen er rimelig besøgt men vi arbejder også på at udvikle og udvide besøgstallet. Der er i gennemsnit ca.20 forældre og bedsteforældre som benytter sig af forældre kaffen og derud af har Marie 3-4 samtaler som indeholder vejledning/ rådgivning.

Der er både mulighed for den uformelle samtale, men vi har også fokus på behovet for at tale uforstyrret. Derfor har vi aftalt, at enten kan vi sætte os ved et andet bord eller benytte Evas kontor. Det øvrige personale ser det som en mulighed at kunne henvise til rådgivningen, hver anden onsdag

Forældrekaften er meget populær blandt børnene som ofte er involveret i forberedelserne sammen med Marie. Så udover at forældrekaften styrker forældrenes kendskab til institutionen og personalet styrker det også tilhørsforholdet mellem børn og forældre til institutionen.

Forældrespisnings arrangementet var det kun at betegne som en ekstra succes for forældrekaften og en super initiativ fra forældregruppen

Evaluering ift. Familieprojektets – Familiegruppens mål / formål med forældresamarbejde

Jf. mål/formål for Familieprojektet om at "metodeudvikle og iværksætte processer som tilgodeser en tidlig, forebyggende og inkluderende indsats.

- Vi oplever, at Maries vejledning og rådgivning til forældrekaften, er et tiltag og en metode til tidlig og forebyggende indsats. Ved hver forældrekafe, har Marie 3-4 samtaler, som indeholder vejledning/ rådgivning. Samtalerne spænder vidt og har haft karakter af problemer i forbindelse med at sove rutiner, kræsenhed, skilsmisse, udfordringer med ny partner, udfordringer mellem søskende, almene udfordringer i forældre og opdrager rollen og symptomer på/ forebyggelse af fødselsdepression.
- Maries uddannelse som Familierådgiver, ansat i alm. dagtilbud, er et tiltag vi oplever tilgodeser en tidlig og forebyggende indsats.
- Desuden bakkes der meget op omkring Lans uddannelse til familierapeut. Lan og hendes kollegaer og bruger mange kræfter og ressourcer for Lans efteruddannelse til Familieprojektet.

Jf. mål/formål for Familieprojektet, om at metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med en målrettet, systematisk og metodisk indsats og et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer.

- Vi oplever, at forældrekaften er én blandt mange forældre – medinddragelsesformer . Som eks. Som tidligere nævnt var forældrebespisningen d. 6 juni planlagt af en forældregruppe.
- Desuden oplever vi, at der opstår indbyrdes større kendskab til hinanden som forældre, der dannes forældregrupper og aftaler om at børnene kan lege hos hinanden.
- Familieprojektet drøftes jævnligt til forældrekaften og på den måde er vi med til at give større kendskab og viden om projektet.
- Biblioteket anvendes – forældre låner bøger.

Nye udviklingsmål og handlingsalternativer - forældrekaften

Vi har en udfordring i at nå forældrene i vuggestuen, på nuværende tidspunkter er der kun en til to familier (som ikke har større søskende i Bh) som har været til forældrekafe, kun for at få rådgivning. Vi har en fast aftale med en pædagog fra vuggestuen som opfordrer forældrene til at deltage. Vi er også begyndt at hænge yderligere sedler op som reklamerer for forældrekafe og rådgivning på døren ind til stuerne.

- Udviklingsmål og handlingsalternativer: Vi arbejder på nogle ideer med at fastlægge forældrekafe på en af de tre vuggestuegrupper, eller et lille fællesrum i vuggestue. Måske en gang om måneden / eller hver 14 dag og at Marie besøger vuggestuen nogle eftermiddage, så hun bliver synlig og kendt. Vi ser, at vi kan arbejde forebyggende med vuggestueforælderen, personalet giver udtryk for at der er et behov.

I forhold til forældrekaften i øvrigt har vi hele tiden fokus på hvordan vi kan udvikle og holde gang i forældrekaften. Der er fast et tegne bord og til jul og påske kan der klippes pynt sammen med sit barn. Biblioteket skal fortsat være til stede og børn og forældre kan låne biblioteks-bøger med hjem. Biblioteket har også planer og dialogisk oplæsning.

- Udviklingsmål og handlingsalternativer: vi vil udvikle og arbejde med temaer /aktiviteter og en gang i mellem udbygge forældrekaften med f.eks. forældrespisning, bål og snobrød eller lign.

Evaluering af forældremøderne ift. mål/formål for Familieprojektet:

Jf. formål/mål for Familieprojektet - opsummering :

- at udvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde og et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- metodeudvikle det udvidede og ligeværdige forældresamarbejde med henblik på en målrettet, systematisk og metodisk indsats
- skabe organisatorisk læring om især inklusion og forældresamarbejde ved at tilegne sig og bruge ny (kollektiv) viden i den pædagogiske praksis
- et fælles pædagogisk afsæt for at arbejde med forældreinddragelsesformer
- at brugerne og personalets løbende evalueringer opsamles som læringsbeskrivelser. Der udarbejdes løbende i statusbeskrivelser, som samler op på og beskriver procesresultaterne

Evaluering:

- Vi har erfaret - ud fra forældreevalueringen, den daglige forældrerens respons og egne refleksioner, at vores valgte metode og forældreinddragelsesform på forældremøderne er god ift. til ligeværdig medinddragelse – både det første og andet forældremøde. En metode som er målrettet og systematisk, som vi helt sikkert vil bruge til det videre arbejde om forældreinddragelse, når vi på kommende forældremøder skal arbejde med værdigrundlag i forældresamarbejde.
- Vi oplever, at vi sammen med forældrene (de som deltog i møderne) har større fælles forståelse for bl.a. forældresamarbejdets grundvilkår – udfordringer og dilemmaer, vigtigheden af ligeværdig dialog, rummelighed og anerkendelse for hinandens forskellige positioner og prioriteringer, om praksisfortællinger som metode og hverdagslæring. Dette var et af vores egne mål med andet forældremøde med Lone.
- Vi oplevede også, at forældrene til møderne, fik "øjnene op for" hvor forskelligt de vægter værdierne for deres barn, prioriterer i opdragelse og i deres forventninger til os. Mange giver udtryk for stor læring og ønske om at værdidebatten fortsætter.
- Den skriftlige evaluering var udfordrende for en del forældre, men alligevel – når vi læser dem igennem og opsamler, så giver det et godt blik på deres udbytte (læring) og ønsker for fremtiden.
- Den løbende status beskrivelse er denne Projekt – og procesbeskrivelse. Den korte udgave overlader vi til Trine.

Nye udviklingsmål og handlingsalternativer

Forældreværdierne og vores værdier adskiller sig ikke væsentligt fra hinanden, og når alt kommer til alt, så prioriterer forældrene forskelligt hvad der er værdifuldt for dem, de er ikke enige eller fælles om alle værdierne – det fremgik bl.a. af refleksionerne til forældremødet. Forældre afspejler på den måde vores værdidebatter – vi er heller ikke altid enige.

- Overordnet udviklingsmål: at vi med åbenhed og tillid og i dialog, har rummelighed og anerkendelse for hinandens forskellige perspektiver, værdier, faglig viden, synspunkter og oplevelser, og vi kan samarbejde om at give barnet optimal trivsel, læring og udvikling, for det er det forældresamarbejdet handler om.

Det er et forældreønske, at vi med bl.a. praksisfortællingerne fortæller hvordan vores og forældreværdierne indgår i deres barns hverdag og hverdagslæring på stuen.

- Udviklingsmål: Til efterårets (oktober) forældremøde, skal vi – udover forældrebestyrelsesvalg, holde stueforældremøde, hvor der arbejdes videre med praksisfortællinger fra stuen og forældreværdierne.

Dette udviklingsmål kan naturligvis ikke "stå alene" med ½ årlige forældremøder, hvor under halvdelen af forældrene deltager. Det daglige gensidige samarbejde mellem forældre og pædagoger er altafgørende. Forældresamtaler er også vigtige, hvor der er tid til fordybelse og en

uforstyret snak om barnets trivsel. Forældrekaften er et handlingsalternativ og er også en metode til at arbejde med vores mål.

- Udviklingsmål og handlingsalternativer, at fortsætte med at bruge praksisfortællingerne i forældresamarbejdet. Til hverdagssamtaler, til forældresamtaler og til beskrivelser af vores læringsmiljø.

Vi har, som det nok fremgår hovedsaglig arbejdet med forældreværdier for forældrenes barn/børn. Men vi har også i den forbindelse "sporet os ind på" værdigrundlaget i forældresamarbejdet (hænger sammen). I fremtiden vil vi også på forældremøder have fokus på værdierne i samarbejdet.

- Udviklingsmål: At inddrage forældrene i formuleringen af værdigrundlaget for forældresamarbejdet. Måske kan vi nå det til forældremødet i oktober 2012, hvis ikke, så bliver det til forårets 2013 forældremøde.

Fælles kompetenceudvikling i personalegruppen

Opsummering Jf. Formålene/ målene for Familieprojektet er,

- At vi skal kompetenceudvikle (skabe organisatorisk læring) især om inklusion i børnearbejdet og forældresamarbejdet og bruge denne viden i praksis.
- At vi skal metodeudvikle det pædagogiske indhold ud fra et ressourceorienteret og inkluderende værdisæt
- At finde nye metoder til at udvide og skabe ligeværdig forældresamarbejde

Evaluering:

- **Ny viden.** De pædagogiske dage og personalemøder har udvidet vores forståelse og viden om ressourcetænkning og inklusion, - til at være mere fokuserede på kontekst og fællesskabet (ikke kun individet), samt også at arbejde med at erobre den eksternaliserende holdning, den narrative tilgang og den foretrukne fortælling – frem for den problemmættende (den skal fylde meget lidt i vores fortællinger om barnet, forældre, hinanden).
- **Denne nye viden**, gav os også nye redskaber til at udvide og udvikle det ligeværdige forældresamarbejdet – især vil vi fremhæve den eksternaliserende holdning – i tanke og sprog. - men også at bruge praksisfortællinger i forældresamarbejde/ samtaler.
- Vores 2 forældremøder gav og også nye tilgange til den ligeværdige dialog – om Forældresamarbejdets grundvilkår – udfordringer og dilemmaer og åben dialog.
- Arbejdet – både i vores pædagogiske praksis og i planlægning af kompetenceudviklingsforløb, skal vi fortsætte med at udfordre, udforske og metodeudvikle det ressourceorienterede og inkluderende værdisæt.
- Alle P-dage og p-møder har været praksisnære, fyldt med praksisfortællinger, eksempler, øvelser, refleksioner, perspektivering – suppleret og guidet af super dygtige konsulenter, med stor viden, dygtige procesledere og vidensformidlere.
- Vi har endnu engang erfaret, at det er vigtigt for vores kompetenceudviklingsprocesser, at det er den daglige praksis i Lindegården der er omdrejningspunktet – hvor vi er medforskere i egen praksis. Og vi vil fortsætte med systematisk at arbejde med refleksionsprocesser via praksisfortællinger/ narrativer.
- Kompetenceudviklingsforløbene har givet os ny viden og nye metoder i vores pædagogiske praksis og arbejde med børn i udsatte positioner

Udviklingsmål:

- At stille de gode, åbne og nysgerrige spørgsmål – både til voksne (kollegialt og til forældre) og til børn.

- At vi nu i en lang periode får mulighed for "med al den nye viden", at øve os, reflektere, videns- og erfaringsdele.
- **At vi i efterår og vinter koncentrerer os om ovenstående i vores hverdagspraksis – ikke flere kompetenceudviklingsforløb. Vores p-møder skal bruges til personalesamarbejde, hverdagsafklaring og P-dage til værdigrundlaget og trivsel i arbejdsfællesskabet.**

Familieprojektet - punkter vi ikke endnu har været inde omkring.

- tilbuddet i Børnehuset Lindegården skal være kommunikeret og kendt for alle relevante parter i Albertslund Kommune, herunder være synligt for borgerne
- en publikation, der synliggør tilbuddet for forældre, professionelle udenfor Børnehuset Lindegården samt på kommunens hjemmeside

BILAG I

Sammenfatning af det forældrene skrev var deres værdier for deres barn. - fra forældremøde 27.10.12

- **Personlige og sociale kompetencer**

Lærer at lytte til og anerkende andres ideer og respektere hinanden / for andre mennesker, respektere hinandens forskellighed og anderledes kultur. Lærer at have og være en god ven og begå sig i forskellige børnefællesskaber. Lærer at fællesskab er en styrke, som de befinder sig godt i. Hjælpes i gang med og til andre legerelationer – venskaber. At forskellighed er en styrke, som de befinder sig godt i og respekterer.

Lærer at tale pænt til hinanden, lytte til hinanden, høre efter hvad der bliver sagt, både af andre børn og voksne. Lærer at tage ansvar for egne handlinger.

Lærer at klare svære situationer/modgang. Lærer at løse konflikter - anerkendelse i konflikter. Lærer at have tolerance, empati og rummelighed over for hinanden – også selvom man ikke er hinandens bedste ven. Lærer ikke at mobbe eller blive mobbet., - blive slået eller slå.

At mine børn styrkes i at være sig selv og det er det bedste de kan være. Anerkendelse for det barnet er. Vigtigt børn lærer at mærke sig selv og har lov til at vise følelser og blive anerkendt for følelsen. Lærer selvstændighed, hjælpsomhed og træffe egne valg. Støttes i at være undersøgende, eksperimenterende og tage initiativer.

Lærer at respektere inventar og legetøj.

- **Planlagte aktiviteter/ hverdagslæring med emner**

Har mulighed for at være med i kreative og musiske aktiviteter, f.eks. sang, musik, teater. Tema uger om f.eks. natur og miljø. Fysisk udfoldelse f.eks. udendørs lege, sanglege, rytmik, bevægelse. At mine børn lærer om natur, mad (f.eks. køkkenhaven) .

At mine børn lærer tal og bogstaver. Får læst eller fortalt historie hver dag. Fysisk udfoldelse hver dag. Lærer om deres kroppe. Fri leg. Motiveres til skolestart – udslusning til skole. Bliver inddraget i de daglige praktiske gøremål. Lærer et ordentligt sprog. Lære at se, mærke og høre naturen.

- **Veluddannede, omsorgsfulde, anerkendende, rammesættende og ansvarsfulde voksne. (for børns læring og trivsel)**

At pædagogerne ser det enkelte barn og behandler barnet ud fra dets styrker og svaghed. Der tales til ham/hende i ligeværdig dialog (og indbyrdes). Regelmæssighed og tryghed. Bliver stimuleret i deres udfordring af verden fra personalets side. Voksne skal tale ordentligt til børnene. Klare linjer fra personalet.

Har faste og trygge rammer i hverdagen. Har omsorgsfulde, empatiske og omsorgsfulde voksne. Har veluddannede voksne. Ikke oplever voksne som skælder ud/ råber af ham/hende.

Anerkendelse i konfliktløsning. God pædagogik.

At man sætter fokus på dialog med børnene og har tid til at lytte. Har så meget direkte voksenkontakt som muligt. At barnet føler sig velkommen. Barnet hjælpes til at klare konflikter. At barnet oplever anerkendelse i konfliktløsning.

Oplever der bliver sagt tydelig godmorgen og velkommen til barnet (og mig) når vi ankommer. Ikke opleve, at medarbejdere sidder og snakker med hinanden hen over børnene. God aflevering – opmærksomhed på barnet. Hjælper børnene til at lege ordentligt.

Omsorgsfulde, empatiske, ansvarsfulde og veluddannede voksne. De voksne bestemmer – give besked om hvad der er Ok og ikke OK. Kun har få voksne (fast kontakt voksne)

- **Ture – udeliv**

Mindst én gang om mdr. er en tur f.eks. dyregården. Kommer ud af huset. Kommer ud dagligt på legepladsen, som de kan udfordre. Frisk luft hver dag og at børnene kommer på tur mindst 1 gang om ugen = variation i hverdagen. Komme ud hver dag mindst 1 time – uanset vejret. Kommer udenfor fx tre gange om ugen – uanset vejret. Får oplevelser (ture). Kommer ud af institutionen to gange om ugen f.eks. tog broen, lære trafik osv.. Får lov til at boltre sig i naturen. Lærer at se og høre naturen.

- **Sund og varieret kost**

Sund og varieret kost. Sund og varieret kost - dog med plads til at skeje ud engang imellem. Sund og rigelig med kost.

- **Bordskik (bordmanerer), renlighed – gode vaner**

Hygiejne. Holdes ren og pæn - ikke snavset, ikke lange snotnæser, mad om munden lang tid efter spisetid og overalt på tøjet. Ordentlige bordmanerer, samt at det er naturligt med renlighed i forhold til hånd/mund vask både før og efter mad.

"Gammeldags opdragelse" – bordskik, orden, mm. Holde bordskik, lærer gode bordmanerer. Gode vaner, f.eks. vaske hænder. efter toiletbesøg, før /efter spisning, sige tak. Støttes i at blive renlig

BILAG II

Sammenfattende forældreevaluering fra forældremøde 18. 412

Hvad tager du med dig fra i aften?

Godt at vide / få bekræftet, at Lindegårdens personale er veluddannede, fagligt seriøse, engagerede og har et fagligt højt niveau. En større forståelse for hvad praksisfortællinger er og hvad de kan bruges til. Større forståelse for det pædagogiske arbejde og arbejdet med vores børn i det daglige. Indsigt i arbejdsmetoderne – værktøjer som vi kan bruge hjemme.

Vigtigheden af kommunikationen forældre og pædagoger. At personalet er interesseret i dialog. Større indblik i hvordan vores værdier kommer ind i mit og andre børns hverdag i institutionen. At I arbejder med værdierne – at I arbejder med at se børnene. Det er lettere for mig at opdrage mit barn, og præcis hvad han føler, når han laver nogle forskellige aktiviteter - hvad han tænker og hans ønsker – og at man virkelig skal være opmærksom. Nye redskaber til hvordan jeg kan se mit barn med nye øjne.

At jeg kan bruge en "situation" / praksisfortælling og se, er det de værdier jeg ønsker at give videre – hvordan kan jeg ændre? Betydningen af at bruge enhver "daglig ting" som ex. pusle tid og leg på legepladsen til at lære "barnet" ting ved at være nærværende i stedet for at have tankerne "alle andre steder". Jeg vil prøve at arbejde med fortællinger hjemmefra. Tryghed. Nærvær. Udvikling i legen – jeg vil tage med mig i aften der hvor børnene lærer at respektere, være sociale i samvær, både med voksne og andre børn. En masse input og jeg er enig med Lindegårdens tilgang til læring – det er jo dejligt.

Hvilke ønsker og forventninger har du til, hvad der skal ske videre frem?

Gerne praksisfortællinger fra aflevering - og hente situationer – dele dem med forældre.. Det kunne være interessant at få praksisfortællinger fra de mere pressede og rutinemæssige situationer, som f.eks. aflevering - og hente situationerne – det er typisk her forældre har kontakt med institutionen. Morgensituationen skal blive bedre = værdierne.

Stueforældremøde med smallere fokus. Praksisfortællinger om eget barn og fra hverdagen.

Værdigrundlag for de fysiske rammer i institutionen. I skal blive mere konkret i målbar dokumentation – f.eks. "hvornår ude"? At vi fortsætter det gode samarbejde. At I fortsætter stadig med at være så aktive vedr. vores børn.

At praksisfortællinger bruges når I fortæller om mit barns problemer. Der skal arbejdes mere med at lytte til hinanden – forældre og pædagoger. Konkret snak og gerne "hjælp" til forældre med konkrete udfordringer fra fagfolket. Fortsættelse af det daglige i Lindegården og udvikle værdier hele tiden. At snakken om værdier ikke skal ende, når institutionens værdigrundlag er lavet – det er spændende snak mellem forældre og personale, som giver en masse tanker og indsigt med sig. Håber at aftener som denne kan opleves af nye forældre, som også kommer med nye værdier / nyt syn. At nye ideer vil blive brugt. At man bliver lyttet til. At personalet henvender sig hvis der er ting man skal

være opmærksom på f.eks. ting barnet har oplevet i løbet af dagen, som barnet ikke selv lige husker på. En god forståelse til opdragelse. Samarbejde med personale. God kommunikation i forhold til konflikt.

Arbejde på børnenes udvikling. Høre mere om legekammerater. Jeg vil blive bedre til at fortælle hvad jeg oplever med mit barn uden at være bange for at jeg trumler med mine behov for mit barn – det er jo blot mit bidrag til pædagogens bedre forståelse af mit barns verdensopfattelse – måske vil jeg skrive noget ned og give det til pædagogerne.

Hvordan synes du aftenen har været?

Det har været super godt. Hyggeligt at tale med andre forældre– har gjort én opmærksom og givet ideer. Det har været spændende og jeg tager en masse med mig. Fin og informativ. Det konkrete og praktiske var bedst.. Syntes det har været godt. Lone var god til at få opsamlet kommentarerne forældrene kom med, samt forslagene.

Det er gået meget godt og som forældre syntes jeg det er dejligt at holde sådan nogle møder nogen gange. Hyggeligt, god stemning. God stemning – lidt langtrukken. Godt, hyggelig – lærerigt. Interessant og udbytterig. Spændende, men en smule lang i forhold til placeringen på dagen. Lone var rigtig god. Risiko for at en meget positiv psykologi besværliggør væsentlig diskussion om problemer. Fantastisk – tak til Lone - Lones pkt. var virkelig pædagogisk og som har indflydelse på børnenes udvikling. Jeg kan bruge værdierne hjemmefra.

Bilag III

Forslag til nyt visitationsskema til familiepladser i Børnehuset Lindegården.

Udarbejdet af Marie Hoff, Lan Gundelach og Eva Schmidt. Børnehuset Lindegården. 24.4.2012

Ansøgning – visitationsskema til familieplads i Børnehuset Lindegården

Skemaet udfyldes af familie, pædagoger og barn i Lindegården. Evt. i samarbejde med sundhedsplejen, psykolog og/eller pædagogisk vejleder. Skemaet sendes til Det Centrale Visitationsudvalg, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), ppr@albertslund.dk

Vedr. målgruppe og visitationsprocedure se nederst i denne skrivelse.

Barnets fulde navn

Cpr.nr.

Adresse

Forældremyndighed (sæt X)Fælles

Far

Mor

Værge

Nationalitet:

Sprog i hjemmet:

Behov for tolk:

Mor

Adresse

Far

Adresse

Værge
Adresse

Barnets går i (sæt X)

vuggestue børnehave integreret institution passes hjemme

Institutionens navn

Adresse

Udfyldt af Dato: Navn

Institutionens leder Dato: Navn

FORÆLDRENE'S BEGRUNDELSER FOR AT INDGÅ I FAMILIETILBUDET.

Udfyldes af forældre

Hvad har fået jer / dig til at sige ja til familietilbuddet

a) Hvordan vi I / du beskrive de problemer eller udfordringer du og dit barn er i ?

b) Hvornår lykkedes for jer / dig at håndtere de udfordringer?

Giv evt. et par eks. under pkt. a og b

Hvornår har I / du det godt sammen med jeres/dit barn

Hvad er dit barn god til

Andet

INSTITUTIONENS BEGRUNDELSER FOR AT INDSTILLE TIL FAMILIEGRUPPEN

Hvad er institutionens begrundelse for at indstille til familiegruppen

Beskriv de udfordringer barnet er i og i hvilke situationer de træder tydeligt frem (Understøt med en til to eks./ praksisfortællinger.)

Beskriv barnets ressourcer og potentialer. (Understøt med en til to eks./ praksisfortællinger.)

Beskriv barnets trivsel, udvikling og mulighed for læring.

Hvordan er barnets relationer til børn og voksne i institutionen

Enkelte børn / venskaber:

Grupper af børn / børnefællesskabet:

Personalet:

Hvordan er der handlet indtil nu i forhold til barnet og familien (Understøt evt. med en til to eks./ praksisfortællinger.)

BARNETS EGET PERSPEKTIV
- BARNETS EGNE OPLEVELSER AF DERES HVERDAGSLIV I
INSTI TUTIONEN.

Udsagn, praksisfortællinger eller interview fra hverdagen

UDFYLDES I FÆLLESSKAB – FORÆLDRE OG PÆDAGOGER

*Hvilke fælles ønsker og mål er der for barnet og for familien
(På kort sigt og på lang sigt)*

Er der særlige ønsker fra forældrene – hvilke:

Er der særlige ønsker fra institutionen – hvilke:

Hvis familietilbuddet er bevilget, hvilke fokusområder prioriteres som det første vi i fællesskab skal arbejde med

Kontakt til andre instanser (tilladelse fra forældrene)

Evt. rapporter, handleplaner mv. fra de her nævnte instanser skal vedlægges

Sæt x

Talepædagog	_____
Familierådgiver	_____
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning	_____
Støttepædagog	_____
Hospital	_____
Sundhedsplejerske	_____
Konsultativ team	_____
Tværfaglig råd	_____
Andre	_____

Tilsagn / Indstilling til PPR.

Sæt x

PPR til Supervision/vejledning af	_____
PPR/psykolog i forhold til barnet	_____
Udredning af barnet via PPR	_____
Talepædagog	_____

Fysioterapeut	_____
Andet:	_____
Vedlagte bilag: Antal: ___	Hvilke: _____

Underskrift	
Dato:	Forældre/værge: _____
Dato:	Institution/andre: _____